

naša luč

1978

3

knjige

Janko Bohak

MLADOST MED STARŠI IN SAMOSTOJNOSTJO

Celje 1977, Mohorjeva družba

Naj pisatelj sam s stavki iz uvo-
da pojasni namen, ki ga je imel s
to knjigo:

*„K pisanju sta me vzpodbudila
predvsem dva razloga. Številna
povpraševanja staršev so pokazala,
da se čutijo najbolj vzgojno preo-
bremenjene v času, ko pridejo nji-
hovi otroci v dobo zorenja... Po
drugi strani pa sem v številnih po-
govorih z mladimi ljudmi spoznaval,
kakšna stena nesporazumov je med
njimi in starši... Izjave staršev in
mladih so bile enako iskrene; eni
in drugi trpijo zaradi umetnih pre-
graj med njimi. To me je napotilo
k razmišljanju: ali prepadov ne bi
mogli premostiti vsaj z nekaj mo-
stovi?“*

Knjiga ima pet poglavij: Mladost-
nik v družini, Spolnost v družini
mladostnika, Pot moje vere, Ver-
ska vzgoja na novih poteh, Kore-
nine mladinskega prestopništva se-
gajo v zgodnje otroštvo.

Za osvetlitev nekaj naslovov iz
posameznih poglavij: Zakaj so ma-
mila tako privlačna? Kajenje in
svoboda. Zbežal(a) je od doma.
Žepnina. Cele dneve zapravlja z
branjem plaže. Videti hoče vsak
film. Ne znamo se pogovarjati z
otroki o spolnih vprašanjih. Samo-
zadovoljevanja. Majava tehtnica
predzakonskih odnosov. Pismo de-
kletu, ki hoče splaviti. Ne vem,
kam bo šla moja vera. Verska vzgoj-
na stiska. Versko iskanje mladih.
Poslanica mladim. Vzgoja je danes
zahtevnejša kot nekoč. Vzgojni
predlogi mladostnika na krivih po-
teh.

Kakor že teh nekaj naslovov po-
ve, je vsebina knjige zanimiva in
nadvse aktualna, čeprav seveda ni

mogoče na 160 straneh teh vpra-
šanj obširjene obravnati. Tudi na-
čin pisanja je zanimiv, saj avtor
uporablja najrazličnejše prijeme:
pogovor, pisma, ankete, anekdote,
izjave...

Iz knjige še nekaj odgovorov
mladih na vprašanje: „Biti doma
je kakor...?“ Takole so napisali:
„...mlad kenguru v mamini vreči;
biti vkljenjen v verigo besed; biti
ptič v gnezdu; roža v vrtu; ne biti
doma; avto v garaži; kje sem do-
ma?“

Knjigo zelo priporočamo zlasti
družinam z mladostniki.

SLIKANICE V OBLIKI „PRAVE“ KNJIGE

(za otroke od 4. ali 5. leta naprej)

Andersen Hans Christian: KRA-
LJIČNA NA ZRNU GRAHA. Ljubl-
ljana, MK 1973.

BABICA PRIPOVEDUJE. Ljubljana,
MK 1973.

Bevk France: JANKO IN METKA.
Ljubljana, MK 1975.

Cerkovnik Marja: PRAVLJICA NA
VISOKIH PETAH. Ljubljana, MK
1973.

Cerkovnik Marja: PRAZNIČNA
PRAVLJICA. Ljubljana, MK 1974.
Chagroux Charlotte: POTAMČEK.
Ljubljana, MK 1975.

Crnčević Brana: DOBROSRČNI
MRAVLJINČEK. Ljubljana, MK
1969.

Erben Karel: LONČEK, KUHAJ!
Ljubljana, MK 1974.

Feustel Inge: BIBI IZ OGLASNEGA
STEBRIČKA. Ljubljana, MK 1968.

Feustel Inge: POŽREŠNI PUJSEK
JO. Ljubljana, MK 1971.

GAGAJ, GAGAJ, GOS. Ljubljana,
MK 1973.

Glocko Karel: KAKO JE DIMNIKAR-
ČEK POTOVAL PO SVETU. Ljub-
ljana, MK 1975.

Golar Cvetko: SVATBA NA POLJA-
NI. Ljubljana, MK 1976.

Grafenauer Niko: AVTOZAVER.
Ljubljana, MK 1976.

Grimm Jakob in Wilhelm: RDEČA
KAPICA. Ljubljana, MK 1975.

cevijske časopisi

NAŠ TEDNIK

Viktringer Ring 26, 9020 Klagen-
furt, Avstrija. Letna naročnina za
inozemstvo 250.— šilingov.

NAŠ TEDNIK je najbolj razširjen
politično-novičarski list na avstrijs-
kem Koroškem. Izdaja ga krščan-
sko usmerjeni Narodni svet koro-
ških Slovencev, ki zajema nekako
70 % naših rojakov v Avstriji. Kdor
hoče zvedeti, kaj se na Koroškem
dogaja, mora seči po tem tedniku.

Zadnje čase je lahko redni bralec
odkril pri listu precejšnje spremem-
be: zlasti krepak porast poguma
za obrambo slovenskih pravic, pa
tudi večjo oblikovno dognanost ted-
nika. Žal se je novima kvalitetama
pridružil tudi močan zavoj v levo.
V listu se naenkrat srečujemo z
idejami in izrazi, ki jih uporablja
tisk v matični Sloveniji. To je pač
davek NAŠEGA TEDNIKA za finan-
čno pomoč, ki teče od tam. Ali pa
je takšno pisanje res edino možno
in ali je na dolgo roko modro, o
tem je mogoče dvomiti. Mnenja
smo, da bi časopisi, ki izhajajo
v demokraciji, le morali pisati svo-
bodno. Poleg vsega drugega je ne-
kritično pisanje o vsiljenem režimu
doma pomanjkanje civilnega pogu-
ma.

DRUŽINA IN DOM

Viktringer Ring 26, 9020 Klagen-
furt, Avstrija. Izide desetkrat na
leto. Letna naročnina za inozem-
stvo 8 ZDA dolarjev.

Naslov sam pove, kaj hoče biti ta

Slika na naslovni strani:
V Bohinju nesejo od blagoslova!

naša luč

1978 3

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 27
marec 1978

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	4,5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fran.
Francija	40 fr. fran.
Italija	6900 lir
Švica	18 šv. fran.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	38 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	9 kan. dol.
USA	8 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.
Printed in Austria

na prvi strani

Vsako leto veljajo besede slovenskega škofa na božičnem srečanju izse-
ljencev in zdomcev na Brezjah tistim, katerim so namenjene, kot važno opozo-
rilo za naslednje leto. Na zadnjem takem srečanju je govoril ljubljanski nad-
škof dr. Pogačnik in pri tem omenil dve zadevi: posebno dolžnost staršev za
versko vzgojo otrok in neljube primere izstopanja vernikov iz Cerkve. „Neka-
teri mislijo,“ je dejal dobesedno, „da ni nič posebnega, če izstopijo zato, da
ne bodo plačevali cerkvenega davka. Ko pridejo domov, se kar lepo spet
vključijo v domačo Cerkve in se čudijo, ko jim župnik pove, da je medtem
dobil uradno sporočilo, da so iz Cerkve izstopili.“

Pred kratkim je govoril na eni običajnih tiskovnih konferenc severnoame-
riški predsednik Carter o človekovih pravicah. Med drugim je dejal:

„Trudim se dan in noč, da je vse, kar naša vlada dela, doma in zunaj,
prepletano s skrbjo za človekove pravice. Svoboda in neprekinjenost našega
narodnega javnega življenja sta dokaz pravic in svoboščin, ki smo si jih pri-
dobili. Prepričan sem, da mora javno življenje povsod, v vseh narodih, uži-
vati enako svobodo in neprekinjenost.“

S svojim svetovnim vplivom hočemo doseči, da se bo človeško trpljenje
zmanjšalo, ne pa povečalo. To velja prav tako za primere trpljenja zaradi
lakote kot za primere trpljenja zaradi tiranije.

Splošna deklaracija in druge mednarodne pogodbe o človekovih pravi-
cah pomenijo, da sme ena država kritizirati ravnanje druge države z njenimi
državljanji, ne da bi se zaradi tega imeli ti državi za nasprotnici.

Odkrito povemo, da stojijo ZDA ob strani žrtvam zatiranja. Smo na strani
mučenih in po krivici zaprtih ter tistih, ki morajo molčati. Druge vlade in
disidenti v Vzhodni Evropi in politični priporniki v latinski Ameriki in Aziji
vedo, kje stojimo. Naši programi za zunanjo pomoč bodo odslej bolj jasno
odsevali našo skrb za človekove pravice.

Lani je postala zadeva človekovih pravic stvar, ki je nobena vlada na
svetu ne more več ignorirati.“

Beograjski tednik NIN je pod naslovom „Kdo ubija metulje?“ objavil čla-
nek o tem, zakaj je bilo lani v Jugoslaviji prepovedano širjenje določenih
listov, tiskanih zunaj nje. Od 50 letnih števil Katoliškega glasa, ki izhaja v
Gorici, jih npr. lani ni smelo v Jugoslavijo kar 30.

Ob tem članku NINA je zapisal znani slovenski pesnik in pisatelj prof.
Vinko Beličič v Katoliškem glasu (19. jan. 1978) tale komentar: „Država, ki
pozna eno samo stranko, parlament brez opozicije, dirigan tisk in mogočo-
no tajno policijo; država, ki uči en sam pogled na svet, se vmešava v vsa
vprašanja kulture in zatira vsak odklik od vodilne ideologije — taka država
ne more biti ideal človeku, ki želi uživati svoje naravne pravice in svobo-
ščine. Vsak resnično demokratičen Slovenec, živeč v netotalitarnem sistemu,
se je dolžan truditi za državo — zlasti če je to njegova matična domovina —
v kateri bi o Helsinški listini ne le razpravljali, marveč bi njeno vsebino tudi
uveljavili v vsakdanjem življenju. Dokler pa se to ne bo zgodilo in bo državna
oblast samovoljno odločala, kdo je prijatelj in kdo sovražnik, kdo laže in kdo
govori resnico, bo treba vse storiti, da bodo ‚metulji‘ živeli: da bodo nada-
ljevali svoje poslanstvo s častjo in pogumom.“

no, to pa od doma

BABINCI PRI LJUTOMERU — Avgust in Marija Filipič, roj. Nedl, iz Babincev pri Ljutomeru sta obhajala zlato poroko. Ta jubilej sovpada s stoletnico mizarstva pri Filipičevih, saj že tretji rod opravlja to obrt. Avgust je delal kot mizar 31 let, Marija pa se je izučila za šiviljo, poleg tega je pa bila dolga leta pevka, igralka in telovadna načelnica. Rodilo se jima je deset otrok.

Portorož, „slovenska Opatija“, slovitó obmorsko letovišče.

PREDOR POD KARAVANKAMI — V teku je sklenitev pogodbe med Jugoslavijo in sosedno Avstrijo o cestnem predoru skozi Karavanke. Predor bo dolg 7.600 metrov, potekal pa bo nekje med Podkorenom na jugoslovanski strani in Št. Jakobom v Rožu na avstrijski strani.

ZA 13,3 ODSOTKA VIŠJE CENE — Povečanje cen na drobno v letu 1977 v Sloveniji je po porastu osmo največje v zadnjih petindvajsetih letih, odkar slovenska statistika vodi in preračunava ta povečanja. Lani so se namreč cene na drobno v primerjavi s poprečjem leta 1976 povečale za 13,3 odstotka.

GOVEDINA, SVINJINA, MLEKO KMALU DRAŽJI — Pri izplačevanju premij proizvajalcem mleka in mesa je že lani nekoliko „škripalo“. Zato so na sestanku Izvršnega odbora pri Gospodarski zbornici Slovenije sklenili, da bodo povečali maloprodajne cene teh živil.

PROSLAVE OB PESNIKOVI STOLETNICI — Osrednja proslava stoletnice rojstva pesnika Otona Župančiča je bila 24. januarja v ljub-

Ljubljanski nadškof (na tradicionalnem novoletnem sprejemu predstavnikov verskih skupnosti 18. januarja): „... čeprav nas splošna ateizacija v šolah zelo boli.“

Družina, Ljubljana, 29. januarja 1978.

Če govorimo o odnosu ZK do religije, bi morali pomisliti, da je med tistimi milijon in pol člani ZKJ mnogo takih, ki jih je v ZK potegnila neka kampanjska sila, ne da bi globlje razmislili o zadnjih posledicah svoje formalne odločitve.

Premislek o dosedanjih določilih programa ZKJ, ki se nanašajo na odnos komunistov do verskega vprašanja, in zadovoljiva rešitev tega vprašanja znotraj članstva ZKJ bi nedvomno pozitivno vplivala na odnos članov partije do sveta vere in vernih ljudi (kot je nekoč 2. vatikanski koncil po notranjem „obračunu“ sprostil silnice navzven; J. Lebar).

Družina, Ljubljana, 27. novembra 1977.

Za vsako skupnost, tudi versko, veljajo besede Rose Luxemburg, s katerimi je izrazila kritiko stalinizma: „Brez splošnih volitev, brez neovirane svobode tiska in zborovanja, brez svobodnega boja mnenj življenje v vsaki ustanovi zamre, postane zgolj bleda podoba življenja, v katerem ostane kot dejavni element le birokracija... Da, lahko gremo celo dalje: take razmere morajo pripeljati do posurovelosti javnega življenja.“ P. Hieronim Žvegljč

Družina, Ljubljana, 4. decembra 1977.

ljanski Operi. Kot začetek proslav stoletnice pesnikovega rojstva pa je bilo 21. januarja v njegovem rojstnem kraju Vinici v Beli krajini. Glavni govornik na proslavi je bil belokranjski rojak, pesnik dr. Lojze Krakar.

ZA SLOVENIJO 13,4 MILIJONA DOLARJEV — Mednarodna banka za obnovno in razvoj je v petem mednarodnem posojilu letos odobrila za modernizacijo jugoslovanskih železnic 100 milijonov dolarjev posojila. Slovensko železniško gospodarstvo bo od te vsote dobilo 13,4 milijona dolarjev.

ČEBELARJI SO SLAVILI — 28. januarja so v dvorani ljubljanskega kina „Union“ slovenski čebelarji slovesno proslavili 80-letnico Slovenskega čebelarskega društva in 80-letnico izhajanja revije „Slovenski čebelar“. Začetki organiziranja čebelarjenja v naših krajih pa sežejo že v leto 1873. Slovenski čebelarji so bili že od nekdaj med najnaprednejšimi. Dobro so skrbeli za čebele in zato ni čudno, da je bila že pred sto leti širom po svetu znana kranjska čebela.

PET ZMAGOVALCEV — Med šestdesetimi kraji in šolami, ki so se lani prijavili za najbolj cvetoč in najlepše urejen kraj v Sloveniji, si je po soglasni oceni strokovne komisije in Turistične zveze Slovenije na tem devetem tekmovanju prvo mesto razdelilo med seboj pet krajev: Žiri, Muta, Nova Gorica, Krško in Ilirska Bistrica.

SREČANJE VERSKIH ČASNIKARJEV — Kakor že več let zapovrstjo je slovenski metropolit, ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik tudi letos povabil vse tiste, ki se znotraj Cerkve na Slovenskem ukvarjajo s časnikarstvom in izdajanjem verskega tiska. Srečanje se je začelo v nadškofijski kapeli z mašo, ki jo je daroval nadškof Pogačnik. Pri maši je nadškof nagovoril časnikarje o veliki važnosti njihovega pastoralnega poslanstva. Po maši je nadškof navzoče povabil k pogovoru in zakuski.

Cerkev sv. Marka v Vrbi s freskami iz 16. stoletja.

NOVOLETNI SPREJEM — Predsednik komisije za odnose z verskimi skupnostmi, ki delujejo v Sloveniji, je priredil v dvorani izvršnega sveta običajni novoletni sprejem predstavnikov verskih skupnosti. Najprej je spregovoril predsednik komisije Stane Kolman. Nato so sledili govorniki različnih navzočih verskih skupnosti. Ljubljanski nadškof je spregovoril v imenu katoliške Cerkve.

TEŽAK TOVOR ZA JEDRSKO ELEKTRARNO KRŠKO PO ŽELEZNICI — Z reške luke so na posebnice
dalje na 10. strani

Vas Stična je zrasla v srednjem veku v stiški kotlinici okrog samostana belih menihov.

treba je napovedati

boj proti grehu

Prva ovira našega samoposvečenja je greh. Pravzaprav je to edina ovira, ker vse ostale ovire izhajajo iz greha ali pa vodijo vanj.

Greh je prostovoljni prestopek božje zapovedi. Da je greh res greh, se morajo hkrati ujeti tri stvari: prepovedana stvar, jasno spoznanje razuma, za kaj gre, in privolitev volje v tisto stvar ali dejanje.

TEŽAK GREH

Če gre za res važno zapoved in jo človek prestopi s popolnim spoznanjem in popolnoma prostovoljno, je to težak greh.

Sam Bog ve, koliko ljudi živi stalno v težkem grehu: čisto jih izčrpavajo življenjske skrbi, vrženi so v svetne kupčije, použiva jih silna žeja po uživanju, niti ne zastavijo si kdaj pa kdaj vprašanja o posmrtnem življenju. Mnogi odhajajo s sveta z edino bolečino, da

ga morajo za vselej zapustiti, ko so bili vanj pognali tako globoke korenine.

Vendar niso vsi ti ljudje pred Bogom enako odgovorni. Ločimo več vrst težkih grehov: po njih merimo tudi odgovornost zanje.

GREHI IZ NEVEDNOSTI

Nekateri ljudje so bili čisto brez verske vzgoje ali celó protiversko vzgojeni, živijo v okolju brez kakršnega koli verskega vpliva ali v veri sovražnem okolju. Kljub vsemu ti ljudje poznajo vsaj megleno zlobo greha. Čisto jasno jim je, da nekatera dejanja, ki jih na lahko roko vrše, niso nravno pravilna. Morda včasih čutijo očitke vesti. Njihova odgovornost pred Bogom je zelo zmanjšana.

GREHI IZ SLABOSTI

Pri drugih ljudeh je sicer bila verska vzgoja zadostna, a njihova

nravna slabost je velika. Nimajo pa zadosti močne volje.

GREH IZ MALOMARNOSTI

So ljudje, ki greše zavestno, ne ker bi hoteli zlo, marveč ker se nočejo odpovedati užitek in jim ni mar, da bi utegnilo biti njihovo ravnanje pred Bogom grešno. Grešijo mrzlo, brez očitkov vesti. S takšnim početjem mirno nadaljujejo. Seveda je njihovo srce vedno bolj brezčutno.

GREHI IZ ZLOBE

Najbolj ubogi so ljudje, pri katerih je doseglo zadovoljevanje

pot

Obrni hrbet nesramnežu, kadar ti šepeta na uho: „Kaj bi si življenje kompliciral?“

Volja. — Energija. — Zgled. — Kar je treba storiti, stori ... Brez obotavljanja ... Brez ozirov ...

Brez tega bi Cisneros ne bil Cisneros; ne Terezija iz Ahumade sveta Terezija ...; ne Inigo iz Loyole sveti Ignacij ...

Bog in smelost! — „Hočemo, da vlada Kristus!“

Rasti ob ovirah. Gospodove milosti ti ne bo manjkalo: „Sredi gora bodo tekle vode!“ Prestopal boš gore!

Ni važno, če moraš trenutno omejiti svojo dejavnost, če pa boš potem kot meh, ki so ga stisnili, prišel brez primere dalje, kot si kdaj koli sanjal.

Znebi se nekoristnih misli, zaradi katerih, če nič drugega, zapravljaš čas.

Volja. Je zelo važna poteza. Ne zaničaj majhnih stvari, ker s stalno vajo odklanjanja in odrekanja tem stvarim — ki niso nikdar prazne in nepomembne stvari — boš zares gospodar samega sebe, najprej. Potem pa vodja, šef, voditelj ... , ki boš obvezoval, poganjal, vlekli za seboj, s svojim zgledom in svojo besedo in svojim znanjem in svojo oblastjo.

Da bi postal eden od črede? Ti ... pa eden s kupa? Ko si bil rojen za vodjo! Med nami ni prostora za

PROGRAM DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

CILJ:

postati drugi Kristus

SREDSTVA:

negativna —

boj proti grehu

boj proti svetu

boj proti sebi

pozitivna —

zakramenti

kreposti

molitev

ostalo

strasti pošastne mere in je prišel trenutek, ko imajo sami sebe za popolne poražence. To je neke vrste obup. Iz nekakšnega maščevanja proti svoji vesti in Bogu se spuste v najrazličnejša zla dejanja. Neredko tudi divje napadajo vero, se bore proti Cerkvi, sovražijo poštenjake.

MALI GREH

Tudi mali greh je, čeprav je neprimerno manjše zlo kot težak greh, še vedno na črti npravnega

mlačneže. Ponižaj se in Kristus bo znova vžgal v tebi ogenj Ljubezni.

Trčiš ob značaj enega ali drugega... Nujno je tako: nisi bankovec, ki je vsem všeč.

Poleg tega, kako bi brez teh trčenj, ki nastanejo ob stiku z bližnjim, izgubil osti, rese in robove — nepopolnosti, napake — svojega značaja, da si pridobiš urejeno, zglačeno in krepko mišlo obliko ljubezni, popolnosti?

Escrivá de Balaguer

zla, zato se ga je treba ogibati. Saj je npravno zlo od vseh vrst zla najhujše, ker žali Boga.

Mali greh ni popoln odklon od končnega cilja, kot je to težak greh, marveč le ovinek na poti k cilju. Z drugo primero: je nekakšna bolezen duše, ne pa njena smrt. Mali greh ne odpravi osnovne naravnosti k cilju.

Vendar je mali greh resnična žalitev Boga, prostovoljna nepokorščina njegovim zapovedim, nehaletnost za njegove dobrote. Pri malem grehu — kot pri grehu sploh — stoji na eni strani božja volja, na drugi pa naša. Ko grešimo, se odločimo prostovoljno za to zadnjo.

Prostovoljni mali grehi nas oropajo mnogih božjih razsvetljenj in vzgibanj, ki jih je imel Bog vezane na našo zvestobo, in obenem zmanjšuje v nas plamen ljubezni za dobro. Imajo pa mali grehi po nauku bogoslovcev tudi učinke v večnosti: tako v očiščevanju v vi- cah kot v zmanjšanju veselja v nebesih.

PROSTOVOLJNE NEPOPOLNOSTI

Neko dejanje, ki je samo v sebi dobro, pa bi bilo lahko boljše, ostane sicer na črti dobrega, a mu manjka prav to, da ni boljše. V tem je nepopolno. In če je prostovoljno táko, je takšno dejanje le neko zmanjšanje npravnega dobrega.

Božja volja je, da bi slehernik počel vse, kar počenja, vedno boljše, to je z vedno čistjšim namenom, da bi izpolnil Stvarnikov načrt. Naj bi se vedno bolj prilagajal načrtom, ki jih ima Bog z njim. Seveda pa človek sam tega ni zmožen, iniciativo prevzame sveti Duh, človek pa naj mu pripravi pot.

IN NAS BOJ?

Kako naj človek vodi boj proti vsem vrstam greha?

Na razpolago je cela vrsta sredstev, tako naravnih kot nadnaravnih, ki so pri teh naporih uspešna. Najobičajnejša so: stalna koristna zaposlenost (naš pregovor pravi o

nasprotju zaposlenosti: Lenoba je vseh grdob grdoba!), beg pred nevarnostmi za greh (beg alkoholika pred alkoholom, nedovoljeno navezanega na določeno osebo pred njo, lenuha pred nedelavnostjo...), pogosta in iskrena molitev (ki je zlasti na področju greh-negrev nezmotno uslišana), dnevno izpraševanje vesti (zlasti z ozirom na določeni greh), pogosto prejemanje zakramentov, branje življenja svetnikov in drugih nabožnih knjig.

Sv. Terezija Velika: „Stalni smrtni greh naredi dušo bolj črno, kot je črna najtemnejša tema in najbolj mračna in črna stvar... Nobena stvar ji ne hasne in vsa dobra dela, ki jih naredi v smrtnem grehu, so brez koristi za dosego nebes... Ko bi grešniki razumeli, kakšna ostane duša, ko smrtno greši, ne bi mogel nihče grešiti, pa tudi če bi si naložil najtežje napore, ki si jih je možno misliti, da bi ušel grešnim priložnostim.“

cerkev živi in vpliva

● *Hrvaški verski časopis Glas koncila je objavil celotno besedilo osnutka novega zakona o verskih skupnostih v SR Hrvatski. Cerkevne kroge posebno skrbi 16. člen, ki govori o mladoletnikih. Po njem bi bilo mogoče odvzeti staršem osnovno pravico do vzgoje otrok. Ljudi iz Cerkve tudi moti dolg spisec hudih kazni za razne prekrške zoper zakon. Menijo, da se „osnutek ni osvobodil težnje po nadzoru in omejevanju vsega, kar v Cerkvi ni goli obred ali pisarniški posel. Ni tudi jamstev za gradnjo in odpiranje cerkvenih prostorov“. Kljub vsemu upajo, „da bodo tokrat želje vernih občanov upoštevane“.*

● 29. januarja je opravil papež v baziliki sv. Petra slovesno mašo v navzočnosti 10.000 mladih in sicer na prošnjo številnih mladinskih organizacij, ki so želele 25. svetovni dan gobavcev praznovati skupaj z njim.

Papež je med mašo tudi govoril. Začel je z evangeljskim odlomkom o govoru na gori: „Kdo v zgodovini si je drznil blagrovati reveže, miroljubne, lačne in žejne pravice, preganjane? Te besede, ki jih je Jezus vrgel v družbo, temelječo na pravici močnejšega, bi utegnili kdo razumeti kot nekakšen program malodušnosti, ki ni vreden človeka. V resnici pa je bil to razglas nove civilizacije ljubezni, ki bo temeljila na doslej nepoznanih vrednotah.“

Papež je dalje govoril, da je Jezus tudi v odnosu do gobavcev pokazal svoje revolucionarno mišljenje. V stari zavezi je bil gobavec nečisto bitje. Družba ga je izobčila. Jezus pa ni delal nobene razlike med njimi in zdravimi. Pred

to je temelj naše vere:

Gospod je res vstal, aleluja

Iz vere, da je Jezus iz Nazareta, ki je na veliki petek na križu umrl, na veliko noč zgodaj zjutraj vstal, je zrasla Cerkev, ki je že dva tisoč let kvas zemlje in luč sveta vsemu človeštvu.

Jezusovi učenci so vedeli, da je Jezus res umrl.

Do prepričanja, da isti Jezus živi, so prišli na dva načina: grob, v katerega so bili položili Jezusovo truplo, so našli prazen; Jezusa so po njegovi smrti videli mnogi od njih živega (neverni apostol Tomaž se je hotel celó dejansko prepričati, če so rane na Jezusovem telesu res prave).

Iz tega prepričanja, da je Jezus vstal, so njegovi učenci spočeli svetovno gibanje, ki je še v dvajsetem stoletju prav tako živo kot takrat.

PRAZEN GROB

Vsi štirje evangeliji poročajo, da so v nedeljskem jutru po tistem petku, ko je Jezus umrl, našli njegov grob prazen.

Najprej je to odkrila Marija Magdalena, bodisi sama, bodisi skupaj z drugimi ženami, ki so bile navzoče ob Jezusovi smrti. Ko je našla kamen odvaljen od groba, je brez preiskovanja sklejala, da je truplo odnesel kakšen človek ali več ljudi. V tem smislu je sporočila učencem. Isto so jim povedale druge žene, a njim „so se zdele te besede kakor blodnja in jim niso verjeli.“

Evangelisti dodajajo, da je bilo to odkritje pozneje potrjeno: „In nekateri od naših so šli h grobu in so našli tako, kot so žene rek-le“ (Luka). Peter in Janez sta tekla h grobu in našla, kakor je Marija

Magdalena povedala. „Videla sta in sta verovala“ (Janez). En angel (Matej, Marko) ali dva (Luka) sta zagotovila učencem, da Jezusa ni tukaj, ker je vstal.

Kljub temu da so apostoli preverili resnico o praznem grobu, je iz evangelijev očitno, da se apostoli niso zadovoljili za svojo vero v Jezusovo vstajenje samo s praznim grobom. To je bil preslaboten dokaz. Zato so kot veliko važnejšo resnico oznanili svetu, da se jim je iz groba vstali Jezus ponovno prikazal, da so z njim govorili in celó jedli.

bogek v kuhinji

Za poroko je dobil moj mož od svojih staršev umetniško razpelo. V spalnici sva imela že nekaj drugega in tako je bogek prišel v kuhinjo. Od tam še danes kraljuje najinemu domu, naši družini, in prav vesela sem, da ga imam.

Še danes se spominjam tesnobnih občutkov, ki sem jih preživela nekega zimskega dne. Mož je bil na službeni poti. Bilo je že pozno popoldne, njegova pa od nikoder. Radio je opozarjal na poledico in gosto meglo na Dolenjskem, kjer se je mož

VSTALEGA SO VIDELI

Sveto pismo nove zaveze govori o Jezusovem vstajenju: Kristus je umrl in oživel; vstal je od mrtvih; bil je položen v grob, tretji dan je vstal v življenje.

Prvi kristjani so pojmovali Gospodovo vstajenje kot nasprotje

njegove smrti in pokopa. Ko so rekli, da je vstal od mrtvih, se jim je samo po sebi zdelo umevno, da njegovega trupla ni več v grobu. To svojo vero so opirali najbolj na dejstvo, da so Jezusa videli po njegovi smrti živega mnogi njegovi učenci.

smrtjo se je s svojo osamelostjo in telesno izmalichenostjo z njimi izenačil.

Papež je nato narisal prizadevanje Cerkve, ki se je ves čas svoje obstoja zanimala za bolnike, med njimi tudi za gobavce. Zgodovinsko je izpričano, da so se kristjani začeli prvi zanje zanimati in jim pomagati.

● Kakor že več let zapovrstjo je metropolit Pogačnik tudi letos povabil za praznik sv. Frančiška Saleškega (24. januarja) vse tiste, ki se znotraj Cerkve na Slovenskem ukvarjajo s časnikarstvom in izdajanjem verskega tiska. Vabilu so se odzvali uredniki glasil, ki jih izdaja Mohorjeva družba, pa iz uredništva Ognjišča, Družine, Cerkve, Mavrice, Božjega okolja, Cerkvenega glasbenika, Bogoslovnega vestnika, Prijatelja, Srečanj, Biltena in drugih.

Maševal je ljubljanski nadškof in med nagovorom povedal nekaj

mudil. V prsih me je stiskalo od skrbi, moje vroče prošnje in proseči pogledi pa so romali h Križanemu. Mož se je vrnil živ in cel, čeprav s precej razbitim avtomobilom.

Spominjam se tudi jutra, ko sem s porodnimi popadki sedela na klopi pod razpelom in čakala moža, da me odpelje v porodnišnico. Skrbel me je porod, skrbeli otroci, ki sem jih puščala doma. Njemu, ki so mu poznani tesnobni občutki vsakogar izmed nas, sem lahko darovala svoje trpljenje. Nani preložila svoje skrbi.

Spominjam se jutra, ko sva z možem odpeljala nezavestnega sina v bolnišnico. Nisva vedela, kaj bo z njim. Nama bo umrl, bo postal duševno prizadet? Spet in spet sem pogledovala na steno in molila: „Oče, vse ti je mogoče, vzemi ta kelih od

mene! Vendar ne, kar jaz hočem, ampak kar ti!“

Kolikokrat so otroci, zlasti ob koncu šolskega leta, prijokali domov, češ da se jim je zgodila krivica. Kakor koli je že bilo, res ali ne, vselej sem jim na razpelo pokazala Tistega, ki se mu je zgodila največja krivica. Ob pogledu Nanj je zamrl vsak očitek, vsak izgovor.

Vsakdanja in na videz preprosta življenjska vprašanja se često tako zapletejo, da jih zna razvozlati le On s križa. Zato pustim, da mi jih rešuje. Tudi če rešitve ne vidim takoj, vem, da bo prišla, morda šele čez leta.

Zakaj ima za nas kristjane razpelo tolikšen pomen, privlačnost in moč? Saj nas vendar spominja Jezusove strahotne smrti in muk.

Kristusova smrt vzbuja življe-

nje. Po potresu in temi velikega petka stoji Kristusov križ kot silhueta pred večernim nebom, ki se vedri. Kristusu niso zlomili nog, s sulico so mu prebodli srčno stran, da bi ugotovili, ali je že mrtev. Iz nje sta pritekli kri in voda, da so se spolnile besede: „Iz njegovega osrčja bodo tekle reke žive vode“ in „Moja kri je res pijača.“

Evangelist Janez tudi pravi, ko poroča o Jezusovi smrti, da je „izdihnil duha“. To kaže na tri velike zakramente, ki nam dajejo življenje: voda je vidno znamenje krsta, kri evharistija, dih pa sveti Duh, ki ga bo Jezus sam tri dni kasneje dihnil v svoje apostole.

Križ je „novi tempelj z večno valujočo tempeljsko studenčnico“ — zato nas tako privlači.

N. A.

misli o vlogi sredstev družbenega obveščanja v življenju sodobnega kristjana. Povedal je, da ima Cerkev na Slovenskem za oznanjevanje in versko informacijo na razpolago samo tisk, saj ji je dohod do radia in TV zabranjen. Vendar pa po njegovem mnenju možnosti verskega tiska niso dovolj izrabljene.

Po maši so se udeleženci srečanja pogovorili o koordinaciji slovenskega verskega tiska. Oživetiti bi bilo treba komisijo za verski tisk, ki bi uredništva raznih verskih listov usmerjala, jim svetovala in jih vzpodbujala.

● *Za začetek posta je napisal v ljubljanski Družini uvodnik nadškof dr. Jože Pogačnik. Med drugim je povedal:*

„Na zidu v New Yorku je nekdo zapisal: ‚Bog je mrtev, pravi Nietzsche.‘ Naslednji dan je nekdo dopisal: ‚Nietzsche je mrtev, pravi Bog.‘ Nietzsche je bil duhovni oče nemškega nacizma, ki je v zadnji svetovni vojni terjal okoli 40 milijonov pobitih in okoli 80 milijonov ranjenih... Kajni hodijo po svetu... A tudi v teh časih jih je mnogo, pri katerih je seme božje besede padlo na dobro in rodovitno zemljo... Cerkev je tudi v tem času sveta. Tudi v naših časih živi mnogo svetnikov...

Zato smo glede bodočnosti sveta lahko optimisti. Tudi v našem času bodo krščanski verniki luč sveta, sol zemlje in kvas, ki stori, da se počasi vse prekvasi. Zato, dragi verniki, bodite v veri in verski praksi stanovitni in pogumni. Veselite se, če vas na primer v tovarni kdo zasmehuje, ker ste bili v nedeljo pri obhajilu. Saj vas je Kristus blagroval.

Glejte, da vas duh današnjega uživanja in lagodnega življenja ne zapelje, da bi pozabili na Boga, na molitev in na praznovanje nedelje. Ohranite trdno versko prepričanje in po njem tudi dosledno živite, ne ozirajte se na posvetno mnenje ljudi.“

Najstarejše poročilo najdemo pri apostolu Pavlu, bivšemu sovražniku Kristusa in kristjanov. Pisal je približno četrto stoletja po Jezusovi smrti, o njegovem vstajenju, pa je govoril z apostolom Petrom štiri ali največ sedem let po tem, ko je Jezus vstal. Pavel piše, „da je Kristus za naše grehe umrl, kakor je v pismih; in da je bil pokopan in da je tretji dan vstal; in da se je prikazal Kefu in potem dvanajsterim; potem se je prikazal več kot petsto bratom hkrati, izmed katerih je še zdaj večina živih, nekateri so pa zaspali. Potem se je prikazal Jakobu, nato vsem apostolom. Nazadnje pa se je prikazal tudi meni.“

Pavel hoče reči: „Če kdo meni ne verjame, naj gre v Jeruzalem in naj poišče tistih petsto ljudi, ki so vstalega Jezusa videli, saj jih še večina živi, pa naj jih natančno izpraša o njegovih prikazovanjih in se tako prepriča, da se je to res zgodilo.“

Evangelisti opisujejo Jezusova prikazovanja kot taka, ki so težko opredeljiva in se izmikajo človeški besedi, saj so zunaj običajnega življenja. Vendar so puščala v ti-

stih, ki so jih doživeli, neizpodbitno prepričanje, da so se za kratak čas res srečali s svojim živim Gospodom.

Pri teh srečanjih z vstalim Jezusom, pa naj se dogajajo na vrtu, v hiši, na hribu, ob jezeru, se vzbudi v apostolih najprej začudenje, dvom in obotavljanje, za tem pa neomajna gotovost, da je to res On. Poročila o teh dogodkih se v bistvu skladajo: učenci so res videli Gospoda; v posameznostih pa si nasprotujejo, kar ni čudno spričo nenavadnosti le-teh. Niti se niso evangelisti potrudili, da bi poročila med seboj vskladili, saj so bili popolnoma gotovi o videnjih in jih torej ni bilo treba dokazovati, utemeljevati ali zagovarjati. O popolnoma gotovih dogodkih je bilo zanje vsako nadaljnje razpravljanje brez pomena.

Ko bi hotel zgodovinar strogo znanstveno dokazovati Kristusovo vstajenje, bi lahko dokazal samo to, da so bili apostoli prepričani, da so govorili z vstalim Jezusom, več ne. Pa osupniti bi moral pred dejstvom, da so po teh dogodkih postali čisto novi ljudje, ki so sprožili svetovno gibanje. Tega ne bi mo-

gel razumeti, če bi imel srečanja apostolov z vstalem Gospodom za zмотo ali laž.

Presenetljivi zagon, s katerim se je kljub nepopisnim težavam začela širiti prva Cerkev, je najprepričljivejši dokaz za resničnost Jezusovih prikazovanj. Apostole je očitno nekaj čisto spremenilo. Sami so rekli, da je bilo to srečanje z vstelim Jezusom. Nobenega razloga nimamo, da bi jim ne verjeli. Nasprotno: vse razloge imamo, da jim verjamemo.

**polne
jerbese
velikonočnega
veselja!**

**vaši
duhovniki**

slovenska velika noč

CVETNA NEDELJA

Spomin Kristusovega vhoda v Jeruzalem, ko je jahaje na oslici doživel navdušen sprejem množice, praznuje Cerkev s posebnimi obredi pred veliko mašo: z blagoslovitvijo oljk in butar in slovesno procesijo. Oljčnih vejic in butaric meščanov kar ni mogoče primerjati z butaricami na deželi; le-te so zajetne in težke. Meščan zatakne oljčno vejico za razpelo ali podobo na steni, kmet pa butaro razdre in razdeli „žegnani les“ na nešteto krajev, kjer naj mu varuje zdravje in imetje.

VELIKA SREDA

Po župnijskih cerkvah postavijo božji grob. Navadno ga napravijo v stranski kapeli. Večina cerkva hrani zanj slikane kulise, ki predstavljajo ospredje skalnate votline Kristusovega groba, stražarje in obrise Jeruzalema. Nad grobom pa se dviga prazen križ z belim prtom, položenim čez prečni tram. Živo zelenje v lončkih in razsvetljene barvaste krogle krasijo božji grob.

VELIKI ČETRTEK

Po Slavi pri večerni maši „zavežejo orgle“, zvonovi pa „odlete v Rim na božjo pot“, ker „so Bogec umrli“. Namesto zvonov se oglašča z zvonika velika raglja.

Po mestih začno že na veliki četrtek obiskovati božje gro-

bove ali kot pravijo, „gredo božje grobove moliti“. Na deželi prihajajo popoldne k božjemu grobu v župno cerkev zlasti matere z otroki.

VELIKI PETEK

Veliki petek je edini dan v letu, ko ni maše. Oltar je brez vsega okrasja. Samo dve sveči sta ostali na njem. Tabernakelj je odprt in prazen, pred njim je v temno tančico zagrnjeni križ. Veliki petek je dan žalosti.

Po novem je služba božja predstavljena na večerni čas. Namesto maše je opravilo, ki obsega uvod z branjem beril in pasijona, prošnje vernikov, razkrivanje in počeščenje križa, obhajilo.

VELIKA SOBOTA

Po kosilu je po večini slovenskih krajev še danes blagoslov jedil, „velikonočnega žegna“: klobas, pirhov, hrena, kolača, gnjati.

Velikosobotna služba božja se obhaja šele v večernem času. Duhovnik blagoslovi najprej novi ogenj. Tega raznesejo otroci po hišah. Nadaljevanje cerkvenega opravila je starodavna priprava na krst, ki so ga katehumeni prejeli včasih v noči od sobote na nedeljo: blagoslovitev krstne vode, litanije vseh svetnikov in maša.

VELIKA NOČ

„Vstajenje“ je bilo včasih zelo slovesno: „Čudovita so vstajenja po slovenskih cerkvicah in gričkih: procesija okoli cerkve, godba, gasilci, pevsko društvo, pajbari in deklina v novih gvanth in nebo — pokleknimo! Možnarji bobnijo, zvonovi donijo v glas aleluje, vsi zvončki pripevajo z otroškimi grli ... Aleluja, aleluja!“ (Leopold Stanek)

**no,
to pa
od doma**

(nadaljevanje s 3. strani)

nem vagonu pripeljali nov tovar za atomsko elektrarno v Krškem. Gre za 165 ton težak rotor, torej za enega najtežjih tovorov, kar so jih doslej pripeljali v atomsko elektrarno Krško.

SLADKOR BO DRAŽJI — Jugoslavija ima zadnja leta nekatere stalne dobavitelje sladkorja. To sta predvsem Kuba in Brazilija. Ker izvozniki ugotavljajo, da je cena sladkorja na svetovnem trgu prenizka, so napovedali podražitev sladkorja. To pa pomeni, da bo v letošnjem letu tudi Jugoslavija sladkor na tujem kupovala dražje, čemur seveda nujno sledi podražitev na domačem trgu.

„ELANOV“ SERVIS — V prehodu Trgovske hiše „Emona“ v Ljubljani posluje od 12. decembra lani „Elanov“ servis za smuči. Poleg montaže vezi popravljajo in brusijo robnike, delno poškodovano maso pa popravijo. Prav tako lepijo poškodovane smuči, skratka opravijo vsa možna opravila.

APRILA NEPOSREDNA ZVEZA Z EVROPO — Čez dobra dva do tri mesece, ko bo z dveletno zamudo začela v Ljubljani delovati nova tranzitna telefonska centrala, se bo dalo neposredno iz Slovenije poklicati kateregakoli telefonskega naročnika v domala vsej Evropi.

NORA PUSTNA NEDELJA — Po vsej Sloveniji so se vrstile pustne norčije. V Ptujju in Litiji, Cerknem, pa tudi drugod so se organizatorji karnevalskih prireditev letos še posebno pripravljali nanje. Na Ptujskem polju, kjer je domovina kurentovanja, so kurenti zaplesali. Osrednja prireditev je bila na pustno nedeljo v Ptujju, kjer je poleg pustnih likov, šem in burkežev nastopilo blizu 100 kurentov. To tra-

iz slovenskega tiska

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

družina

„Družina“ vsebuje družinski in otroški svet, ki vsebuje vse, kar je potrebno za družino in otroke.

KARDINAL KÖNIG ODGOVORIL ZDOMSKEMU DUHOVNIKU O KOROŠKEM VPRAŠANJU

„Cerkev v Avstriji pozorno spremlja razvoj narodnostnih manjšin v državi. Koroška škofijska sinoda in vseavstrijska sinoda sta o tem sprejeli jasne sklepe in dolžnosti, ki obvezujejo predvsem krajevne Cerkev, da se dosledno zavzemajo za nadaljnji obstoj in razvoj narodnostnih manjšin v Avstriji. Ko smo letos avstrijski škofje opravili obisk „ad limina“ pri apostolskem sedežu, smo papežu predložili petletno poročilo o družbeni učinkovitosti Cerkve v našem prostoru. Pri tem smo poročali tudi o prizadevanjih Cerkve za rešitev manjšinskega vprašanja. Iz poročila je razvidno, kako je Cerkev prav temu vprašanju dala poseben poudarek in avstrijski družbi ponudila pomoč pri reševanju tega spora.“

Tako je prejšnji mesec odgovoril dunajski nadškof in kardinal F. König odličnemu slovenskemu zdomskemu duhovniku na pismo, v katerem ga je ta prosil, naj bi se Cerkev v Avstriji, zlasti na Koroškem, bolj zavzemala za pravice slovenske manjšine v državi.

Sredi lanskega leta je stopila v veljavo avstrijska manjšinska zakonodaja. Koroški Slovenci so jo — neglede na svetovnonazorsko prepričanje — enoglasno odklonili. Ne morejo namreč sprejeti ureditve, ki bi Slovence preprosto izbrisala iz dveh tretjin avtohtonega naselitvenega ozemlja. Slovenci živijo že več kot tisoč dvesto let v Podjuni, Rožu in na Zilji tja do Šmohorja. Razumljivo je tudi, da se Slovenci ne morejo odpovedati pravicam, ki jih zagotavlja slovenski in hrvaški manjšini 7. člen avstrijske državne pogodbe. Trenutna ureditev, ki sloni na preštevanju iz novembra 1976, ne ustreza ne duhu ne črki omenjenega člena.

Kardinal se je v odgovoru na omenjeno pismo dotaknil „julijske zakonodaje“ in jo v diplomatskem jeziku ocenil kot „sposobno izboljšanja in potrebno razvoja“ (verbesserungsfähig und entwicklungsbedürftig). Če bi kardinalove besede povedali po domače, bi rekli, da je sedaj veljavna zakonska ureditev manjšinskega vprašanja zanič in da jo je treba popraviti, izboljšati.

Kardinal tudi poudarja, da je treba iskati rešitev v pogovoru z zastopniki manjšine in ne mimo njih. Dobesedno piše: „V tem duhu bo avstrijska Cerkev tudi v prihodnosti skušala biti zagovornica šibkih in si živo prizadevati za sožitje med narodnostnimi skupinami in za pravice narodnostnih manjšin. Cerkev se zaveda, da je zakon o narodnostnih manjšinah, ki ga je sprejel (dunajski) parlament, pomanjkljiv in potreben izboljšave, zato pa poziva vse odgovorne dejavnike, naj skupaj z vsemi ljudmi dobre volje — tudi z zastopniki manjšin in ne mimo njih — iščejo takšno rešitev, ki bo slovenski in hrvaški manjšini zagotovila uresničitev tistih pravic, ki so zapisane v mirovni pogodbi.“

Kardinalove besede je treba poudariti, saj se je z njimi jasno oddaljil od obstoječe zakonske ureditve manjšinskega vprašanja v Avstriji in poudaril, da je treba iskati rešitev z zakonitimi predstavniki koroških Slo-

vencev, to je z *Narodnim svetom koroških Slovencev* in z *Zvezo slovenskih organizacij* na Koroškem.

Kardinal končuje svoje pismo slovenskemu duhovniku takole: „Kadar gre za reševanje in odpravljanje sporov, se mora kristjan ravnati po Kristusovem zgledu. Pripravljen mora biti, da slabotnejšemu, številčno šibkejšemu in v osamljenosti porinjenemu sočloveku, človeku, ki je prišel v nevarnost, da izgubi svojo istovetnost (identiteto) — v takšen položaj prihajajo evropske narodnostne manjšine nemalokrat — zgradi most, po katerem bo lahko postal enakopraven član družbe in kot tak deležen polne enakopravnosti v družbenem življenju. Rešitev narodnostnega spora na Koroškem vidim v tem, da se razmere, ki ga sedaj pogojujejo, spreminijo v takšne, ki bodo privedle do složne izravnave obstoječih razlik.“

Pred koroškimi kristjani obeh narodnosti stojijo v novem letu obsežne naloge. Nemški kristjani naj bi večinskemu narodu vedno znova dopovedovali, da obstoj slovenske manjšine v deželi ni nikakršno zlo, temveč bogastvo, ob katerem se tudi on notranje plemeniti.

Zato je treba odpraviti vsako nestrpnost, preziranje in zapostavljanje Slovencev. Če je nekdo Slovenec, ni zato manj vreden človek!

Slovenski kristjani pa morajo s svojim delom dokazati, da so živi udje Cerkve na Koroškem. Ko prebiramo njihova verska gesla, ugotavljamo, da gredo po tej poti. Trudijo se z raznimi tečaji duhovnih vaj in skupinskimi srečanji za duhovno poglobitev. Zelo radodarno podpirajo misijone. Čutijo je, da je tudi mladina povezana s Cerkvijo in da dejavno sodeluje v verskem in cerkvenem življenju. Vodstvo koroške Cerkve se mora tega samo veseliti in zato še bolj prisluhniti upravičenim željam po večji enakopravnosti slovenskega jezika pri verouku, bogoslužju in cerkvenem uradovanju. Potem bo versko življenje med Slovenci še bolj živo.

Družina, Ljubljana, 15. januarja 1978, str. 3.

KRUH IN SVOBODA

V preteklem tednu se je svet spominjal začetka praške pomladi. Pred desetimi leti se je namreč zgodilo, da so tiste dni v Pragi zamenjali tedanjega sekretarja češkoslovaške partije Novotnega z Aleksandrom Dubčekom. Kaj so hoteli češkoslovaški partijci? Preprosto kruh in svobodo. To se pravi pridobitve socialističnega reda, toda v svobodi, ali, kot so se oni takrat izražali, hoteli so socializem s človeškim obrazom.

Znano je, kako se je poskus končal: sovjetski tanki so v družbi s sovjetskimi sateliti pogazili praško pomlad. S tem so potrdili, da zanje velja: ALI KRUH ALI SVOBODA. Za leninistične partije sta ti dve osnovni človekovi zahtevi nezdružljivi.

Vemo, da te dileme zahodni komunisti še niso rešili. Italijanska partija je sicer zatrdila, da hoče ohraniti demokratični pluralizem, to se pravi svobodo. Vendar ji le naivni ljudje verujejo.

Po vseh bridkih izkušnjah v zgodovini so v Italiji prav številni tisti, ki verujejo, da je PCI (= *Italijanska komunistična stranka*) rešila dilemo med kruhom in svobodo. Tem slednjim je odgovoril predsednik italijanske partije poslanec Longo, ki je izjavil, da PCI je in ostane leninistična partija. Njemu so se pridružili tudi številni drugi partijski voditelji. Iz tega smemo sklepati, da je v partiji sami neko nesoglasje v izjavah.

V bistvu pa je evrokomunizem (= neke vrste demokratični komunizem) in z njim demokratizacija italijanske partije samo pobožna želja naivnih Italijanov. Partija sama dobro ve, kaj je in kaj bo naredila, če pride na oblast. Kot leninistična partija bo ponovila z Brežnjevom: Ali kruh ali svoboda. Izbrala bo kruh, to se pravi, vpeljala bo diktaturo. To pomeni Longova izjava, da je PCI leninistična partija.

dicionalno turistično posebnost so si prišli ogledat ljudje od blizu in daleč.

*

BEGUNJE — Znana tovarna „Elan“ je predstavila kolekcijo svojih naj-novejših smučí, s katerimi so tekmovali jugoslovanski smučarji na svetovnem prvenstvu v Garmisch-Partenkirchnu. S smučmi „Elanove“ tovarne so nastopili tudi mnogi tuji tekmovalci, med njimi tudi svetovni zmagovalec v slalomu in veleslalomu Sved Ingemar Stenmark. Smučí v novih modnih barvah in z novimi oznakami bodo ljubiteljem belega športa na voljo prihodnjo sezono.

BIZELJSKO — Bilo je skoraj pred sto leti, točneje leta 1896, ko so na Bizeljskem pridedili prvo vinsko razstavo, ki je pritegnila vinogradnike iz Avstrije in Madžarske. Letos je bila na Bizeljskem od 26. do 29. januarja podobna prireditve: „Praznik posavskih vin 77“. Posebna strokovna komisija je podelila diplome najboljšim vinogradnikom na posavskem področju, ki meri 11.000 hektarjev vinogradov.

BOHINJSKA BISTRICA — 460 delavcev temeljne organizacije LIP v Bohinjski Bistrici je bilo nad vse presenečeno in zadovoljno. Vse tri žirije Beograjskega pohištvenega sejma so pohištvo „Dota“ priznale visoko in največjo vrednost. Pohištvo je izdelano iz mehkega lesa.

GROSUPLJE — Pred kratkim so v Žalni, vasi nedaleč od Grosupljega, odkrili 64-letnega Janeza Rusa, človeka, ki se je celih 32 let in šest mesecev skrival v hiši svoje sestre. Ujet v stisko, lastno, tragično obsodbo, je desetletja ždel med štirimi stenami, vstran od ljudi.

KROPA — Kovaški muzej v Kropi obhaja že 25-letnico svojega kulturnega delovanja. Muzej zbira, ureja in razstavlja zgodovinsko gradivo, ki so ga zbrali o železarstvu v Kropi, Kamni gorici in Lipniški dolini. Lani je imel muzej kar 15.800 obiskovalcev. Muzej ima več oddelkov: plavžarstvo, rudarstvo, ogljarstvo, umetno kovaštvo in dru-

LENDAVA — Tu je bil zbor poljedelskih tekmovalcev v proizvodnji koruze, sladkorne pese in krompirja. Pri proizvodnji sladkorne pese je najboljši uspehe dosegel Jože Horvat, med proizvajalci koruze je bil najuspešnejši Martin Cigan, med proizvajalci krompirja pa Štefan Horvat.

LJUBLJANA — Člani Barogovega odbora, ki se prizadeva za proglasitev slovenskega misijonskega škofa Friderika Ireneja Baraga, so priredili posebno slovesnost v ljubljanski stolnici ob 110-letnici smrti Friderika Baraga, ki je bil misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.

LOG PRI VIPAVI — Tu je škof Jenko praznoval ponovitev slovesnosti novonastale koprške škofije s tistimi verniki, ki niso mogli priti na slavnost v Koper. Marijino cerkev so kljub ledeno mrzli burji verniki napolnili. Ob škofu Jenku sta pri slovesnosti somaševala tržaški škof Bellomi in goriški nadškof Coccolini, ki je spregovoril v imenu tržaškega škofa in v svojem imenu v lepi slovenščini.

MARIBOR — Dosedanjim posteljam na bolniškem oddelku za psihiatrijo na pohorskem Dvoru (122 jih je) se je pridružilo še 62 novih. Na oddelku so lani zdravili nekaj več kot 1600 bolnikov, med njimi je bila ena tretjina alkoholikov.

MARIBOR — Mariborsko letališče je že pripravljeno, da bo začasno zamenjalo julija in avgusta letališče Brnik pri Kranju, kjer bodo morali temeljito prenoviti že močno prizadeto pristajalno stezo.

MIRNA — Mirenska IMV je decembra začela izvažati v Francijo vratne obloge za avtomobile. Proizvodnjo vratnih oblog so povečali od 4000 na 8000. Od nekdanjih 20 delavcev v tem oddelku se je sedaj število povečalo na 50.

ORMOŽ — Prvi, šestinpetdesetmegavatni agregat hidroelektrarne Srednja Drava 2 v Forminu so v začetku februarja uspešno preizku-

Pri tem je treba opozoriti, da diktatura proletariata ni nujno povezana z marksizmom. Karl Marx je predložil svoje ideje o rešitvi socialnega vprašanja, ki morejo najti svojo rešitev tudi v okviru demokratičnih svoboščin. Saj se na Marxa sklicujejo tudi socialisti in socialni demokrati.

Kako se dajo rešiti pravice delavcev brez diktature, pričajo npr. angleški laburisti. Tudi oni so delavska stranka, pa niso niti najmanj zagovorniki kake diktature. Učimo se lahko tudi pri ameriških delavcih in ameriških sindikatih. Nihče ne bo upal trditi, da so angleški in ameriški delavci nazadnjaški, reakcionarji. Ali da nemška, švedska in druge socialistične in socialno demokratske stranke ne ščitijo delavca in njegovih pravic. Toda te stranke vedo, da je treba zagotoviti delavcu ne samo boljši kos kruha, temveč tudi svobodo.

Po našem mnenju so danes sindikati in z njimi delavci tisti, ki bodo odločali o nadaljnji usodi svobodne demokracije v Italiji. Če ljubijo svobodo, potem bodo izbrali geslo „kruh in svoboda“. To se pravi, da bodo izhod iz sedanje gospodarske in politične krize poiskali z demokratičnimi sredstvi, kakor to delajo angleški, ameriški, švedski in nemški delavci.

Če pa jim svoboda ni pri srcu, bodo podprli italijansko partijo in s tem novo diktaturo v državi. Ta diktatura bo leninistična, bo delavska, bo imela morda kak drug pridevek, a v bistvu bo diktatura z vsemi lastnostmi sleherne diktature.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 12. januarja 1978, str. 1.

BORIS PAHOR NI SMEL V SLOVENIJO

Ob koncu starega leta se je znova zgodilo, da pisatelj Boris Pahor ni mogel oziroma ni smel čez „najbolj odprto mejo“. Zataknilo se je na bloku v Sežani, tam je obtičal s svojim avtomobilom. V upanju, da ne bo hud, mu dajem dobrohoten nasvet:

1. Spremeni naj priimek. Namesto Boris Pahor naj ostane Boris Pacorini oz Pecorini (pecora = it. ovca, bedak; op. NL). Ljudi s takimi priimki ne ustavljajo na meji.

2. Zamenjaj naj poklic. Namesto da si s tinto prste maže, naj si s sajami počrni obraz in srajco, postane naj dimnikar. Črni ljudje imajo v Sežani prednosti.

3. Kot dimnikar Boris Pacorini oz. Pecorini naj napiše nov intervju z Edvardom Kocbekom. V *Zalivu* naj ga objavi po pravici in resnici, namreč da ni res, da so kdaj v zgodovini pobili deset tisoč domobrancev, temveč je res, da so jih poslali na letovanje v Trnjudičin grad nekje pod Snežnikom. Tam živijo srečni in veseli s Trnjudičico, Sneguljčico in palčki, pa še z Jankom in Metko.

Slovenci, ki radi verjamejo legendam in pripovedkam iz tistih časov, bodo še rajši verjeli to, posebno ker jim bo razbremenilo vest.

Če to troje naredi, potem naj bo prepričan, da mu bo odprta cela slovenska meja od Jezerskega do Št. Jerneja pri Miljah. Ko ga bo na oni strani srečna Sneguljčica poljubila, naj še meni pošlje hvaležen pozdrav za dober nasvet.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 12. januarja 1978, str. 2.

Pisatelj Pahor je hotel 28. decembra prisostvovati v Dutovljah razpravi, kamor ga je zemljemerec klical v zvezi z neko zapuščinsko zadevo. Na meji v Sežani so mu službujoči jugoslovanski organi rekli, da ne sme vstopiti. Isti dan je o tem poročal tržaški radio in prinesel tudi intervju s Pahorjem.

Treba je reči, da je novica povzročila med ljudmi moreč vtis. Tako moreč, da se človek sprašuje, ali se oblasti v Ljubljani pravzaprav zavedajo, do kakšne mere so ranili primorskega človeka.

Borisu Pahorju je mogoče očitati marsikaj, kakor vsakomur. Toda prav tako mu je treba priznati izredno ljubezen do slovenstva in celoti in do trpečega slovenstva na naših tleh še posebej.

Zakaj torej takšen ukrep, ki ni bil storjen proti nobenemu vodju tržaškega MSI (= Italijansko socialistično gibanje), proti nobenemu fašistu, pač pa proti povratniku iz nemških taborišč in pristašu OF ter socialistu

Borisa Pahorju, prvemu tržaškemu slovenskemu književniku in članu *Društva slovenskih pisateljev*?

Na to vprašanje je v omenjenem intervjuju prizadeti odgovoril, da je po vsej verjetnosti šlo za represalije, ker se je zavzemal za osvoboditev Miklavčiča in časnikarja Blažiča. Ta dva — aktivna člana OF med vojno — sta bila obsojena zaradi nekih člankov v reviji *Zaliv*, in to v zvezi s Kocbekovo afero.

Človek se vpraša: Ali ni Pahor delal tega, kar je v demokratični družbi za urednika ne samo edino moralno, ampak je tudi njegova dolžnost, namreč da brani svoje sodelavce?

Toda tu je še en absurd: Miklavčič in Blažič sta bila namreč ob novembrski amnestiji izpuščena na svobodo.

Čemu torej takšen ukrep proti Pahorju, ki v svoji obrambi obsojencev ni posegel po kakšnih skrajnostnih sredstvih? Poleg tega se je to zgodilo sredi božičnega odmora beograjske konference o človeških pravicah!

Matična oblast verjetno ne računa, da bo s tem uklonila človeka, kakršen je Boris Pahor. Ostaja zato samo ena razlaga: da ukrep sam meri prek Borisa Pahorja drugam, da gre za obliko pritiska na slovenski demokratični tabor, na njegovo idejno in politično neodvisnost. To je splošen vtis med politično osveščenimi ljudmi na Tržaškem in Goriškem.

Če ta vtis drži, potem moramo samo obžalovati skrajno nepolitičnost takega ukrepa, ki na veliko podira med zamejskimi Slovenci ugled matične domovine. Ta dogodek je očiten udarec po osveščeni skupnosti narodno neupogljivih in demokratično orientiranih Slovencev.

Kaj menijo o zadevi člani *Društva slovenskih pisateljev*, katerega član je Boris Pahor?

Katoliški glas, Gorica-Trst, 19. januarja 1978, str. 1.

SVOBODNA SLOVENIJA

BELOVENIA LIBRE

GOSPODARSKI POLOŽAJ SRS 1977

Premnogi obiskovalci (Slovenije), skoraj bi rekli večina, trdijo, da doma živijo dobro, celo izvrstno. Poskušajmo to analizirati.

Najprej je treba odkloniti smešno trditev, da danes ljudje žive bolje kot pred vojno. Ta trditev, četudi resnična, je namreč nesmiselna, ker se je končno po celem svetu v skoraj 40 letih dvignila produkcija, razvila in uporabila nova boljša tehnika in temu primerno se je povsod dvignila življenjska raven. Ne smemo tudi pozabiti, da je bilo življenje v SRS v prvih 20 letih po vojni, vse do 1965, silno trdo. Kdo bo vrnil in povrnil škodo 20 let?

V zadnjem času se položaj kmeta izboljšuje, toda je še vedno daleč za položajem kmeta v Avstriji in Italiji.

V SRS je razmerje med cenami produktov in med cenami strojev in gnojil še vedno zelo neugodno. Za kmečke pridelke plačuje SFRJ v zadnjem času vsaj približno svetovne cene; o kakšni podpori, če cene ne pokrijejo produkcijskih stroškov, še ni govora. Cena strojev, brez katerih ni več kmetijstva v Evropi, je v SRS za 50 in več procentov višja (kot v Zahodni Evropi).

Zadnja leta sorazmerno dobro izhajajo kmetje s 25 do 30 glav živine in to seveda kmetje blizu mest. Slabo gre v denar krompir (1977), žito in sadje. Vinogradniki tožijo zaradi konkurence alžirskih in španskih vin, tako da so mnogi prešli na prodajo grozdja socialističnemu sektorju. Še vedno velja prepoved imeti več kot 10 hektarjev.

Kmetu upokojencu ostane po odbitku socialnih dajatev 15 tisočakov, to je 10 dolarjev pokojnine za en mesec.

sili. Okoli triurno obratovanje pa pomeni zeleno luč za nadaljnja zahtevna dela.

PODBOČJE — Kamniška „Eta“, ki je največja predelovalka kumar, paprike in pese, ima v načrtu graditi tovarno kompota v Podbočju pri Kostanjevici. Idejni načrt je že izdelan in predvidoma bo tovarna začela z redno proizvodnjo leta 1979.

PREVALJE — Na Prevaljah in v Žerjavu v Mežiški dolini sta bili osrednji prireditvi, posvečeni 100-letnici rojstva pesnika Otona Župančiča. Recital so pripravili Študijska knjižnica, Društvo koroških knjižničarjev in recitatorji domačih kulturnoumetniških društev; na prireditvi pa so sodelovali tudi pevci „Vresa“ in člani DPD „Svoboda“ iz Črne na Koroškem.

PTUJ — Na mednarodni razstavi fotografij v ameriškem mestu Pu-yallup v zvezni državi Washington je član Fotokluba „Maribor“ inž. Stojan Kerbler iz Ptuja dosegel lep uspeh. Za fotografijo „Deklica“ je dobil posebno nagrado, ki so jo podelili najboljši fotografiji na temo „Otroci“, in še častno diplomo žirije.

RADENCI — Letos bodo slovenski železničarji prepeljali po tirih iz Radencev v razne kraje Jugoslavije približno 2 tisoč vagonov mineralne vode. V letnem času bo v Dalmacijo vsaka dva dni vozil poseben vlak s po 14 vagoni radenske mineralne vode.

RAVNE NA KOROŠKEM — S kulturnim večerom, ki so ga imenovali „Veš, poet, svoj dolg?“ in s katerim so na Ravnah počastili stoletnico rojstva pesnika Otona Župančiča, so v mežiški dolini začeli sedme „Vorančeve kulturne dneve“.

SELNICA OB DRAVI — Delovna organizacija „Istra-Benz“ iz Kopra bo 1. maja letos odprla v Selnici ob Dravi nov bencinski servis z bifejem, avtomobilsko pralnico in večjim skladiščem.

SEVNICA — V sevniški Lisci so pred kratkim izročili svojemu namenu računalniški center za Posavje. Posebna komisija se je odločila za računalnik IBM sistem 370, model 138, ki ima zadostne zmogljivosti, zagotavlja naj sodobnejše načine obdelave podatkov, vključuje pa tudi daljinsko obdelavo.

SLOVENSKE KONJICE — V konjiškem „Konusu“ so konec januarja odprli obnovljen obrat proizvodnje umetnega usnja. Prej je to delo opravljalo 70 delavcev, odslej pa le še trideset.

ŠT. JERNEJ na DOLENJSKEM — Rojstno leto znamenitih šentjernejskih konjskih dirk je leto 1889. Še predem je veljalo, da „okoli Št. Jerneja vzrejajo najlepše konje za kočijo ter jih precej drago prodajajo, a bi jih še dražje, če bi sloveli dolenjski konji za hitre dirjače“. Kako je bilo nekdaj s šentjernejskimi konjskimi dirkami, piše v „Šentjernejski dirjači počesečarji pred vsem svetom“ dr. Angelos Baš.

SV. JURIJ V PREKMURJU — V okviru slovenskega gledališkega abonmaja in izven so gostovali v dvorani lendavske „Nafte“ člani amaterske dramske skupine iz Sv. Jurija s komedijo „Veseli berači“.

SV. JURIJ pri CELJU — V kulturnem domu v Sv. Juriju so gostovali člani dramske skupine iz Št. Vida pri Grobelnem z veseloigro „Komedijska o komediji“. To je bil prvi letošnji nastop te zelo aktivne dramske skupine.

SV. JURIJ pri CELJU — Pred dnevi so v Sv. Juriju pri Celju ustanovili ženski pevski zbor, ki sedaj združuje 34 pevk, vodita pa ga študentki Glasbene akademije Jelka Iskra in Majda Maloyrh. To je trenutno edini ženski zbor v tej občini, ki ima sicer še sedem moških in mešanih zborov.

SV. VID pri GROBELNEM — Pred kratkim so tu ustanovili moški pevski zbor, ki trenutno združuje 24

Kupna moč dinarja pada zadnjih 5 let za kakih 20% na leto in je uganka, zakaj ga SFRJ ne devalvira, ker cena dolarja ostaja ista, kljub temu, da je v dolarski coni inflacija samo 7 do 8% na leto.

Košara hrane v Ljubljani velja, spremenjeno v dolarje, 19 dolarjev. Poprečna (mesečna) delavska plača v SRS je znašala 1977 397 tisoč din, to je 210 dolarjev; v Kanadi pa 1.115 dolarjev. Gornja košara pa stane v Torontu 16,25 dolarjev. Torej je vsaka primerjava nesmiselna.

Sorazmerno dobro so plačani v SRS profesionalni poklici kot inženirji, advokati, direktorji: od 700.000 do 1.200.000 dinarjev.

Infrastrukture so še vedno slabe, posebno ceste in železnice. Neverjetno se sliši, da v socialistični državi, kjer so na razpolago stroji, tehnika in delovna sila, nikakor ni mogoče urediti cest.

Kritična postaja zdravstvena zaščita. Na zdravnika je treba čakati po tri pa tudi več ur.

Med kirurgi postaja stanje nevzdržno. V SFRJ jih je aktivnih 1.300 in delajo poprečno po 71 ur (na teden). Zaradi preobleglega dela jih je do 51% zdravstveno ogroženih in verjetnost, da bodo prišli do pokojnine, je samo za 2% kirurgov. V emigracijo je odšlo 4.500 kirurgov.

V bolnicah je težko dobiti posteljo in moraš deliti kuverte celi vrsti uslužbencev, drugače boš že v začetku zaman čakal na menjavo posteljnine.

Kljub marsikateri negativni sliki pa ne smemo zanikati dejstva, da se je precejšnjemu delu prebivalstva v SRS dvignila življenjska raven. Vsi slišimo o lepih hišah, vikendih, avtomobilih, počitnicah doma, mnogih celo v inozemstvu, mogoče v cenejših hotelih, pa vendarle. Kako je prišlo do tega?

Odgovora ne smemo iskati samo v silno izrabljajoči zaposlenosti moža in žene (51% žena dela; skoraj svetovni rekord!), ampak predvsem v privatnem sektorju. Ta sektor plačuje (svoje uslužbenke) tudi po 60.000 din na dan in postaja vedno važnejši. Privatni sektor je postavil večino hiš in kupil do 80% avtomobilov.

K temu sektorju moramo prišteti tudi delo v inozemstvu, kjer je delalo v najslabšem primeru do 200.000 Slovencev, to je skoraj petina zaposlenih v SRS. Ker so plače v inozemstvu po tri- in večkrat večje od domačih, ki se vrtijo blizu eksistenčnega minimuma, je na dlani, da je kapital, ki so ga ustvarili privatniki zunaj SRS, silno velik in ta je, potem skoraj v celoti vložen v SRS, dvignil življenjsko raven.

Dilema ekonomije v SRS, ki se itak že dolgo več ne more imenovati niti komunistična niti socialistična, je tale: koliko še popustiti privatnemu sektorju, da se bo življenjski nivo obdržal vsaj na današnji višini, da pa ne bi pri tem postal privatni sektor premočan in bi se s tem manjšala njegova odvisnost od države in partije. Tudi obstaja vedno nevarnost ostre kritike s strani Moskve, češ da to ni več socializem.

Slovenski človek je vsaj za del prebivalstva ustvaril neko zdržno stanje; to bi bilo neprimerno boljše, če bi dali privatnemu sektorju več prostosti, tako v mali industriji kot predvsem v trgovini; saj na kako večjo liberalizacijo v današnjih razmerah itak ni mogoče računati.

To stanje, ki ga mnogi pretirano hvalijo, je nastajalo šele v trenutkih, ko je diktatura popuščala. Ko je bil boleči poskus kolhozov in prisilnih zadrug opušččen, ko so tovarne dobile vsaj do neke mere več prostosti, ko je delavec lahko menjal delo in celo šel v inozemstvo, je šlo naprej. Ko so odprli meje turizmu in deloma tuji investiciji v obliki kooperacij in skupnih podjetij, je bil zabeležen napredek.

Čim bolj opušča SRS v praksi že šestdeset let poskušane pa neizvedljive marksistične smernice, tem bolj se življenjski nivo dviga. Današnje ekonomsko stanje je torej v glavni meri nastalo ne zaradi socializma, nego ravno kljub socializmu.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 26. januarja 1978, str. 1.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

ZA ČLOVEKOVE PRAVICE TUDI V JUGOSLAVIJI

Leto 1977 je bilo leto človekovih pravic, to je leto zavzetega boja nekaterih ljudi za civilne svoboščine v deželah, kjer so te svoboščine stalno kršene. V ZSSR so majhne skupine posameznikov, tako pogumne kot osamljene, razkrinkale hinavščino „helsinških dogovorov“: tem se je posrečilo, da je postal Zahod pozoren na psihiatrična taborišča in bolnišnice. Na Češkoslovaškem so bili to sestavljalci „Pisma 77“. V Romuniji, na Poljskem, v Vzhodni Nemčiji, celó v Jugoslaviji, so „disidenti“ razkrinkali to in ono obliko kršitve človekovih pravic.

Oblasti teh dežel so odgovorile zelo različno: s surovimi povračilnimi ukrepi (ZSSR, Češkoslovaška), z izgonom „neprijetnih“ (ZSSR, Vzhodna Nemčija, Romunija), s popustljivostjo ali prezirom nasproti opozicionalcem (Poljska, Jugoslavija). Ta način oporekanja bo imel samo psihološke posledice.

Drugačen pa je primer drugega načina oporekanja: nekatere narodnosti so bolj ali manj politično ali gospodarsko izkoriščane: Litva in Georgija (ZSSR), Slovaška in južna Češka, Hrvaška in Slovenija; v teh deželah ne manjka „avtonomistov“, ki včasih zamenjujejo narodne želje z gospodarskimi zahtevami, kulturne terjatve s političnimi svoboščinami. Kjer je to močno (kot v ZSSR), je treba temu načinu oporekanja brž odgovoriti, ker lahko vodi v spore, to je v politično usodne preobrate.

La Croix, Pariz, 18. januarja 1978.

HRVAŠKI ŠKOFJE ZASKRBLJENI ZARADI OSNUTKA NOVEGE VERSKEGA ZAKONA

Besedilo osnutka novega verskega zakona na Hrvaškem hoče verskim občestvom prepovedati sleherno družbeno in družbeno-gospodarsko dejavnost, ki ne služi neposrednim potrebam verskih občestev ali verskim potrebam vernikov. S tem lahko preprečijo vsako karitativno delo Cerkve, pa tudi drugotne dejavnosti dušnega pastirstva, kot izlete župnika z župnijsko mladino ali nogometne tekme mladih vernikov pod kaplanovim vodstvom. — Na pokopališču naj bi bila dovoljena le „običajna“ verska dejanja. To bi lahko pomenilo mnogokje prepoved pridige ob grobu.

Največ skrbi povzročajo škofom načrtovani predpisi glede verouka. Ali naj se ga neki otrok udeležuje, o tem morajo odločiti ne le starši, marveč tudi mladoletnik sam — očitno tudi šestleten otrok. To bi nudilo otrokom tam, kjer skušajo zagnani marksistični učitelji svoje učence pred veroukom strašiti, koristen izgovor, ki bi preprečil vsako nadaljnje siljenje s strani mater.

Verouk je pa tudi z druge strani ogrožen. Po osnutku ta ni dovoljen v času, ko morajo otroci izpolnjevati svoje „šolske naloge“ in otrok ne sme „čezmerno duševno-telesno obremenjevati“. Če bo zakon tak, potem bo lahko vsak učitelj odločal, ali bodo smeli iti njegovi učenci še k župniku k verouku. Saj si je vselej možno izmisliti kakršne koli šolske dolžnosti, pa čeprav samo zbiranje zdravilnih zelišč ali obisk kina...

Verska občestva naj bi smela vzgajati le „duhovnike“ — torej očitno ne npr. laičnih veroučiteljev, organistov, zborovodij. Niti vzgoje diakonov zakonski osnutek ne omenja.

Besedilo je mešanica omejitev (polno je kazenskih predpisov) in nenasnih pojmov, ki oblastem dovoljujejo vse. Omejuje pa ne le Cerkev v njeni svobodi, ampak tudi starše v njihovi vzgojni pravici.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 31. decembra 1977.

Ijubiteljev petja. Vodi ga pevovodja Rafko Gorenšek iz Celja. Novi zbor vadi vsak teden.

ŠKOFJA LOKA — V Podlubniku, je januarja občinska skupnost socialnega skrbstva položila temeljni kamen Doma za ostarele. Veljal bo 50 milijonov dinarjev in ga bo do konca leta zgradilo gradbeno podjetje „Tehnik“ iz Škofje Loke, prve oskrbovance pa bo sprejel januarja 1979.

ŠMARTNO pri LITJI — Tu so januarja odprli novo telovadnico. To je že drugi prostor za telesno vzgojo in šport, ki so jih zgradili v litijski občini v zadnjem letu. Poleg pouka telesne vzgoje, ki je bil na šmarski šoli doslej močno okrnjen, bo telovadnica namenjena tudi za rekreacijo in vadbo športnikov.

ŠOSTANJ — V Domu kulture v Šoštanju je bila odprta likovna razstava. Tokrat se je z dvajsetimi slikami na svili predstavil slikar tekstilec Nande Lesjak iz Prebolda. Lesjakova razstava oziroma njegove slike v izredno razgibanem barvnem koloritu so lep prispevek uporabne umetnosti na področju tekstila, s posebnim poudarkom na uveljavljanju sodobnih likovnih izpovedi.

TRBOVLJE — Trboveljske elektrarne so lani proizvedle 652 milijonov kilovatnih ur električne energije. S tem niso dosegle načrta, ki je predvideval 756 milijonov kilovatnih ur.

VELENJE — V nedeljo, 5. februarja, so priredili sedaj že običajen sejem značk. Sejem so pripravili v Delavskem klubu v Velenju. Na sejmu so sodelovali značkarji iz Maribora, Ptuja, iz Šempetra, pa celo iz Varaždina, Siska, Zagreba in Osijeka.

VELIKA POLANA — V Veliki Polani, rojstnem kraju znanega prekmurskega pisatelja Miška Kranjca, deluje že pet let kmečki oktet, ki ga prizadevno vodi Jože Gerenčer. Fantje gojijo predvsem staro prekmursko pesem, uspešnost okteta pa potrjujejo njegovi nastopi tudi zunaj Prekmurja.

Med avtomobili. Mercedes reče katrci: „Katrcica, poglej tisto neumno žabo, ki se je do ušes zaljubila v kadeta!“

„Mama, kje si bila, ko sem se jaz rodila?“

„V bolnici.“

„In ata?“

„V službi.“

„Pa sem zelo jokal, ker ni bilo nikogar doma?“

Boštjan sedi v kopalni kadi in se jezi: „Neumna medicina: trikrat na dan jemati po šest kapljic zdravila v mlačni vodi.“

Mati se vrne iz trgovine in vpraša Borisa: „Ali je kdo prisel?“

„Ja.“

„Kdo?“

„Ti.“

„Ne, hočem reči, ali je bil kdo tu?“

„Ja.“

„Kdo?“

„Jaz.“

„Ali si videl v živalskem vrtu močerade, ki so govorili?“

„Videl sem jih. A da bi govorili...?“

„Ja. V vrsti so šli in prvi je rekel: ‚Jaz sem prvi od treh, za mano sta še dva.‘ Drugi je rekel: ‚Jaz sem drugi od treh, pred mano je eden in za mano eden.‘ Tretji je rekel: ‚Jaz sem tretji od treh, pred mano sta dva in za mano dva.‘“

„To ni res.“

„Točno. Tretji je lagal.“

Tovarnar: „Kako to, da manjkate na delu vselej, kadar je kje kakšna nogometna tekma? In vedno z izgovorom, da je vaša stara mati težko bolna?“

„Kaj morem jaz za to, če staraka hlini bolezen!“

Oče vpraša sina, ali bo izdelal razred.

„Ja,“ mu ta odgovori, „samo malo se boš moral v računstvu

ščepec smeha

potruditi, tudi slovenski stavki morajo postati boljši; zadnjič si pisal slabo, predzadnjič si pa naslov popolnoma zgrešil.“

„Ali se grem lahko igrat?“ vpraša Simon mamo.

„Ne, danes je že prepozno.“ Pa se vmeša stara mama: „Pusti ga no, naj gre za malo časa!“

„Ne, navaditi se mora svojo mater ubogati.“

Simon: „Zakaj pa potem ti ne ubogaš svoje?“

Zorko ne hodi prav rad v cerkev. Da bi mu naredil to pot bolj prijetno, spusti oče na poti k maši na tla kovanec. Zorko ga takoj opazi in vesel vtakne v žep.

„Vidiš,“ mu pravi oče, „ljubi Bog poplača vse, ki gredo v cerkev, in stori, da na poti tja najdejo denar.“

„Ali pa da ga izgubijo,“ dodaja Zorko.

Jože le preveč kadi.

„Ali ne veš,“ je žena huda, „da je tobak počasno delujoč strup?“

„Ja, kaj misliš, da bom tebi na ljubo kadil arzenik?“

Srečata se psihologa.

„No, kako je kaj z delom?“

„Ne morem se pritoževati. Imam zelo zanimiv primer shizofrenije. Bolnik misli, da sta v njem dve osebi.“

„In to je tako nekaj posebnega?“

„V tem primeru že: plačujeta namreč oba.“

Mali Vid lepo riše. Zadnji čas se je spravil na risanje ženskih glav. Teta ga prosi, naj nariše njeno glavo.

„Dobro,“ je Vid pripravljen, „a kakšno naj naredim: lépo ali tvoji podobno?“

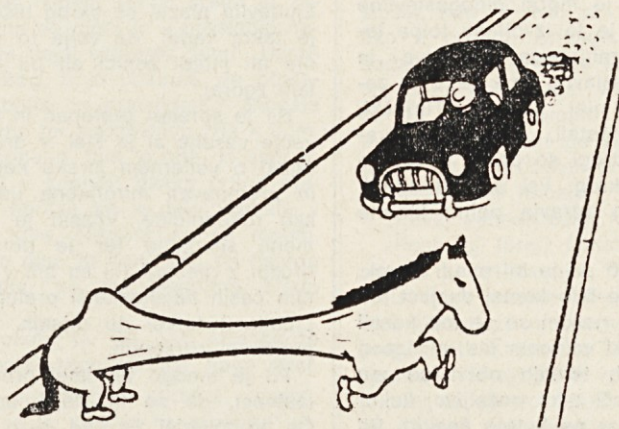
„Doktor, dajte mi kaj zoper govorjenje v spanju!“

„Saj to ni nič hudega!“

„Kako da ne, ko se mi pa v pisarni vsi smejejo!“

„S pričami je dokazano, da ste imenovali tožnika tat in goljuf. Ali bi radi še kaj dodali?“

„Zelo rad, a je tu preveč prič.“

janez sonce

zgodovinska novela

Julija 1660 so je v Ljubljani poročil vitez Janez Sonce z lepo Ano Rozino, hčerko bogatega ljubljanskega ranarja. Ranarji so bili takrat zaničevani, zato je nastalo zaradi te poroke v Ljubljani in na deželi veliko razburjenje, posebno še med plemenitaško mladino.

Štiri tedne kasneje je jahal sem in tja po deželni jezdarnici v Ljubljani mladi baron Janez Vajkard Valvazor. Naenkrat se je pripodila v jezdarnico na konjih skupina mladih plemičev. Navdušeno so pozdravljali Valvazorja, saj se je bil pred kratkim vrnil iz Nemčije.

„Dobrodošel v Karniolijo! Bog te pozdravlja v domovini!“ Taki in enaki klici so mu doneli naproti in stiskati je moral mnogoštevilne roke. Bila je to izvoljena tolpa tedanjega kranjskega plemstva in mnogo vseslavno ime je bilo zastopano v njej. Athems, Turjaški, Barbo, Purgstall, Jankovič, Paradajzar in drugi so podili konje po pesku naokrog. Vsi so bili mladi, življenja in zdravja polni; krasne podobe!

Dika vseh pa je bil mlad človek, kateremu je bilo komaj dvajset let. Pod malim nosom so se mu kazali prvi pričetki volnenih las; ali izpod zaokroženih temnih obrvi so mu zrle mile oči tako poželjivo, kakor bi se nikdar ne hotele nasititi. Bil je to Jurij Ljudevit, turjaški bastard.

Janez Vajkard Turjaški, tedaj že knez in vojvoda v Šleziji ter vsemo-gočni minister na Leopoldovem dvoru, je bil njegov oče. Pravilo se je, da ga je rodil s kmečkim dekletom; drugi zopet so trdili, da ga je s svojega potovanja po Beneškem prinesel nazaj in da se tedaj pretaka po mladem človeku vroča laška kri. Gotovega se ni vedelo ničesar nego to, da je knez Janez Vajkard nezakonskega tega zastopnika svoje krvi silno ljubil.

Ko je Leopold prevzel vladarstvo, se je moral prekanjeni minister ločiti od svojega ljubljenca. Cesar, ki je bil menda v svoji mladosti odmenjen duhovskemu stanu, je sodil o takih „pregrehah“ ostreje kakor je bilo to v tedanjih časih v navadi. Bil je tenkih občutkov, če se mu je povedalo kaj takega. Zategadelj je Janez Vajkard poslal svojega nepostavnega sina v Ljubljano, Volku Engelbrehtu na vrat, kjer so ga uvrstili med konjenico deželnih stanov ter mu na videz odredili službo korneta, praporščaka.

V resnici je bil Jurij Ljudevit tudi v Ljubljani prvi lenuh svojega časa. Zaradi svoje prečudne krasote se je z milobnim vedenjem hipoma vsilil tudi Volku Engelbrehtu v srce, da je bil slep ali se je vsaj delal, kakor bi bil slep. Ker naš Jurij Ljudevit je počenjal, kar se mu je zljubilo!

Nevaren je bil ljubljanskemu žensstvu in to omoženemu kakor tudi deviškemu. Lazil je za mladimi dekleti, a tudi za zakonskimi ženicami. In vsak meščan je prebledel kakor stena, če je opazil Jurija Ljudevita plaziti se okrog hiše, ker je takoj vedel, da velja to plazenje ali mladi ženici ali pa hčerki tam zgoraj.

Bil je spreten pretepač in v največje veselje si je štel, v družbi z dijaki o večernem mraku napadati in pretepati miroljubne ljubljanske rokodelčiče. Včasih je izpremenil simpatije ter je potem v družbi z mesarji (ki so bili v tedanjih časih najsilovitejši pretepači v Ljubljani) tolkel po dijakih, svojih prejšnjih prijateljih.

Pil je mnogo ter imel prečudno lastnost, da se ni zlepa upijani. Če so tovariši že pod mizo ležali ali pa gledali kalno kakor dežev-

na lužina, je naš Jurij Ljudevit stal trdno kakor hrast na nogah in gledal z očmi bistro kakor ščuka, če se ji plen približuje.

Tudi danes je bil prijezdil v deželno jezdarnico ta ljubljenec sreče, ki je razlivala nanj vse čarobnosti lahkega brezskrbnega življenja. Na belem konju je bil prijezdil, a v strmenje svojim tovarišem je povešal glavo. Druge dneve je vpil, a danes je stanovitno molčal. Komaj da je pozdravil prijatelja Vajkarda. Potem pa je gnečo sredi jezdarnice (kjer je zbrani družbi baron Valvazor pripovedoval o svojem potovanju) zapustil ter ob strani počasi gor in dol jezdil.

Samotarju se pridruži nekak svelikan, ki je na širokem jermenu nosil silno težak meč ter kazal svetlo obraz, ki je bil kakor polje razoran. Pridružil se je tedaj s svojim konjem Juriju Ljudevitu ter dvignil klobuk z glave, da se je prikazala velika pleša in pa na desnem licu dolga brazgotina, v kateri se je nekdanj kopal turška sablja.

Zasmejal se je ter veselo dejal: „Kak si danes, Ludovice? Če mi čez nekaj dni kdo pove, da si vstopil v samostan pri očetih kapucinih, mu bom verjel. Tako puščavniško se danes vedeš.“

Oni je obrnil obraz proti njemu ter lahko dejal: „Ti si, Aricaga!“

„Da, jaz, Janez Aricaga, polkovnik kirazirskega polka Ferarri. A sedaj te z vso resnostjo vprašam, kaj ti je, da sedaj nekaj dni povešaš peruti, kakor bi si jih bil kje opalil. Ali se kesaš svojih neštevilnih pregreh? Ali si se gledal v sanjah s hudičem, ki je hotel porgrabiti po tvoji nekrščanski duši? Ali kaj ti je sploh? Tvoji dobri prijatelji smo v skrbeh in kaj naj počnemo, če te izgubimo? Povej mi torej!“

Jurij Ljudevit se je pazno ozrl naokrog. Videč, da sta sama, odgovori: „Dragi polkovnik, doživel sem nekaj — prav čudnega. Če mi obljudiš, da boš molčal in da se ne boš šalil z menoj, ti vse povem.“

Polkovnik Aricaga je gledal strmeče svojemu lahkoživemu prijatelju v obraz.

„Vraga, ali je stvar tako resna?“

Obljubim ti molčati kakor kamen, ki je zasut globoko v zemljo.“

„Doživel sem nekaj čudnega,“ izpregovori Jurij Ljudevit, „in sam ne vem, kako si naj razrahljam to stvar. Spominjaš se še onega dne, ko nam je njega milost gospod vicedom napravil banket. Med drugim se je govorilo tudi o tem, kaka bi morala pač biti ženska, da bi mene užgala za stalno ter mi vzbu- dila resno ljubezen. Trdil sem, da take ženske na svetu ni, kakor ni cvetja, ki naj bi za vedno vezalo frfotajočega metulja. Mnogo smo se šalili, in ti, prijatelj Aricaga, si se tako nalil, da si se končno zvalil pod mizo. V pozni noči sem plazil po štiri tvoje vojake, da so svojega gospoda polkovnika zvelikli domov. Lahko bi bili to storili drugi tvoji prijatelji, a jaz sem hotel polku pokazati, kako slaboten mu je načelnik, če ima nekaj kapelj vina v želodcu, ha, ha!“

„Da bi te vrag pekел na sodni dan!“ se zjezi Aricaga.

„Ko so te odnesli tvoji dobri kirazirji — za Boga je bil to smešen prizor, in njega milosti gospodu vicedomu se je tresel trebušček kakor trepetlika o pišu — sem odrinil proti domu. Zapustil sem pijano družbo ter sam taval po ulici. Luna je čarobno sijala. Tudi meni se je vsilila nočna tišina v dušo in pričel sem — moliti. Nikdar se ne vležem počivat, ne da bi molil. In če sem še tako pijan! Štirikrat sem dokončal ave, ko sem dospel do doma. Ulegel sem se. Iz razgretih možganov pa ni hotela misel, da ima neskončno usmiljeni Bog morda res tako žensko zame, ki bi me razgrela in razvnela, kakor je razgreta in razvneta ognjena gora, katero sem videl v divni Italiji. To pa ti pravim, dragi moj Aricago, nasitil sem se že od tega navadnega ženstva, ki sili za mano, kakor sili večča za plamenom. Zaspal sem ter imel prečudne sanje. Obkroževale so me krog in krog puste megle. Kamor sem hotel pogledati, povsod so se valili sivi oblaki, sive megle. Tesnost se mi je polastila trpečega srca in od groze mi je koprnela duša. Kar se razklenjejo sivi oblaki in megla se razvleče. Tedaj pa se mi je prikazala s svetlim žarom obkrožena njena podoba! In jaz

sem menil, da je boginja. Nagnila je glavico kakor roža, če jo poljubi prvi sončni žarek: razprostrla je trepalnice in je razlila luč svojih pogledov name, in vse občutke in vse misli mi je pretopila zavest, da je to ženska, ki mi jo morda pošlje večno milostni Bog, da zatre pregrešne strasti v mojem razuzdanem srcu, da me prekrsti in prerodi v novo človeško bitje. Ker o tem, kar sedaj počenjamo, Aricaga, vendar ne boš trdil, da je pametno življenje.“

„Ne bo ti drugega kazalo, ljubi moj Ludovice, nego samostani!“ se je smejal polkovnik. „Ko vedno na žensko misliš, ni čuda, da se ti še celo v sanjah prikazujejo. To so otročarije, pijan si bil in v pijanosti si zaspal, pijani prihodnji moj redovnik!“

„Tudi jaz sem mislil, da je tako. Ali poslušaj, kako je bilo potem! Oni dan, ko je pri očetih jezuitih pridigal pater Teobaldus, sem bil v cerkvi ter vestno poslušal gorečo božjo besedo. Kakor žareče oglje je padala v mojo dušo in povsod me je peklo in skelelo, ker tičim globoko v pregrehah. Pri vratih ob steni sem slonel in kes mi je rojil po duši. Tedaj, Aricaga, pa je stopila ženska v božji hram, ženska, ki je živela v mojem spominu od tiste noči. Kakor boginja je vstopila ter obstala na cerkvenem pragu. Otrpnila je pred mojimi svetlimi pogledi. Obkroževala jo je svetloba jasnega dneva, ki se je pri širokih vratih vsiljeval v cerkveni mrak. Bila je kakor tedaj v sanjah, bila je kakor spomlad sama, ki je najkrasnejša med letnimi časi. Ogenj večne sreče je zaplapolal po meni in v presladki nadi sem dejal svojemu duhu: 'Usmiljeni Bog, ti jo pošiljaš, da postane boljši in pravičnejši!' Stopala je mirno ter sramežljivo zrla k tlom. Da, Aricaga, bila je ona, ki sem jo gledal v sanjah! Vsaka črtica njenega obraza se je bila vsekala v moje srce. Nikakor se ne motim, bila je ona; to bom trdil do tistega trenutka, ko me pogoltne blede smrt.“

Umolknil je. Ali naš Aricaga je bil sedaj radovednejši nego prej.

„In potem?“ je vprašal. „Vraga, tako se to vendar ni končalo!“

„Čakal sem, da je minila služba

Mali grad na skalnem griču sredi Kamnika je v srednjem veku nadzoroval cesto skozi Tuhinjsko dolino.

božja. V hvaležnosti sem molil Boga ter mu dajal čast, da mi je ta cvet tresel na pusto stezo mojega življenja. Ko je bilo malone že vse odšlo, je prišla iz božjega hrama. Dvignila je pogled ter takoj opazila, da čakam nanjo. Kri ji je zakipela v obrazek in kakor plaha srna je odhitela. Še pogledala me ni, dasi sem se ji ponižno, globoko poklonil.“

„In kdo je?“

„Kdo je! Še nikdar je nisem videl poprej. Po obleki pa sem sodil, da je plemkinja. Ali sedaj poslušaj, kdo je! Naj je, kar če, toliko ti povem, Aricaga, da je že sedaj prikovano moje srce na njeno in da bom napel vse, vse moči, da si jo prisvojim. Pretaka se mi Turjačanov kri po žilah in Turjačani so v tej deželi te oblasti, da dosežejo, kar hočejo.“

„Povej vendar zdaj, kdo da je!“

„Poslušaj torej! Obtičal sem na mestu ter zrl za njo. Tik mene je stala tolpa mladih učencev. Ti so tudi gledali za njo in nekdo je izpregovoril: 'Krasna je kakor večerna zarja!' Drugi pa je vprašal: 'Kdo je, ker je ne poznam?' — 'Kaj, ti ne poznaš najkrasnejše ženske te- dalje na 34. strani

slovinci po evropi

anglija

Božične praznike smo opravili kar dobro, če vzamemo v obzir, da smo še vedno brez slovenskega duhovnika. Bolj žalostno je za tiste, ki še vedno angleščine ne obvladajo; ostali so brez spovedi, mi drugi pa še vedno prejemamo sv. obhajilo na račun odveze, ki nam jo je dal g. monsinjor Kunstelj.

Iz Nemčije nam poročajo, da g. Rot pride v Anglijo šele v začetku junija. Da pa bi lažje čakali, nas bo za velikonočne praznike obiskal pater Sodja. Mnogim je on dobro poznan, saj je pred leti imel misijone za Slovence v Angliji.

Točnega razporeda še ne moremo zaenkrat napovedati. Ker pa ostane v Angliji samo 14 dni, bo najbrž v nedeljo, 12. marca, v Bedfordu, na Jožefovo v Wales-u, na véliki petek v Rochdalu in okolici, na véliki nedeljo pa v Londonu.

Vse Slovence iz drugih krajev prosimo, naj po možnosti gredo k obredom, kjer jim je pač bližje, kajti vseh krajev, kakor jih je obi-

skal g. monsinjor, g. Sodja v tem kratkem času ne bo mogel obiskati. Kjer so kaki bolniki, ki se ne morejo spovedati v drugem jeziku kot v slovenskem, naj naslovijo pismo na: P. Janez Sodja, 62 Offley Road, LONDON SW9 OLS, do 12. marca, tako da bo gospod lahko kaj zanje naredil med tednom.

Kapelica v Našem domu je že obnovljena. Pridne roke in dobra volja veliko naredé. — Hvala vsem, ki so s takim veseljem delali Bogu v čast! Kdorkoli bi rad sodeloval pri drugih manjših popravilih, je vedno dobrodošel. G. monsinjor nam je poskrbel ta dom, mi pa hočemo na to bogastvo tudi paziti.

Vsem Slovcem v Angliji, ki še ne vedó sporočamo, da je g. monsinjor prebil precej časa v sturgartski bolnišnici. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

V Bedfordu nobena slovenska tradicija ni zanemarjena. V soboto, 4. februarja, smo se tudi našemili; šli smo se „fašenke“.

V Rochdalu se bo 18. marca poročila gospodična Grkman. V zakonu ji želimo vse dobro.

Gospa Gabrijela R. daje poročilo Misijonskega krožka:

V letu 1977. je bilo dohodkov £ 127.68 p. Darovali so: g. J. Šabec £ 25.50; F. Lapanja, T. Zle in I. Erman po £ 10.00; S. Žbogar £ 6.00; gospa Rešek £ 3.00; g. Emilija in T. Trstenjak £ 1.00. Mi-

sijonska tombola i. d. £ 36.88. — G. F. Bratinu je bilo poslano v južno Afriko £ 130.00. — Vsem prijateljem katoliških misijonov iskrena hvala!

Misijonarji, ki jih precej osebno poznam, bodo tudi v bodoče potrebovali našo pomoč v denarju kakor tudi v molitvi.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Predpust je bil letos kraj kratek. Porok v naši skupnosti v tem času ni bilo. Zato bi smeli z vso pravico na pepelnico vleči ploh po Linzu, kakor je doma navada. Morda bi nas v tem primeru celo sneli na filmski trak in pokazali v „Österreich Bild“. Pa tega nočemo in smo se zato tudi plohu odpovedali.

Pač pa smo se ves pustni čas radi zbirali v našem lokalu, ki sta ga ga. Ana in g. Stanko Duhanič okrasila. Najbolj živahno je bilo seveda na pustno nedeljo, ko smo se od pusta poslavljali. Ob desetih

Naši rojaki pri slovenski maši v Tennecku.

Družina Serec v Tennecku se veseli tretjega sina.

morali še urediti zaradi parkiranja. Gospodje od „reda“ so nam šli na roke. Maša z lepim petjem je bila kar doživetje, ker je kapela tako akustična.

Po maši smo pa zavili v dvorano, ki nam jo je dala na voljo Kat. univerzitetna skupnost. Zelo dobro smo se počutili. Imeli smo dovolj prostora. Menda še nismo bili na nobeni pustni ali martinovi prereditvi tako veseli. Za jed so poskrbeli Zverovi, za pijačo bogoslovci in župnik, za ples sta pa vlekla harmoniko g. Pavel Olip in g. Adolf Namestnik. Tudi peli smo vmes, kakor se za poštene Slovence spodobi. Ob pol ene ponoči smo na dvorišču še zapeli ubrano serena-
do, da bi nas bil sam Mozart vesel, saj nas je komaj 50 m ločilo od Mozarteuma.

Vsem, ki so s sodelovanjem pomagali, da je bilo lepo in veselo, iskren Bog povrni!

V družini našega koroškega rojaka g. Jožeta Plesnika in žene Majde, roj. Meško, ki je doma od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji, se je 2. januarja rodila prvorojenka Tanja. Staršem želimo, da bi jim bil otrok vedno v veselje in blagoslov.

TENNECK — Določbe dunajske socialistične vlade, ki je sklenila, da je treba *znižati število tujih delavcev*, da se s tem zmanjša domača brezposelnost, je zadela tudi 7 naših rojakov v Tennecku, ki so dobili zaradi tega odpoved. Socialisti so nekdam veliko govorili o mednarodni delavski solidarnosti. Ko pa pride ta na preizkušnjo, jim ni več zanj in se raje odločijo za rešitev, ki je proti njihovim načelom, zato pa jim ne ogroža volivnih glasov. „Zamorec“ je opravil svojo službo, naj gre domov!

Februarja smo imeli *božjo službo* še ob štirih popoldne, marca in potem do vključno oktobra bo pa ob petih. Škoda, da se po maši nismo mogli zbrati v dvorani k skupnemu pomenku, ker ni bilo ključev. Upamo, da bo marca to mogoče, saj je župnik napovedal skioptično predavanje.

G. Dragu Cimermanu je v ptujski

nišnici pri elizabetinkah v Linzu. Želimo ji, da bi kmalu ozdravela, saj jo pogrešamo v našem centru, kamor z vso družino rada pride.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Naša pesmarka Ana Sobočan, ki je bila doma v Sloveniji operirana, se je spet vrnila v Kuchl. Upamo, da bo sedaj za dolgo časa rešena pred bolnišnico in njenimi tegobami. V bolnišnico v Halleinu se je morala zateči ga. Käferjeva, ki tudi lepo in rada poje, zaradi obolelosti ščitne žleze. Tudi njej želimo, da bi ozdravela in se mogla vrniti čimprej k družini v St. Margarethen.

Na četrto nedeljo v januarju smo imeli zadrego. Srbi, Hrvati in Slovenci smo imeli ob istem času napovedano božjo službo. Ker smo mi že najdalj tam in nas je bilo tudi največ, so morali drugi iskati prostore. Mi smo pa imeli mašo v farni cerkvi kakor navadno.

SALZBURG — Ko se je župnik vozil iz Haida proti Salzburgu, ga je tisto soboto pred tretjo nedeljo v januarju zelo skrbelo, kako bo z napovedano *mašo in pustovanjem*. Imeli smo jo namreč v kapeli, ki je prizidana univerzitetni ali kolegijski cerkvi. Sicer je razposlal vabila, pa če je kaj izpremenjenega, je rado tudi kaj narobe. Pa so le vsi, ki so hoteli priti, našli pot. Z mestno policijo smo

smo začeli in župnik je s težavo izpraznil ob pol osmih zvečer lokal. Nekateri so se izgovarjali, da smo nekaj časa izgubili z gledanjem televizije. Dobili smo namreč od Dušnopastirskega urada na voljo barvni televizor in smo gledali svetovno prvenstvo v slalomu. Zelo nam je bilo žal, da je naš rojak Bojan Križaj tako naglo zgrešil vratca. Saj smo računali, da se bo uvrstil med prvih deset nekam. Izgubljeni čas ob televiziji je treba nadomestiti, so zahtevali. Zato se je župnik vdal in namesto ob šestih šele ob pol osmih zaključil zabavo.

Za lačne želodce in proti žeji sta skrbela Duhaničeva. G. Ludvik Sadl je pa neumorno nategoval štajersko harmoniko. Ko ni več mogel, smo za kratek čas zavrteli kako ploščo. Razpoloženje je bilo zelo dobro in nam je vsem čas kar hitro minil. Saj, ko bi župnika ne bilo, bi gotovo še ostali. Čeprav smo bili malo nejevoljni nanj, moramo pa spet priznati, da je najlepše, če se razidemo, kadar se najbolje počutimo.

Vsem, ki so pomagali, da je pustna zabava uspela, lepa hvala, tudi dekletom, ki so pomagale v kuhinji ge. Ani.

Ga. Gizela Kerec se je morala zateči v bolnišnico, ker je imela vedno večje težave z dihanjem. Zdravniki so ugotovili, da ima notranji krof, ki so ji ga na debeli četrtek operativno odstranili v bol-

*Pustovanje v Rankweilu: Tri nado-
budne deklice v šolskem priporu.*

*Nekaj fantov skuša brez pomoči
rok pojesti jabolko.*

bolnišnici umrla 22. januarja v starosti 82 let njegova mati Marija, rojena Šalamun. Pokopali so jo v Ljutomeru. Bog jo je rešil trpljenja, saj je 10 let zaradi kapi bila na postelji. G. Cimermanu izreka-mo Tenežani iskreno sožalje.

VORARLBERG

Pustovanje: Pravijo, da spada pust tudi med „cerkvene praznike“; in tega so tukajšnji Slovenci

Perčeva Herta je v Rankweilu ob spremljavi svojega brata-harmonikarja navzoče navdušila s svojim petjem.

krepko proslavili. Nad 250 ljudi se je zbralo v nedeljo, dne 29. januarja, v naši stalni dvorani v Rankweilu, da bi se navrteli in povese-lili. Mislimo, da so vsi prišli na svoj račun. Le malokdo se je odtegnil „diktatu“ izvrstnega plesnega ansambla naših fantov pod vodstvom Jožeta Peska. Čeprav je bil drugi dan delavnik, so se navdušeni plesalci še po polnoči pogajali za kakšen dodatek.

Uprizorili smo tudi *kratko igrico*, pravzaprav duhovit in udaren razgovor med gostom ter damo v baru, ki mu je servirala različne krepke pijače. Seveda je ženska zgovornost zmagala. — Dosti priznanja je dobila tudi Herta Perčeva, ki nam je ob spremljavi svojega brata zapela nekaj narodnih pustnih pesmi. — Od družabnih iger je bila najtežja pač tista, pri kateri so morali moški ugrizniti in pojesti jabolko, ki je na tenki nitki prosto viselo s stropa (oglejte si sliko na tej strani!). Tudi Eva si ne bi mogla izmisliti nič težjega.

Pripomnimo še, da je bilo na razpolago za reklamo samo barih 14 dni, tako da smo se resno bali, če bo vest o naši pustni prireditvi dosegla vse interesente. Spričo velikega uspeha si lahko domišljamo, da uživajo naše prireditve res dober sloves.

Upamo, da bodo sličen uspeh dosegle tudi ostale prireditve, od katerih je cela vrsta na programu. Po končanem pustnem času, je kot prva na sporedu *duhovna obnova na tiho nedeljo, dne 12. 3. 1978, v St. Arbogastu*. Ta prireditev ima že

večletno tradicijo. Vodil jo bo p. Balažič, provincial slovenskih kapucinov. Po volji udeležencev zadnje duhovne obnove bo govor o *vzgojnih problemih mladostnikov* od 12. leta dalje. Brez dvoma je to najtežje vzgojno obdobje. Mladoletnik vstopa v novo življenjsko dobo in obstaja resna nevarnost, da prekine dosedANJI stik s starši. Tema razgovorov bo o sredstvih in načinih, kako naj bi starši v tej najtežji razvojni dobi ne izgubili zaupanja do sinov in hčera.

S tem razmišljanjem naj bi bila zaključena večletna vrsta razmišljanj o družinskem življenju. Pričakujemo, da se bodo te prireditve starši v velikem številu udeležili, saj je pravilno razmerje do mladostnikov v imenovani dobi odločilne važnosti za vse nadaljnje življenje njihovih potomcev.

SPITTAL OB DRAVI

S svečnico smo zaključili božične praznike. Tudi predpustni čas je že za nami. Ker nimamo nobene dvorane, kjer bi se lahko domače povesečili in tudi ob pustnem času malo zavrteli, je vsak v svojem krogu in po svoje zalil pusta in se po svoje zabaval. V mestu je bilo več pustnih zasedanj — zabav. Tudi plesi so se vrstili, kar je vsakoletni običaj.

22. I. je začelo snežiti in že smo mislili, da ne bo „konca žegna iz neba,„. Padalo je, kot bi šlo za sta-

vo. Še sedaj ga imamo po strehah 60 cm. Letos je zima dolga in kar huda, pa še slabše se nam obeta. To se posebno pozna na kurjavi, ki pa je pri nas zelo draga.

Čeprav je padalo neprenehoma, nas naš duhovnik ni pozabil. G. Proprijan se je tudi omenjeno nedeljo pripeljal iz Celovca in opravičil sv. mašo. Tam je deževalo; čim bolj pa se je bližal Spittalu, tem bolj je padal sneg. Da je lahko obrnil, se je moral zapeljati proti mestu, kajti do tega časa so imeli delavci polne roke dela in so najprej izplužili le glavne ceste. Naši možje so razširili prostor pred cerkvijo, sicer pa skrbi za red in čistočo pred našim „farovžem“ in cerkvijo g. Florjančič. Imamo tudi dva majhna ministranta. V Florjančičevi družini je to že tradicija in njihova najmlajša fantiča, ki hodita v drugi in tretji razred osnovne šole lepo in prav samozavestno strežeta duhovniku.

Kot že rečeno, smo prilezli v postni čas, zato imamo zornice kar v sobi našega župnijskega urada.

Dnevi se sicer že daljšajo, toda kot izgleda, se letos zima še dolgo ne bo poslovila od nas.

belgija

LIMBURG-LIEGE

Sreča v družini: V družini ge. Majde Schonkeren-Mrakič se je rodila ljubka deklica, ki je ob krstni vodi dobila ime Leona. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo pri vzgoji.

Naši bolniki: G. Heini Virant in ga. Ida Globevnik, ki sta bila v zdravniški oskrbi v Genku, sta že doma. Isto velja tudi za go. Šintler, ki se je zdravila v Maaseiku. Omenjenim in vsem našim bolnikom pošiljamo posebna voščila za zdravje.

Naši rajniki: V Waterscheiu se je 6. jan. tiho poslovil g. Rudolf Golè, star 72 let. Rajniki je bil priden delavec, skrben mož in oče ter dober

kristjan. V življenju je veliko trpel. Zapušča ženo go. Angelo, roj. Ipa-vec, ki ga je v večletni hudi bolezni zvesto obiskovala, hčerko Angelo, poročeno Kidrič, sina, ki živi v Kaliforniji, sestro in brata. Vsem izrekamo krščansko sožalje! Naj počiva v miru!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Lepo se vsestransko pripravljamo na našo jubilejno „Slovensko prireditvev“, 25. po številu, ki bo v nedeljo, 30. aprila 1978, v župnijski dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (Charleroi). Imamo dvakrat mesečno pevske vaje v Bruslju, kamor prihité pevke in pevci iz Charleroi, seveda tudi iz Bruslja in iz daljnega Kapellen in Essna ob holandski meji. Res je treba veliko požrtvovalnosti pevcev in pevk in zlasti pevovodja g. Franca Gjoreka, da bomo tudi letos pripravili točko „Venček slovenskih narodnih pesmi“. Veseloigro, ki nosi naslov „Kadar se nevesti jezik ne suče“, je nalašč za to prireditvev priredil g. Kazimir Gaberc in bomo kmalu začeli z vajami zanjo.

Še prej pa bomo slovesno praznovali 30-letnico slovenske službe božje v Charleroi, in sicer na letošnjo Veliko noč, 26. marca. Slovenski verniki so toplo vabljeni, da se te slovesnosti v čim večjem številu udeležijo.

Prva slovenska služba božja je bila namreč na Veliko noč, 28. marca 1948, v Marchienne-au-Pont (pri čč. sestrah rue Beaumont 76). Trideset let že deluje med vami

slovenski izseljenski duhovnik: 12 let msgr. Zdravko Reven in že 18 let č. g. Kazimir Gaberc. S tem praznujemo tudi 30-letnico Slovenske katoliške misije v zapadni Belgiji.

Še par kratkih novic: Malo pred Božičem lani je bila operirana ga. Fani Blatnik iz La Bouverie v Mon-su (Hopital St. Jorge). Sedaj se ji zdravje polagoma zboljšuje. — V začetku februarja je bila operirana ga. Ivanka Felc iz Quaregnon in sicer v bolnišnici Notre-Dame v Frameries.

Nekateri bolniki se pa zdravijo doma, kot npr. g. Gustelj Baričič v La Bouverie, g. Marko Fidler v Paturages in Anton Krajnc v Eugies. Vsem tem bolnikom in bolnicam želimo skorajšnjega okrevanja!

Neznanokam je izginil g. Franc Tratnik iz Cuesmes, in sicer 24. 12. lanskega leta. Ni vzel s seboj ne osebne izkaznice ne potnega lista. Zadeva se je javila žandarmeriji, pa do danes nobenih novic o njem!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6e, métro Vanneau.

*Družina
Zaletelj-Jerlah
iz Marcinele
pri krstu
tretjega otroka,
malega Jožeta
na lanski
božični dan.*

Velikonočno bogoslužje bo na véliki četrtek, véliki petek in véliki soboto vsakokrat ob osmih zvečer. Na Veliko noč bo sveta maša ob petih popoldne. Vsakokrat spovedovanje eno uro pred obredi. Na velikonočni ponedeljek ne bomo imeli skupne maše v Parizu.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Pustno prireditev smo morali letos napraviti malo prej, ker je samo takrat bila dvorana na razpolago. Prireditev je prav lepo uspela, za kar se moramo toplo zahvaliti Društvu, ki jo je priredilo, in vsem, ki so kakorkoli pomagali, posebno še tistim, ki so skrbeli za bar, še posebno gospem, ki so pripravile „krofe“ in potico, pa seveda godcem in vsem, ki so imeli na skrbi razne nakupe.

Umetniška slika, ki jo je podarila za Dom naša pariška umetnica gospa Marjanica Savinšek, je bila prodana na dražbi za 1420 F; izdražila sta jo Ida in Franc Štepec.

19. januarja smo pokopali Viktorja Moravca. Pokojni je bil doma iz Idrije, v Francijo je prišel leta 1958, star je bil 75 let. Dokler mu je zdravje dovoljevalo, je bil pokojni vesten delavec, sicer pa je živel bolj sam zase. Na grob so pokojnikovo ženo, ki ji izrekamo svoje sožalje, spremili nekateri prijatelji in vsa družina avstralskega ambasadorja v Parizu.

CRETIL (Val-de-Marne)

30. 1. je umrla gospa Barbara Raščan, doma iz Brezovice v turniški župniji. V Franciji je živela s svojo družino od leta 1938. Pokopana je bila ob velikem številu sorodnikov in znancev 6. febr.. Možu Štefanu in hčerkam Anici, Katarini, Mariji in Štefaniji ter njihovim družinam naše sožalje!

LOIRET

Na velikonočni ponedeljek, 27. marca, se bomo zbrali k skupni maši v Chilleurs ob pol enajstih. Pred mašo prilžnost za spoved.

LA MACHINE (Nièvre)

Sv. maša za rojake bo v nedeljo, 5. marca ob 11.15. Vsi prijazno vabljeni!

Ne pozabite na
SLOVENSKI DOM V PARIZU!

Delo se aktivno nadaljuje; molimo, da bi kmalu prišli do srečnega uspeha, za katerega so pa potrebna tudi finančna sredstva!

Darove pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7 rue Gutenberg
75015 PARIS

ali pa bančne čeke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Sveti postni čas nas pripravlja na najglobljo skrivnost našega odrešenja: na Kristusovo smrt in njegovo vstajenje. S pokoro, dobrimi deli, intenzivnejšo molitvijo in duhovnimi obnovami hočemo tudi letos lepo pripraviti res krščansko praznovanje Velike noči.

Red duhovnih obnov:

5. marca ob 16.30 Kapela „Pomočnic duš v vicah“, Boulevard de la Liberté.

11. marca ob 17.00 St. Pol.

12. marca ob 16.30 Armentières, cerkev N. D. de Lourdes.

17. marca ob 16.00 Wingles.

18. marca ob 17.00 Vendin-le-Vieil, Fosse 8.

18. marca ob 20.00 Carnières-Cambrai.

19. marca ob 17.00 Croisilles.

Na Veliko noč, 26. marca, ob 17.00 Tourcoing.

Veliki teden: Véliki četrtek in petek, 23. in 24. marca: Méricourt 14.00; Bruay in kapeli N. D. de Lourdes ob 17.00; Liévin 19.00;

Vélika sobota, 25. marca, *blagoslov jedil:* Méricourt ob 10.00; Liévin 12.00; Bruay 14.00;

Vstajenje: Bruay ob 19.00; Liévin 22.00.

Velika noč, 26. marca: maše bodo po nedeljskem redu.

Vsem rojakom želimo milostipolne praznike Gospodovega vstajenja!

Zakrament sv. zakona sta si dala 4. februarja Andrej Polin in Nadine Rucar. Andreju naša zahvala za vodstvo cerkvenega zbora v Bruay. Čestitkam za dolgo srečno življenje v zakonu pridružujemo željo naj še mnoga leta vodi petje pri božji službi!

LANEUVEVILLE devant NANCY

Gospo Otoničar, živečo v Franciji blizu St. Dizier, je zadela *huda nesreča*. V Sloveniji, blizu Trbovelj, kjer je ona doma, ji je posebneli sosed ubil mamo, sestro in brata. Slovenci, ki se zbiramo vsak mesec v tej župni cerkvi v Laneuville k maši, smo bili ogorčeni nad tem strašnim grozodejstvom, ko nam ga je pripovedovala, in izražamo gospe naše sočustvovanje in sožalje.

Sporočamo, zlasti Slovencem, ki se zadnje maše niso udeležili, da prvo nedeljo v mesecu marcu izjemoma *ne bo maše*, bo pa zopet prvo nedeljo v aprilu, maju in juniju.

Slovencem po Franciji in drugod po svetu želimo veselo Veliko noč.

TUCQUEGNIEUX

Pisec teh vrstic je šel za Božič k sinu v Anglet pri Biarritz-u, kjer je ostal tri tedne. Tam gre v cerkev več ljudi kakor tukaj. Slovenci župniku pridno pomagajo pri petju, pri pobiranju darov za cerkev, berejo berilo in včasih celo obhajajo. Tudi orgle igra tu in tam Slovenec.

Ko sva se z ženo vračala, sta nam na postajo v Parizu prišla voščit za novo leto naša dva slovenska duhovnika gg. Čretnik in Flis. Prav tako naju je prišla pozdravit doktorica in profesorica, žena velikega glasbenega umetnika ter komponista Globokarjevega Vinka. Povabila nas je vse na malico, narkar sva zapustila Pariz in sva zdaj zopet v Tucquegnieux.

Tu sva brala žalostno novico, da

Pokojni Anton Fajfar iz
Tucquegnieuxa.

je Tončki Završkovi umrl mož Miha Bačurin. Za njim žalujejo tudi štiri otroci in seveda prav tako mi. Naj mu Vsemogočni podeli večno plačilo!

Naše pridne nad 80 let stare slovenske žene so kot dobre katoličanke vsem v zgled. Prav je povedala ena izmed njih, ko sem ji vodil novo leto, rekoč: „Tudi če bomo živele še 10 let, nekoč bo našega zemskega življenja konec in na to je treba misliti!“

Zima nas je letos tepla bolj z dežjem, poplavami in mrzlim vetrom kakor pa s snegom, kar ni všeč ne starim (vlaga) ne otrokom, katerih sanke počivajo na podstrešju. Pa še to pravijo, da, „če je zima mila, ne bo letina st'čila.“ Seveda ni vse res, kar pravijo.

VZHODNA LOTARINGIJA

Pišem že za mesec marec, moje misli pa se še vedno vračajo v leto 1977, ko sem imel premalo prilike za zahvalo mnogim velikim dobrotnikom! Krasni dnevi na Sv. Višarjah v drugi polovici avgusta v družbi naših dragih duhovnikov, sorodnikov in znancev se mi vedno in vedno obnavljajo v spominu. Še enkrat se prisrčno zahvaljujem g. Kavalarju, ki me je pripeljal tja in nazaj, in vsem, ki so mi preskrbeli krasno oskrbo.

Komaj sem bil doma, smo slovesno praznovali 11. sept. 40-letnico poroke Antona Škruba in Karoline Funkelj v prijazni cerkvi Hospice Ste Elisabeth v Merlebachu. Bog naj blagoslovi očeta in mater ter vso družino!

Božične praznike smo lani praznovali zelo slovesno: krasno petje „Slomška“ pod vednim izbornim vodstvom g. Šinkovca je napolnilo z veseljem cerkev.

Drugo nedeljo v januarju smo zopet slovesno praznovali srebrno poroko Sajovec-Sotošek iz Merlebacha. Polna cerkev je zopet dokazala spoštovanje naših rojakov in domačinov do te družine.

Ko se zahvaljujem cerkvenim pevkam in pevcem, prosim še nadaljnjega sodelovanja zgoraj imenovanih.

Dne 21. jan. je nenadoma umrla naša dobra mati Katarina Rugelj, roj. Sušnik (1902). Naj ji Bog poplača vse dobrote do njene družine in za dolgoletno raznašanje „Naše luči!“

Velika noč se bliža; pripravili se bomo za ta lep praznik s posebnimi svetimi mašami:

Merlebach: vsako nedeljo ob 10. uri Hospice Ste Elisabeth;

Habsterdick v četrtkih: 2., 16. in 30. marca ob 9.30 uri;

Farebersviller Cité: 19. marca ob 15. uri;

Creutzwald Cité Neuland: veliki torek, 21. marca, ob 14. uri;

Cité la Chapelle istega dne ob 10. uri;

Cité des Chenes: sredo, dne 22. marca, ob 10. uri dopoldne.

Pred sveto mašo vedno prilika za spoved.

Na veliko soboto popoldne ob 15. uri: Merlebach, Hospice Ste Elisabeth: blagoslov velikonočnih jedi.

Že sedaj voščim vsem našim dragim naročnikom „Naše luči,“ in vsem ostalim prav vesele velikonočne praznike.

Vaš Stanko iz Merlebacha.

NICA

V tem mesecu nam Cerkev stavi pred oči najvažnejše dogodke Kristusovega življenja: njegovo trpljenje, smrt in vstajenje. Kristus ni samo trpel in umrl, ampak je tudi vstal od mrtvih. Njegovo vstajenje slavimo na Veliko noč.

Kristus je vstal, tudi mi moramo vstati v življenje milosti! Mi ne bomo ušli zemski smrti, toda edino

s Kristusom bomo dosegli „pravo življenje“. Zadnja beseda ne bo smrt, ampak življenje s Poveličanin! K temu naj nam pomaga življenje s Cerkvijo.

Na cvetno nedeljo (19. 3.) bo pred mašo na razpolago tuj spovednik. Blagoslov oljk in sv. maša je zjutraj ob 10. uri; popoldan ob 4. uri pa na Colle s/Loup.

Obredi velikega tedna bodo na veliki četrtek, petek in soboto zvečer ob 7,30 uri v naši kapeli.

Na Veliko noč je skupna sv. maša zjutraj ob 10. uri v naši kapeli. Popoldan ob 5. uri pa v Eoures-u pri Marseille-u.

Vsi ste lepo vabljeni k praznovanju Velike noči!

Vsem rojakom želimo veselo in blagoslovljeno Veliko noč!

MARSEILLE

Za veliko noč (26. 3.) ste vsi, ki živite okrog Marseille-a, lepo vabljeni, da pridete v Eoures, kjer bo slovenska maša popoldne ob 5. uri. Zaradi pevske vaje pridite malo prej; pred mašo bo tudi prilžnost za velikonočno spoved.

Velikonočni ponedeljek bomo preživel skupaj. O tem pa boste še pravočasno obveščeni v prilozi. — Vsem vesela Aleluja!

nemčija

STUTT GART-okolica

Uspelo pustovanje: V nedeljo, 22. januarja, smo imeli v Esslingenu slovensko pustovanje. V dvorani Neckarhalle, ki smo jo najeli pri mestu, se je zbralo okrog 500 slovenskih obrazov, da v veselem razpoloženju praznujejo pusta. Veselja je bilo prav zares dovolj. Zanj so poskrbeli godci „Planinskega kvarteta“, zabavne tekmovalne igre, tombola in skupno petje. Veselo nas je presenetil moški pevski zbor „Domači zvon“ iz Stuttgarta, ki se je to pot odlično „odrezal“. Se vidi, da pevci pridno vadijo. Naj jim na tem mestu želimo tudi za bodočnost veliko uspeha!

Dobro so se razumeli: V Oberstenfeldu — naselje leži med valovitimi goricami — so v soboto, 28. januarja, priredili tamkajšnji Slovenci skupaj z nemškimi farani *družabni večer*. Vabilu se je odzval tudi nemški župnik, gospod Heinrich Klöpping. Pred dobrim letom je prevzel župnijo. Dostop k Slovencem je hitro našel. Danes mu je na razpolago pri cerkvi slovenski hišnik in pri oltarju mu pomaga slovenski ministrant.

Kot „Wengertschütz“ (čuvar Gospodovega vinograda) je imel na družabnem večeru hudomušen nagovor, v katerem se je dotaknil tudi Slovencev in njihovega župnika. Ta mu je po njegovem besedilu takole odgovoril: „Ei ja, spricht er, o Wengertschütz, es kam mir ein Gedankenblitz, meine Landsleut' sind mir herbe Mannen, drum spiel' ich denen dann und wann, ich bau aus Musik eine Burg, denn ich bin Pfarrer Ciril Turk.“

150-letni jubilej škofije: Letos praznuje škofija Rottenburg 150-

Ko je škof dr. Georg Moser iz Rottenburga obiskal Slovence, zbrane na „Binkoštnem srečanju“ v Stuttgartu leta 1975, je našim fantom krepko stisnil roko.

letni jubilej obstoja. Za to priliko je škof dr. Georg Moser sestavil lepo molitev, ki naj bi jo molili vsi škofljani, domačini in tuji. Molitev je prevedena tudi v slovenski jezik in natiskana na podobico. Priložili jo bomo v eno od prihodnjih števil „Naše luči“.

V jubilejnem letu so na programu različne prireditve v manjšem in večjem obsegu. K sodelovanju smo vabljeni tudi tuji.

Čestitke h krstom: V Stuttgartu Strnad Antonu in Marici k hčerkici Irenici ter Škalonja Cviju in Angelici k sinku Julijanu; v Esslingenu Gabrijan Maksu in Ani k hčerkici Aneti; v Böblingenu Mahorič Albinu in Marjeti k hčerkici Albini.

Na birmo se pripravljamo: Na praznik presv. Rešnjega Telesa, 25. maja, bomo imeli v Stuttgartu slovensko birmo, za katero je javljenih okrog 40 kandidatov. Sedaj se pridno učijo za prejem tega zakramenta v Sobotni šoli v Stuttgartu, oddaljeni pa kar doma s pomočjo priročnika. Poleg poznanja nauka je seveda nad vse važno, da hodijo birmanski kandidati redno k nedeljski maši.

MÜNCHEN

Naša veroučno-slovenska šola, priprava na birmo in razgovori z

ministranti so tri oblike dela z mladino, ki nas ta čas najbolj zaposlujejo. Posebno lepo je, ker ministrantska skupina vidno narašča in daje našim mašam prav slovesen okvir.

Sicer pa je bil najbolj množičen dogodek zadnjega časa naše *puštoljanje*. Letos je prišlo na nedeljo 29. januarja. Na nedeljo zato, ker je dvorana ob sobotah namenjena večjim skupinam, kot je naša, čeprav nas je bilo 550; na 29. januarja pa zato, ker so lastniki dvorane premaknili našo prireditev, ki je bila določena za 22. januar, na ta datum; prejšnjega je zasedla skupina od TV.

Vedno znova opažamo vsi, da se razvije na naših zabavnih prireditvah neka domača sproščenost in spontano veselje, kot ga menda v Sloveniji že vse od zadnje vojne več ne poznajo. Prav ta domačnost je na teh prireditvah največ vredna.

Odlično je igral kvintet Jožeta Krofliča, 2000 srečk z 200 dobitki je bilo brž prodanih. Trije glavni dobitki (električni šivalni stroj, kolo in ekonomski lonec) so odšli na Štajersko. Vesele igre so dvorano razgibale. Razgovora, petja, plesa, veselja — vsega je bilo dovolj.

Naša *igralska skupina* se vneto pripravlja na vpriзорitev veseloigre Trije vaški svetniki. Prepričani smo, da bodo naši rojaki pokupili vstopnice, saj bo to prva veseloigra v slovenskem jeziku v Münchnu sploh.

Krščeni so bili: Željko Raj, sin Jožefa in Marije, roj. Marinić; Kornelija Zelenko, hčerka Milana in Marije, roj. Ambrož; Tatjana Nose, hčerka Jožeta in Bernardke, roj. Babić; Sonja Bonča, hčerka Stanislava in Marjete, roj. Kosec; dvojčici Bianka Silvija in Andreja Katarina Podjaveršek, hčerki Rajmunda in Hilde, roj. Maček. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

Poročila sta se Antun Katančič iz Domašince (Zagreb) in Marija Ogrinc iz Krčevine (Maribor). Iskreno čestitamo!

nizozemska

Nova ognjišča: V Brunssumu je gdč. Marianne Hummel sklenila *zakonsko zvezo* z g. Bojanom Jurakom. Ga. Marianne pridno obiskuje šolo, kjer poučuje g. Ad Hamers.

V Lindenheuvelu je g. Rojnik Franc *popeljal pred oltar* svojo nevesto gdč. Mieke Braat.

Obema mladima paroma iskreno čestitamo in voščimo vso srečo.

Naši bolniki: G. Drago Romih, tehnični inženir in naš bivši ministrant, je pred Božičem imel zelo hudo avtomobilsko nesrečo. Dalj časa je bil med življenjem in smrtjo. Z veseljem sporočamo, da se mu zdravje hitro popravlja.

Slovenske šole: G. Ad Hamers, ki vodi že dva oddelka slovenske šole, je z uspehom začel še s tretjim oddelkom. Čestitamo in želimo veliko vztrajnosti.

Naši rajniki: V Nieuwenhagen-u je 17. jan. umrl g. Egidij Vršaj, rojen 1899 v Čatežu. Dolga leta je delal v. Holandiji. Ko mu je umrla prva žena ga. Elizabeta Roželj, skrbna mati njegovih otrok, je po daljšem presledku poročil go. Jožefo Gliho, ki je tudi zvesto varovala dom ter mu stregla v oslabelosti. Rajniki je bil skrben gospodar, dober mož in oče.

Pri njegovem slovesu s tega sveta ga je spremljala ubrana pesem našega zbora „Zvon“. Njegova hčerka in zet g. Joe Hermans sta namreč požrtvovalna člana našega pevskega zbora. — Žalujoči družini izrekamo krščansko sožalje.

Že sedaj vas vse vljudno vabimo na naše *velikonočno slavje*, ki se bo vršilo po naši ustaljeni navadi.

švedska

V teh mesecih sonce ne posveča ravno največje pozornosti prebivalcem Skandinavije. Najbrž do-

mačini prav zato tako cenijo stare šege in radi prižigajo sveče ob praznovanju sv. Lucije in ves adventni čas.

Vsem pomeni luč polnost življenja. To doživljamo še posebej o božiču, ki nam prinaša toliko luči, domačnosti in topline. S človeškim rojstvom svojega Sina nam je Bog razodel bogastvo svojega življenja.

Ko smo se v tem zimskem času na različnih krajih Švedske zbirali k maši, so naši shodi že sami od sebe govorili o rasti in novem življenju v krščanski skupnosti. Kar na treh krajih smo imeli med mašo *krst*. V Stockholmu smo krstili Renato, v Örebro Tomaža in v Helsingborgu Ano Marijo. V Örebro je bila tokrat še posebno lepa udeležba, kar je razumljivo, saj je bila tam slovenska maša ravno na Božič.

Ko so pred darovanjem starši in botri z novokrščenim Tomažem šli v procesijo od krstnega kamna k oltarju, je vsa cerkev ubrano zapela: „Poslušajte vsi ljudje“. Zazdelo se nam je, da pesem ponazarja dejanje.

Večkrat se zberemo k maši le kot majhno občestvo, vendar tistim, ki cenijo mašo, naša srečanja ob oltarju veliko pomenijo. Želijo, da bi bila še bolj pogosta. Zadnjič je v Olofströmu in Nybru naš župnik povedal, da se vidimo čez tri mesece, ko bo na zadnjo nedeljo v aprilu, 30. IV., zopet maša, so nekateri pripomnili: „Dolgi bodo ti meseci.“

V tednu molitve za *edinost kristjanov* smo tudi mi goreče molili za uresničenje Jezusove želje: „Da bi bili vsi eno.“

Časopisi radi poročajo o znakih zblíževanja kristjanov, zato budno spremljajo izraze medsebojne naklonjenosti. Večkrat beremo, kako je kakšna katoliška župnija drugi krščanski skupnosti dala na razpolago bogoslužni prostor in ji tako skazala gostoljubnost.

Na Švedskem živi katoliška Cerkev v diaspori, zato smo mi deležni podobne gostoljubnosti. 22. januarja — sredi tedna molitve za edinost — smo imeli mašo v pro-

testantski župnijski cerkvi v Nybru. Lahko smo občutili, da sodelovanje med različnimi krščanskimi Cerkvami ni samo medla želja, ampak resničnost s svojim določenim obrazom.

švica

Slovesni *Prešernov večer* je privabil v soboto, 4. februarja, do tristo naših rojakov iz Švice in severne Nemčije v prostorno cerkevno dvorano v Zürich-Seebach, ki je bila dobesedno zasedena, kar se ne zgodi vedno.

Prav nalašč za to proslavo našega največjega pesnika so nas obiskali naši rojaki iz Porurja s svojim dušnim pastirjem g. Uršičem, da tako skupno proslavimo rojstni dan našega velikana besede in duha, ki ga upravičeno lahko postavljamo ob stran največjim pesnikom sveta. Prav na tej osnovi nam mora biti on nam zdomcem zdravilo za morebitne komplekse manjvrednosti, ki se enemu ali drugemu med nami pojavljajo ob kontaktih z ljudmi in življenjem v „velikem“ svetu.

Naši gostje iz Oberhausna so s svojim mešanim zborom in prikupno mlado glasbeno skupino „Mladi vasovalci“ v povezavi z našim sekstetom ter ostalimi sodelujočimi deklamatorji izpolnili obširni celovečerni kulturni program v veliko zadovoljstvo vseh obiskovalcev.

Pred začetkom tega dela programa je bila v istem prostoru sv. maša, ki jo je daroval g. Uršič, ki je tudi organiziral njihov obisk med nami. Kakor kasneje, se je tudi med bogoslužjem navdušeno razlegala naša domača pesem.

Za to priložnost je bil tudi oder ustrezno prirejen v slovenskem stilu. Na steni je visela velika Prešernova slika, s katere je on zavzeto gledal, od kod so se vzeli vsi ti njegovi rojaki, v deželi, ki jo je nekoč obiskal tudi njegov prijatelj Čop.

Proslava se je začela s Prešernovo pesmijo „Zdravica“, ki jo je

zapel naš sekstet iz Züricha, pri zadnji kitici pa se mu je pridružil še mešani zbor iz Oberhausna. Nato je sledil slavnostni govor, ki je vpletel v problematiko Prešernovega umetniškega ustvarjanja smiselno tudi življenjsko usodo zdomcev, ki jo je pesnik izrazil v stihu: „Če doma jim dobro ni, žerjavi se čez morje dvignejo.“

V imenu mladih je Milena iz Winterthura recitirala „Otroci pesniku Prešernu“. Seveda ne morejo manjkati na nobeni slovenski prireditvi narodne pesmi, ki sta jih skupno ali izmenoma izvajala zbor iz Oberhausna in naš sekstet iz Züricha. V narodni noši sta nam

Majda in Lojze navdušeno podala Prešernovo pesem „Od železne ceste“. Deklamatorji pa so povezovali programske točke s Prešernovimi pesnitvami. Ta del sporeda se je zaključil s pesmijo: „Domovina, mili kraj.“

Nato je sledil *veseli del večera*, ki ga je glasbena skupina „Mladi vasovalci“ s svojo neutrudljivostjo in prizadevnostjo držala ves čas do prvih jutranjih ur v polni razgibanosti vesele družbe rojakov, saj je bilo s kranjskimi klobasami in dobro kapljico poskrbljeno tudi za dobro počutje v tem pogledu, ko so pravi naši domači krofi, ki so jih nacvrta naša tukajšnja dekleta,

bili znak, da je treba misliti tudi na pustno soboto.

Vsem rojakom — našim gostom in nam v Švici — bo prav gotovo ostal ta večer v vsem svojem obsegu svojstveno doživetje bratske povezanosti — od skupno obhajnega bogoslužja preko kulturnega doživljanja Prešernove domače besede do prijetne zabave med rojaki iz dveh evropskih dežel.

Našim dragim gostom iz Nemčije, posebno g. Uršiču, iskrena zahvala! Prav posebno gre zahvala tudi vsem nastopajočim iz Švice in vsem, ki so na ta ali oni način pomagali in sodelovali pri tej kulturni Prešernovi proslavi.

slovinci ob meji

BENEŠKA SLOVENIJA — Slovenski duhovniki, povezani v skupini „Dom“, so izdali stenski koledar s slikami krajev iz Beneške Slovenije. — V Kalkuti v Indiji je umrl slovenski misijonar, jezuit p. Janez Ehrlich, doma iz Žabnic pod Sv. Višarjami. Pokojni je bil nečak-profesorja na ljubljanski univerzi, dr. Lamberta Ehrlicha, ki so ga komunisti leta 1942 zahrbtno ustrelili, ko je šel od maše na svoj dom. — Okoli 1000 rojakov iz beneških dolin in gorskih zaselkov se je 8. januarja udeležilo v Čedadu „Dneva emigrantov“. Razpravljali so o rešitvi narodnostnih vprašanj v videmski pokrajini. Nastopili so pevci in rezijska folklorna skupina. Igralci so pa zaigrali komedijo „Žganjarji“.

GORIŠKA — „Števerjanski vestnik“, ki ga izdaja Prosvetno društvo „F. B. Sedej“, izhaja že 10 let. Ob tej priložnosti so izdali posebno jubilejno številko. — V Verdijevi dvorani v Gorici je Stalno slovensko gledališče iz Trsta zaigralo Nušičevo komedijo „Oblast“. Malo kasneje je na istem kraju gostovalo SNG Drama iz Ljubljane z Nestroyev burko „Talisman“. — V Štandrežu je nastalo novo združenje, katerega cilj je zaščita zemlje ter etnične in socialno-gospo-

darske strukture tega goriškega predmestja. — Goriški nadškof se je skupaj s tržaškim škofom udeležil v Logu pri Vipavi slavlja ob obnovitvi koprške škofije in priključitvi dela goriške nadškofije tej novi škofiji. Škofa sta hotela s tem pokazati solidarnost s škofom dr. Jenkom, ki je škof obnovljene škofije. — Ob dnevu katoliškega tiska so priredili v Katoliškem domu v Gorici posebno prireditev, katere čisti dobiček je šel v dobro „Katoliškemu glasu“. Nastopila je igralska skupina iz Marijinega doma v Trstu z igro „Vasovalci“.

TRŽAŠKA — Na Štefanovo so obhajali pri Sv. Križu pri Trstu 130 let obstoja župnije. — Zveza cerkvenih pevskih zborov je s 70 pevci pripravila v Trstu koncert božičnih pesmi. Ker je bila cerkev Sv. Antona zasedena, je bil letos koncert pri Sv. Jakobu. Pevci so zapeli 12 pesmi. Poslušalcev je bilo okrog 700. — Od 1. januarja dalje je mogoče iz Trsta direktno telefonirati poleg v nekdanjo cono B tudi v postojnski telefonski okraj. — Mladinski pevski zbor iz Rakovnika in Ljubljani je gostoval pri Sv. Ivanu nad Trstom in v Podlonjerju. — Titovski „Primorski dnevnik“ je dobil redno oddajo na tržaškem radiu. Poslušalci se vprašujejo, zakaj nista dobila istih pravic tudi goriški „Katoliški glas“ in tržaški „Novi list“, saj živimo v dobi pluralizma. — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je priredilo poseben večer, posvečen duhovniku Ladu Piščancu, ki je bil

oklevetan kot narodni izdajalec in s kaplanom Slugo leta 1944 ustreljen od partizanov v Cerknem. — Na Bazovici so priredili veseli večer. Nastopili so openski „Galebi“ in mladinski zbor rakovniške župnije.

KOROŠKA — 10. januarja so s posebno slovesnostjo sprejeli zastopniki profesorjev in študentov novega ravnatelja Slovenske gimnazije v Celovcu dr. Reginalda Vospernika. — Od 26. decembra dalje je ljubljanska televizija vključila pretvornik na Peči ob tromeji. S tem je omogočeno, da Slovenci na Zilji, v beljaški okolici in okrog Baškega jezera lahko gledajo ljubljansko televizijsko oddajo. — Okrajno glavarstvo v Velikovcu je po žandarjih in cestnih delavcih dala odstraniti slovenski napis „Pliberk“, ki je bil obešen na privatnem svetu, na hiši posojilnice in Kmečko-gospodarske zadruge v Pliberku, češ da moti ta napis avtomobilski promet. Ali se ob takih postopkih ne vzbuja preprostemu človeku vtis, da je na Koroškem med večinskim narodom še veliko hitlerjevske nestrpnosti, pa nič krščansko bratskega razumevanja? — Dunajski kardinal dr. König je zapisal v pismu slovenskemu duhovniku, da je sedanja manjšinska zakonodaja potrebna razvijanja in izboljšanja. — Čeprav je Ustavno sodišče na Dunaju izjavilo, da so bili nekateri nastopi žandarmerije na Koroškem protiustavni, še do danes ni bil noben od žandarjev ali njihovih predstojnikov klican na

odgovor, medtem ko Slovence, ki so se zavzemali za izpolnitev člena 7 državne pogodbe, še vedno pošiljajo pred sodnike. — Mladina iz Železne Kaple je naštudirala igro „Molčeča usta“, ki jo je predvajala doma, v Celovcu, Dobrli vasi in v Bilčovsu. — Farna mladina je v pustnem času razveselila v domači fari Vogrče ljudi z veseloigro „Zadrege“. Z njo so gostovali v Žvabeku, Šmihelu, Globasnici in Pliberku. — Slovenski informacijski center v Celovcu je izdal dr. Apovnikovo brošuro „Das Volksgruppengesetz — eine Lösung?“ v angleščini.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Ko smo v Evropi zmrzovali, so se melbournski Slovenci sešli k polnočnici na prostem pred Lurško votlino. Božične maše so pa morale biti zaradi dežja in v cerkvi. — Župnija sv. Cirila in Metoda v Kewu (Melbourne) je imela v letu 1977 29 porok, 60 krstov, 31 otrok je bilo birmanih in 15 odhodov v večnost. — Sydney-skim Slovincem je dež prizanašal, zato je bila polnočnica in vse božične maše na prostem pred cerkvi. — V cerkvi ob oltarju so obeležili lesorez brezjanske Marije Pomagaj, s čimer je slovenska cerkev v Merrylandu samo pridobila na privlačnosti. — Slovensko versko središče v Sydneyu je priredilo januarja poletno taborjenje, ki se ga je udeležilo 30 otrok. — S 1. januarjem je bila nadškofija Sydney razdeljena na pet manjših enot, da se s tem olajša in izboljša dušno pastirstvo. Slovenska župnija Merrylands je prišla pod zapadni del nadškofije. — Na slovenski pristavi v Brisbane so imeli na Štefanovo prvič društveno prireditev (piknik) na lastnem zemljišču. Božiček je obdaril tudi vse pristojne otroke.

ARGENTINA — Pred 30 leti, natančno 1. januarja 1948, je izšla prva številka tednika „Svobodna Slovenija“. Tednik izdaja vodstvo Slovenske ljudske stranke (SLS), ki je tudi članica mednarodne

pisali so nam

„**PODVRZITE SE ZARADI GO-SPODA SAMOUPRAVNEMU SOCIALIZMU!**“

Tudi letos je priredil predsednik komisije SRS za odnose z verskimi skupnostmi novoletni sprejem za predstavnike verskih skupnosti (18. jan.). Kot običajno je na letošnjem sprejemu govoril v imenu

katoliške Cerkve v Sloveniji ljubljanski nadškof dr. Pogačnik in ponovil trditve iz prejšnjih let: „Že prvi papež, apostol sv. Peter, nam je v svojem pismu naročil: ‚Podvrzite se zaradi Gospoda vsakemu človeškemu redu.‘ Torej tudi samoupravni socialistični družbi. To nam je prijetna dolžnost, ki nam jo nalaga tudi naš iskren in pogumen patriotizem in naše slovensko srce, ki vidi v družbi jugoslovanskih narodov in narodnosti najboljšo in najsrečnejšo domovino.“

Nadškofa Pogačnika zelo cenim

„Zveze krščanskih demokratov“. Njeno vodilo je: „Zvestoba svobodi, resnici in pravici“. — V San Martinu (Buenos Aires) so rojaki po božični maši v svojem domu priredili lepo božičnico s programom in pogostitvijo. — Za srednješolce in akademike se vrše v domu v Carapachayu mesečna predavanja, ki jih vodi univ. prof. dr. Milan Komar. Tema lanskih predavanj je bila: „Naravni red in aktualizem“. — Po vseh Slovenskih domovih so se vršile vesele pustne zabave. — Mladinski pevski zbor, ki ga sestavljajo že v Argentini rojeni, je na Novega leta priredil v San Justo koncert slovenskih božičnih pesmi. — Že šestnajstič je organizirala „Zedinjena Slovenija“ skupne počitnice v Počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v Cordobi. Udeležilo se jih je 30 dečkov in 42 deklic. Na letovanju so bila na programu tudi verska, vzgojna in narodnostna predavanja. — Verska revija „Duhovno življenje“ izhaja že 45 let. Ustanovil jo je izseljenski duhovnik Jože Kastelic, ki se je smrtno ponorečil pod vrhom Aconcague, najvišje gore v Andih. Za njim je prevzel vodstvo revije g. Janez Hladnik. 29. januarja so na slovenski pristavi v Castelarju obhajali ta jubilej in organizirali podporno akcijo za revijo. — Po 33-letnem delovanju je Slovensko semenišče v Adroque, ki ga je ustanovil pokojni škof dr. Gregorij Rožman, prenehalo delovati. Okrog 80 duhovnikov je izšlo iz tega semenišča. Mnogi študentje so našli v njem zavetišče. Hišo je kupila škofija Lomas de Zamora za svoje veliko semenišče.

ZDA — Slovenski Radio-klub v Chicagu je priredil silvestrovanje v veliki Baragovi dvorani pri Sv. Štefanu. Kuhinja je nudila vse slovenske posebnosti in tudi prava slovenska vina so bila na voljo žejnim plesalcem. — Slovenska „Harmonija“, ki jo sestavlja orkester s 74 člani, je gostovala v Carnegie Hall v New Yorku. Dvorana, ki ima 2000 sedežev, je bila štiri petine zasedena, med njimi z 200 Slovinci. — Slovenski moški pevski zbor, ki ga vodi Rigler in nastopa pod imenom „Slovan“, je imel v Euclidu uspel koncert. Po nastopu je bila zabava. — Pevski zbor Slovenske ženske zveze „Dawn“ je ob 10-letnici obstoja pripravil v Clevelandu koncert. — Lani 5. nov. je bil v Jolietu posvečen v duhovnika Thomas Paul. Po materi je novomašnik slovenskega rodu in mu je zbor zapel tudi štiri slovenske pesmi. — Ob obletnici smrti škofa dr. Gregorija Rožmana se je v Lemontu na njegovem grobu zbralo veliko rojakov iz Chicaga in Jolietu. — Sedmi naslednik svetniškega škofa Friderika Barage, škof Salatka, ki je Slovak po rodu, je 12. decembra zapustil marquetteško škofijo, ker ga je Sv. sedež imenoval za škofa na drugo mesto. — Župnik Janez Mihovilović, ki je po rodu iz kršne Istre in vodi slovensko-hrvaško faro v San Franciscu, je o Božiču obhajal srebrni mašniški jubilej. — Za župnijski „Bazar“ pri župniji Marije Vnebovzete v Clevelandu so žene poleg vsega drugega nacvrle 3000 krofov. — Dramatsko društvo „Lilija“ je v Slovenskem domu na Holmes Ave v Clevelandu zaigralo veseloigro „Svoje glavček“.

zaradi njegovega mesta v slovenski Cerkvi, zaradi njegovih kvalitet in ne nazadnje zaradi osmih let, ki jih je že „po svobodi“ prebil v ječi. Nikakor pa se ne morem strinjati s temi njegovimi izjavami. Moji pomisleki so tile:

1. Besede sv. Petra so tolmache-ne nepravilno. (Po isti logiki bi se ne smel nihče med zadnjo vojno okupatorju upreti.) Besede apostola Petra so taktični napotki tedanjim kristjanom, kako bodo najlaže prestali preganjanje, istočasno so pa odsev tedanjega stanja premisleka odnosov med državo in Cerkvijo, še vsega pod vplivom starozaveznega izročila. Tudi ne gre spregledati Petrovih kritičnih pripomb prav tam: Bog je prek Kristusa podredil kristjane neposredno sebi in jim s tem dal tisto svobodo, ki vsako drugo oblast in podrejenost le-tej gleda kot omejeno in jo celó mora dajati pod vprašaj, kjer ta ljudem krati svobodo.

2. Slovenskim katoličanom naj bi bila prijetna dolžnost podvreči se samoupravni socialistični družbi. To kratko in malo ne drži. Kako bi že teoretično moglo biti res, da bi bila prijetna dolžnost podvreči se nekemu sistemu za tiste ljudi, s katerimi isti sistem ravna dosledno kot z drugorazrednimi občani. Sicer pa naj povedo, kaj mislijo o tem, vsi tisti verni Slovenci, ki so že vse po vojni samo zato, ker so verni, povsod zastavljani.

3. V kratki izjavi je vrsta dvoumnosti: Patriotizem nalaga človeku ljubezen do domovine ne pa do režima. Kako more biti kristjanova ljubezen do režima iskrena, če je ta nedemokratičen? Nobenega poguma ni treba za ljubezen do obstoječega režima, prav nasprotno, poguma je treba za kritičnost do njega. Družba jugoslovanskih narodov naj bi bila najboljša in najsrečnejša domovina: celó v primeru, da jemljemo to družbo zunaj komunističnega okvira, kar pa danes dejansko ni, so mnenja ali je ta družba res najboljša rešitev, zelo deljena; v dejanskem komunističnem okviru pa za nobenega demokrata ni in ne more biti taka.

4. Ko bi g. nadškof dal to izjavo v svojem imenu, bi nihče nič ne rekel, v imenu slovenskih katoličanov pa takšne izjave ne bi smel dati. Njegove besede so konkretna politična izjava, za takšne izjave pa ni noben škof na svetu od nikogar — ne od Vatikana ne od članov svoje Cerkve — poverjen, da bi jih smel dajati v njihovem imenu.

Kako je mogel g. nadškof dati tako izjavo? Čisto gotovo so igrala pri njej glavno vlogo njegova leta, ki so poleg z običajnimi starostnimi obremenitvami obtežena še z dodatnimi (zapor, šikane režima v času njegovega škofovanja). Ob vsem spoštovanju slovenskega nadpastirja se sprašujemo, ali ni prišel čas, da stvarno preceni svoje moči in naredi potrebne sklepe.

Prav lepo Vas pozdravljam

N. N., ZRN

POZDRAVI IZ JAPONSKE

Veselo in blagoslovljeno leto 1978 Vam iz srca želim in se Vam obenem zahvaljujem za redno pošiljanje NAŠE LUČI. Vsak mesec me vedno znova razveseli. Naj Vam ljubi Bog bogato povrne in blagoslovi Vaš apostolat!

Prejmite hvaležne pozdrave iz dežele vzhajajočega sonca!

S. Jožefina, usmiljenka
Osaka Shi 546, Japonska

ZAHVALA Z MADAGASKARJA

Spoštovani g. urednik!

Pozdravljeni in iskren boglonaj za redno pošiljanje NAŠE LUČI. Z vsako številko prejmem del domovine, raztresene po celem svetu.

Na Madagaskar sem prišla februarja 1969. Zasnijem pet let sem delala v disperzerju v Vangaindranu. Od novembra 1976 pa sem na novi postojanki, 42 km južno od prejšnje, v Ranomeni. V naši skupnosti smo štiri sestre: tri domačinke in jaz.

Imamo delo na župniji: verouk in vse, kar k temu spada, obiske po domovih, skrb za podružnice, ki jih je veliko in so oddaljene druga od druge po 15 do 20 km. Veliko imamo gobavcev in vse mogoče primere srečuješ na turnejah. Posebno veliko je podhranjenosti in kožnih bolezni.

Zelo bom hvaležna, če se bo dobil kakšen dobrotnik, ki bi lahko poslal kaj zdravil, hrano ali karkoli drugega. Od zdravil pridejo v poštev v glavnem vitamini, antibiotiki, zdravila proti kašlju, parazitom, razna mazila, mast za oči in ušesa. Zdravil za srce, živce ipd. ne pošiljati!

Vsem misijskim prijateljem lep pozdrav!

S. Marija Pavličič,
Filles de la Charité,
EKAR, RANOMENA
par. Vang.
Madagascar

neresni čudeži

Že nekaj tednov lahko slovenski bralci spremljamo „nadaljevanko“ o čudežih. Ne morda v Družini ali Ognjišču, temveč v splošnem mediju družbenega obveščanja, mariborskem tedniku 7D. Pisanje je najbrž zbudilo tudi nekaj hude krivi. To bi upravičeno sklepali po odločnem protestu bralke iz Moškanjec, pošteno objavljenem, to je treba priznati. V naslednji številki je izšel uvodnik izpod peresa direktorja mariborskega Večera.

Zanimivo in prizadeto napisano pojasnilo, ki pa ni odgovor na protest verne bralke.

V pismu omenjene bralke namreč nekje v začetku stoji stavek: „Pisec, ki je to gradivo prispeval, ima pač kaj malo občutka za mero ali — lahko tudi rečem — za kulturo, če piše o nečem, s čimer sploh ni seznanjen. Menim, da ni vseeno, ali nudiš ljudem kratkočasne sestavke ali pa take klevete.“ In šele na koncu se sklicuje na ustavo, ki občanu SFRJ jamči versko svobodo, zato ga kot vernika tudi ne smemo žaliti.

O tistem občutku za pravo me-

ro ni v odgovoru nič zapisanega, pač pa več o tem, da 7D z objavljanjem te nadaljevanke ni kršil niše ustave. Nimamo namena z nikomer polemizirati, toda čut za pravilno obveščanje nam narekuje teh nekaj vrstic. Med bralci 7D je gotovo veliko takih, ki se še zmeraj čutilo pripadnike Cerkve in to pripadnost tudi izpovedujejo, zato jih pisanje 7D gotovo ni ravno razveselilo.

Nimamo nič proti, če se ta ali oni časopis loti verske problematike, toda loti naj se je strokovno in brez predsodkov. In v strokovnost pisanja 7D si upamo resno dvomiti. Dvomili smo že v začetku, ko se je na straneh slovenskega tednika pojavilo ime avtorja Ericha von Dänikena, ki ga po svetu nikjer več resno ne jemljejo. Če bi hotel 7D pošteno pisati o pojavu čudežev in „čudežev“, bi lahko izbiral med vrsto knjig, ki so pisane prav tako zanimivo, a jih odlikuje poštenost. Čudež je namreč ena bistvenih sestavin krščanskega verovanja. In postavljati v isti koš vse, od Abrahama do prerokov, prek Jezusa Kristusa pa do San Damiana in raznih jokajočih kipcev, je popolnoma neresno in neznanstveno.

V koncilskih listinah (*Dogmatična konstitucija o božjem razodetju*) je med drugim zelo razločno zapisano: „Zatorej on (Jezus), o katerem velja, da vidi Očeta, kdor vidi njega, z vso svojo navzočnostjo in nastopom, z besedami in dejanji, z znamenji in čudeži, predvsem pa s svojo smrtjo in s slavnim vstajenjem od mrtvih in končno z Duhom resnice, ki ga je poslal, dopolnjuje razodetje in potrjuje z božjim pričevanjem, da je z nami Bog, da bi nas rešil iz teme greha...“ (BR 4). Če razvrednotimo čudeži, pomeni, da smo Kristusu odvzeli njegovo bistveno lastnost.

Pustimo ob strani resničnost ali neresničnost nekaterih nenavadnih dogodkov in ozdravljenj v preteklih stoletjih. Gotovo je bila marsikdaj vzrok samoprevara, sprostitelj živčnih zavor ali pa še vrsta drugih vzrokov, ki jih lahko znan-

stveno ugotovimo. Toda kristjani verujemo, da Bog lahko naredi čudež in če skušamo kar tako na čez (zlasti z Dänikenovimi argumenti) pomesti s čudeži vsake vrste, moramo takšna prizadevanja postaviti pod vprašaj. Tudi med slovenskimi kristjani je gotovo še precej izobražencev, ki o svoji veri tudi razumsko razglablajo. Ali jih lahko imenujemo naivneže in lahkoverneže, če še verjamejo v čudeže?

„Vsaj osebno sem mnenja,“ piše direktor *Večera* v svojem odgovoru, „da sodobna cerkev — pa naj bo to rimskokatoliška, pravoslavna, muslimanska ali katerakoli že, ki jo imamo pri nas — vse bolj išče svoje pravo bistvo v humanističnem poslanstvu. Obrača se k človeku in prihaja iz človeka. Srednjeveški rituali bodo bolj in bolj stvar preteklosti. Seveda se še vedno najdejo posamezniki, ki bi radi izkoriščali verovanje za ustvarjanje politične moči...“ Gotovo je Cerkev odločno pometla z raznimi usledinami preteklosti, toda da bi iskala svoje pravo bistvo v humanističnem poslanstvu, to ne drži. Cerkev sicer ne more brez humanizma, toda tudi samo z njim ne. Kadar se ne bo več zavedala svojega nadnaravnega poslanstva, bo prenehala obstajati.

Marsikateri trditvi, ki je zapisana bodisi v nadaljevanju bodisi v uvodniku 6. številke 7D, moramo prikriti. Drži brez komentarjev. Tudi to drži, da smo imeli Slovenci popolnoma zadosti eno vodiško Johanco. Tudi to drži, da se Cerkev odpira novim obzorjem, vernega bralca pa gotovo moti ton pisanja, tisto, kar lahko prebere med vrsticami. „Znanstvenik“ Dänikenovega kova gotovo ni najboljša izkaznica za resnost pisanja. Sicer smo podobnim pristopom k verski problematiki priče še v nekaterih drugih časnikih. Zadnja *Jana* na primer zelo „spodbudno“ piše o spovedi in o problematiki, ki jo italijanski verniki „prinašajo“ v spovednice. Mariborski *Večer* se je pred časom potrudil in nam postregel z izbranimi poglavji iz knji-

ge *Seks v spovednici*. In tako dalje.

Ironijo lahko požreš, o njej ne moreš razpravljati ali jo zavračati. Zanimiva pa je ugotovitev, da v zapisih o verski ali „verski“ problematiki zelo redko najdeš kaj pozitivnega. Recimo 7D se na veliko razpisuje o lurškem zaslužkarstvu, niti z besedo pa ne omenja zastonjskih bolnic in lepo urejenih bivališč za romarje s plitvimi žepi, kjer lahko zastonj stanujejo in jedo med časom svojega bivanja v Lurdu.

Zanimivo bi se bilo vprašati, ali tako intonirani zapisi ne morejo vznemiriti vernega občana *SFRJ*, ki ima z ustavo zagotovljeno pravico živeti po svoji veri in njegovih čustev ne sme nihče žaliti? Mislimo, da odgovor ne bo težaven.

Družina, Ljubljana, 19. februarja 1978, str. 3.

hrvaški škofje o osnutku novega zakona o verskih skupnostih

Katoliški škofje *SR Hrvatske* so ob osnutku *Sabora* za nov zakon o pravnem položaju verskih skupnosti sestavili ob sodelovanju pravnih strokovnjakov pripombe in jih poslali *Komisiji SR Hrvatske za odnose z verskimi skupnostmi*. V svojih dopolnitvah in razlagah so vzeli v poštev tudi številne predloge in pripombe, ki so jih prejeli od duhovnikov in vernikov. Za časa teološko-pastoralnega tečaja od 24. do 27. januarja v Zagrebu so bili številni duhovniki seznanjeni s končnim besedilom in ga s ploskanjem sprejeli kot izraz svojega skupnega hotenja. *Glas koncila*, vodilni hrvaški verski list, prinaša v zadnji številki (5. februarja) posebno prilogo z naslovom *Pripombe naših škofov k osnutku Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v SR Hrvatski*. V imenu vseh škofov *SR Hrvatske* jih je podpisal zagrebški nadškof in predsednik jugoslovanske škofovske konference Franjo Kuharić.

ANA:

za srečno družino

GRADIMO ZAKON NA TEM, KAR JE V NJEM LEPEGA IN DOBREGA

Kadar zvem za zakonca, ki se ločujeta, se nehote vprašam: „Ali ni v njunem zakonu ostala niti ena stvar več, ki bi ju zbliževala? Saj sta vendar takrat, ko sta se poročala, videla drug na drugem več dobrih kot slabih lastnosti, saj sta se vendar imela rada! Ali morda teh lastnosti nista znala odkrivati in drug pri drugem gojiti?“

Vsi zakonci pozabljajo, da moramo zakon vedno znova graditi, gradimo pa ga na tem, kar je v njem in na zakoncih pozitivnega.

Mi pa smo nagnjeni k temu, da delamo ravno obratno: kadar si

pridemo s sozakoncem navzkriž in se nam ta zameri, pestujemo in napihujemo njegove napake in se ustavljamo le ob teh. Ne vidimo, da je na njem še marsikaj dobrega in privlačnega, da je ostalo še toliko stvari, ki nas z njim zbližujejo in so nama skupne.

Možje lahko pozabljajo na ženi-
ne rojstne dneve, godove in razne obletnice, ker so kronično pozabljivi in raztreseni. Ne nehajo misliti na službo, še ko so doma. Če ga bo žena po vsej sili in na vsak način opozarjala, da bi lahko bil do nje bolj pozoren, bo le še slabše.

Neka žena je že dalj časa potrpežljivo čakala, kdaj se je bo mož spomnil in ji prinesel knjigo, za katero ga je že večkrat prosila. Lahko bi si jo kupila sama, toda namenoma ni hotela. Ko jo je

Škofje pravijo, da mora zakon o pravnem položaju verskih skupnosti temeljiti na zvezni in republiški ustavi in njenih določbah o svobodi verskih skupnosti. Te določbe so v skladu z *Listino ZN in Splošno deklaracijo o človekovih pravicah* kakor tudi z načeli rimsko katoliške Cerkve (razen čl. 258 št. 3 *Ustave SRH*).

Škofje dalje menijo, da osnutek za bodoči zakon ne ustreza v vseh svojih določbah ustavnim pravicam naših verskih skupnosti in posameznih vernikov, zato predlagajo spremembe nekaterih členov.

Navajamo nekaj primerov.

2. odstavek 3. člena naj bi se glasil: „Verske skupnosti in posamezen občan so svobodni pri opravljanju verskih zadev in verskih obredov.“ Novo je to, da bi se svoboda pri opravljanju verskih zadev in obredov izrecno zagotovila tudi posameznim vernikom, ne samo verskim skupnostim.

Osnutek pravi v 6. členu: „Osebe, ki so v bolnišnicah, v ustanovah družbenega varstva in podobnih ustanovah, lahko v mejah hišnega reda izpovedujejo svojo ve-

ro. Osebe iz prejšnjega odstavka, ki ne morejo zadovoljiti svojih verskih potreb v nekem verskem objektu, lahko zahtevajo, da jim te potrebe zadovoljujejo verski služabniki v prostorih ustanove, s pogojem da s tem ne motijo hišnega reda.“ Škofje predlagajo naslednjo formulacijo: „Osebe, ki so v bolnišnicah, civilnih in vojaških, v ustanovah družbenega varstva, v kazensko-poboljševalnih zavodih in drugih podobnih ustanovah, imajo pravico izpovedovati svojo vero. Uprave vseh teh ustanov so jim s hišnim redom dolžne zagotoviti to pravico. Osebam iz prejšnjega odstavka, ki niso zmožne svojih verskih potreb zadovoljevati v nekem verskem objektu, so uprave ustanov dolžne — na njihovo zahtevo ali pa zahtevo njihovih domačih — omogočiti, da jim te potrebe zadovoljujejo verski služabniki v prostorih ustanove. V nujnih in hudih primerih jim mora biti ta pravica zagotovljena ob vsakem času.“

Osnutek pravi v 8. členu: „Verske skupnosti morejo v okviru svoje dejavnosti izdajati in razširjati verski tisk in druge publikacije z versko vsebino.“ Škofje predlagajo

naslednjo pripombo: „Verske skupnosti imajo pravico, da prek sredstev obveščanja izražajo in objavljajo svoje mišljenje in da obveščajo o vseh dogodkih doma in po svetu, ki so zanimivi za življenje in delo vernikov. Verske skupnosti morejo izdajati verski tisk in širiti obvestila z drugimi sredstvi obveščanja.“

Škofje dalje predlagajo, da se izpusti tisti odstavek 9. člena, ki pravi, da „verskim skupnostim, njihovim uslužbencem in njihovim članom ni dovoljeno — kadar delujejo v imenu verske skupnosti — organizirati in opravljati takšno družbeno, družbeno-gospodarsko dejavnost, ki neposredno ne služi potrebam verskih skupnosti ali verskim potrebam vernikov.“ V daljši utemeljitvi pravijo škofje, da „tako izražena določba prepoveduje poleg drugih bistveno versko dejavnost — karitas, kateri se različne verske skupnosti ne morejo odreči, ne da bi zanikale same sebe.“ — 9. členu naj bi se po mnenju škofov dodal še odstavek, ki bi prepovedoval sramotenje in žalitev verskih čustev.

Drugi odstavek 16. člena, ki go-

mož končno prinesel, mu je planila okrog vratu, kot da bi dobila zlato ogrlico. Mož jo je začudeno pogledal, toda videlo se mu je, da mu ženina pohvala dobro de.

Žena ga je tako še nekajkrat „nagradila“ za usluge in tako pripravi moža, da je pričel misliti nanjo, ker mu je ugajala ženina hvaležnost in ker je hotel biti pohvaljen.

Lahko da je to za današnje razmere in današnjo samostojnost žena kaj naivna zgodbica, toda v njunem zakonu se je dobro obnesla.

Mož skorajda ne „prepozna“ več svoje žene: nekaj tako dobrohotna in ljubezniva, postaja sršenasta, ujedljiva in zamerljiva. Morda pa je spregledal, kako lepo mu je zlikala hlače, in jo je še nadrl, češ zakaj mu je nesla suknič v

kemijsko čistilnico. Ne pomisli, da je ob otrocih preživela naporen dan, da je postorila še več dela kot običajno. Ponudil se ji je, da bo on spraval otroke v posteljo, potem pa bosta skupaj preživela lep večer. Saj vendar zna biti žena še vedno ljubezniva in zgovorna, kadar takole skupaj sedeta in kramljata.

Fant in dekle sta se seznanila v hribih, ker sta bila oba ljubitelja planin. Poročila sta se in pričela zidati hišo. Prišli so tudi otroci. Preobremenjena z delom sta zamenarila drug drugega. Njuni tedaj tako lepi zakonski odnosi so se pričeli krhati. Nekega leta sta zato sklenila, da bosta za nekaj dni odšla v planine. To jima je pomagalo, da je njun zakon dobil nekdanjo svežino in lepoto.

dalje drugič

vori, da je za obisk verskega pouka potrebna odobritev staršev oz. skrbnika in pristanek mladoletnika, naj bi se po škofovskem predlogu izpustil. „Ta določba očitno protiustavno omejuje pravice staršev do vzgoje otrok, razglašene v čl. 190 Ustave SFRJ in čl. 271 Ustave SRH, ko zahteva morda od komaj sedemletnega otroka pristanek, da je odločitev staršev o njegovih verski vzgoji pravno veljavna.“

Glede verskih šol (čl. 18) predlagajo škofje, da bi se „zakonito ustanovljenim šolam na zahtevo pristojnega organa verske skupnosti priznala pravica javnosti“ in da bi redni učenci teh šol uživali iste pravice ko druge osebe na rednem šolanju.

Škofje sklepajo svoje pripombe in spreminjevalne predloge takole:

„Sprejem zakona kot takega je treba pozdraviti, ker ustreza pravnim načelom, da se odnos družbe do verskih skupnosti vključuje v pravni sistem. Toda ta osnutek zakona se ne vključuje v pravni sistem današnje stopnje družbenega razvoja v SR Hrvatski, marveč izstopa

iz sistema zakonov, ki so bili sprejeti za druga področja. Ta osnutek še vedno vsebuje nekatere zastarele oblike družbenega poseganja v življenje verskih skupnosti in se ne vključuje v sedanjí sistem ustavnih svoboščin ter človekovih pravic in pravic civilno-pravnih oseb. Menimo, da je namen zakona varstvo človeka in njegovih pravic. Vsak zakon je zaradi človeka in ne človek zaradi zakona.

Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti bi moral varovati versko svobodo, ki jo je treba razumeti v njenem pristnem smislu. Pravna analiza tega zakonskega osnutka kaže, da se ne ujema s pristnim tolmačenjem verske svobode. Ko ga primerjamo z ustavnimi jamstvi te svobode, je jasno, da omejuje to svobodo — zoper duha in črko Ustave SFRJ in Ustave SRH ter je v toliko protiustaven.

S temi predlogi želimo pomagati, da bi zakon o pravnem položaju verskih skupnosti zares jamčil versko svobodo vsem vernim občanom in verskim skupnostim.“

Družina, Ljubljana, 12. februarja 1978, str. 3.

predragi bralci!

Naj Vam danes sporočimo še nekaj načinov, kako lahko z NAŠO LUČJO sodelujete, saj nam to pripravljeno sporočate v svojih pisnih.

Prvi način sodelovanja je ta, da nam pišete. Sporočite nam, kadar Vam je kaj v reviji posebno všeč, pa tudi, kadar Vam kaj ni po godu. Ne moremo Vam obljubiti, da bomo vsa Vaša pisma objavili, ker je pač snovi vedno preveč, a kljub temu so ta pisma za nas važna: povedo nam, kako naj revijo urejamo, da bo čim bolj koristna in zanimiva. Seveda ne objavljamo takih anonimnih pisem in pa, ki zatrjujejo, da je NAŠA LUČ reakcionarna. Vemo, od kod prihajajo taki izrazi. Vemo tudi, da bi nas isti ljudje takoj imenovali napredne, ko bi se odpovedali kritičnemu pisanju. Tega seveda ne bomo storili, ker tega kratko in malo ne moremo storiti.

Drugi način sodelovanja je ta, da nam pošljete fotografije Slovenije, bodisi kupljene, bodisi take, ki ste jih sami posneli. Te druge so za tisk boljše.

Tretji način je v tem, da nam pošljete barvne diapozitive za na platnice. V poštev prihajajo diapozitivi v formatu 6 × 6 cm (pri manjših postane slika ob povečavi nejasna), motiv mora biti vsebinsko za Slovenijo značilen in barve morajo biti naravne.

Že vnaprej najlepša hvala za sodelovanje!

In lep pozdrav!

Uredniki

Sv. Lovrenc na Ptujskem polju.

janez sonce

nadaljevanje s str. 19

ga mesta?' so vsi vpili! 'Ti ne poznaš krasne hčerke mestnega ranarja, ki je sedaj gospa viteza Sonca?' Aricaga, hotela mi je kri zastati! Da, ranarjeva hči je in sedaj žena tega plesnivega viteza, ki ga hočemo danes z meči malo pretipati."

"Ranarjeva hči!" je zakričal Aricaga, "prijatelji ondi v sredi, prijatelji sem!"

Z močjo ga je pograbil Jurij Ljudevit za komolec: "Aricaga, če spregovoriš še eno besedo, ti sunem meč v trebuh, in to tako gotovo, kakor se mi preteka turjaška kri po žilah!"

Aricaga je sprevidel, da se mu ni šaliti. Prihrumeli so tovariši, povprašujoč radovedno, kaj hoče. Polkovnik je iskal izgovora in bi zašel v stisko, da ni tedaj prijezdil v jezdarnico tisti, o katerem se je takrat po ljubljanskem mestu sukalo največ govorice. Vitez Janez Sonce, ki je ravno v tistem hipu prijezdil v jezdarnico ter skokoma ustavil konja sredi nje, se je ozrl kakor sokol po zbrani družbi. V pozdrav je snel svoj široki klobuk z glave ter ga nagnil proti tlom, kakor daleč je segal z roko. Kdor je mogel sneti svoje pokrivalo, ga je tudi snel. Obmolknilo je vse.

Bil je Janez Sonce tiste dni v cvetu svoje mladosti. Kakor oglje črni lasje so se mu usuvali po vratu na ramo ter mu objemali obraz, poln moške krasote. Na obrazu se mu je žarilo in ponosno je spuščal oko po zbrani družbi. Strmelo je vse, nekoliko že zategadelj, da je sploh prišel, a še veliko bolj pa zategadelj, ker vitez Sonce ni bil nikakor opravljen za boj. Razen meča in ostrog ni bilo videti železja na njem; ni nosil niti čelade niti oklepa kakor drugi, ki so ga klicali v dvoboj. Nekaj časa niso vedeli plemiči, kaj naj bi počeli.

"Kaj vraga," se je končno oglašil Aricaga, "ali se bo s cvetjem bojeval?"

V resnici je imel Janez Sonce rdečo rožo v svoji roki ter jo časih pritisnil na svoja usta.

"In če nimam drugega nego to cvetje, pa bi se še ne bal polkovnika, širokoustnega Aricaga!" je odgovoril vitez zaničljivo.

"Hudiča!" je zatulil Aricaga nato, "name se obešal!" In polkovnik je izvlekel svoj meč in takoj zasadił ostroge konju v trebuh, da se je spel. Ali Jurij Ljudevit mu je pograbil po uzdi ter potisnil živinče k sebi, govoreč: "Pusti, Aricaga! Danes ni tvoj dan! Drugi smo na vrsti!"

"Kaj da ni moj dan! In ali misliš, da bom jaz požiral v želodec, kar mi bo Janez Sonce v pičo pokladal?"

Hotel je udariti na Sonca. Ali predenj so se postavili v vrsto

Jurij Ljudevit, baron Vajkard in še dva druga v železje zavita plemiča, da se razljučeni polkovnik ni mogel niti z mesta ganiti. Z grozno kletvijo je potisnil svoj meč v nožnico ter se rotil na vse kripelje, tako da so ga prijatelji le s težavo in počasi utolažili.

Potem se je postavil Jurij Ljudevit sredi jezdarnice ter pričel obrnivši se proti Janezu Soncu, razkladati z resnim in slovesnim glasom nekak manifest, s katerim so viteza Janeza Sonca klicali v boj, ker je onečedil grb svojega viteštva. Govoril je v cvetočih, prenapetih frazah, kakor je bilo običajno nekdanj na viteških turnirjih, ko so prenapete viteze s prenapetimi besedami klicali v boj.

"Poklicali so te," je zavestno dejal, "štirje čisti, neomadeževani, plemeniti in hrabri vitezi na boj, da s svojo krvjo opereš madež, ki si ga vtisnil na jasni grb! Tvoji predniki, Janez Sonce, so si izvolili leva v grb in kakor levi so branili predvsem svojo čast. Tudi zvezde nosiš na dvojnem polju v svojem grbu, v znamenje, da so tvoji predniki cenili svojo čast tako jako, kakor so visoko zvezde na nebu! Ali si ti, Janez Sonce, postal kakor bojazljiv zajec, ki zapuša svoje mladiče ob preteči nevarnosti! In zvezde si strgal s svojega grba ter jih pomešal v blato! In mi smo tvojim prednikom na ljubo poprijeli za meč, da te v pravičnem boju ponižamo, kakor bi te ponižal tvoj oče, ko bi bil doživel sramoto tega časa!"

Končal je z dostavkom, da se ima boj vršiti štiri dni in da ima Janez Sonce po svoji volji določiti, po kakih vrsti se hoče bojevati s hrabrimi, čistimi, plemenitimi vitezi, ki so ga poklicali na to bojšče.

Z veliko potrpežljivostjo je poslušal vitez Sonce tirade, s katerimi ga je oblivljal Jurij Ljudevit.

"To, kar si govoril o plašljivem zajcu, to le sam pogoltni, Jurij Ljudevit!" je mirno dejal. "Vas vseh, in kakor ste zaviti v železje, se ne bojim!"

Pognal je konja v kot ter ondi nekje na steni pripel rdeči cvet, da se je videl iz dalje kakor kaplja rdeče krvi.

"To cvetje branim s svojo srčno

krvjo," je ponosno vzkliknil, „in vas vse, plemeniti gospodje, če imate toliko poguma kolikor besed, kličem na boj! Cvet, ki ga je poljubila najkrasnejša vsega ženstva v beli Ljubljani, vržem vam v zobe z zasmehom in zaničevanjem. Naj živi Sonce!"

S tem navdušenim vzklikom je zavihtel meč iz nožnice ter se postavil s kamem pred cvet, katerega je hotel braniti s svojim življenjem.

Silni nemir je razburil družbo. Vse je prevpil polkovnik Aricaga. V hipu je bilo golih mečev v belem dnevu kakor bliskov o nevihti. Z veliko težavo je pomiril Jurij Ljudevit razkačene duhove.

„Prijatelji," je ponosno izpregovoril, „vsi vendar ne boste pali po enem! Mi smo v oklepih, oni pa v mehki obleki kakor ženska, ki nosi dete na rokah! Vse naj se zvrši v redu, kot se je dogovorilo. In brez hrupa, prijatelji, da nam vrag ne privede gospoda glavarja ali vice-doma na vrat. Potem je tako vse izgubljeno! Pomirite se, prijatelji, in ti, Aricaga, ne tuli, kakor bi se s svojimi polkom drvil za Turki!"

Neradi so utihnili plemiči. Stopili so nato v stran ter se srpo in temno ozirali po onem, ki jih je bil javno zasmehoval.

„Tako ne bomo končali stvari, gospod Sonce," je ogovoril Jurij Ljudevit viteza v kotu, „eden za drugim! Danes smo tu štirje, kakor vidite. Ivolite si tistega, s katerim se hočete ta dan boriti! Jaz bi si se svojo osebo štel v veliko srečo, za svojo mene. Med nama reče, če izvolite mene. Med nama reče, koprne moj meč po trenutku, ko vam bo kresnil po zabavljajočih ustih, iz katerih mečete sedaj pene kakor raztogoten konj, ki se brez uspeha upira ostrogam, tičečim mu v trebuhu."

„Izvolim si torej vas, vitežič brez domovine in brez imena," odgovori Janez Sonce porogljivo, „dasi ni posebna čast, boriti se s človekom, ki so ga pobrali morda v koprivah, za plotom in ki ne ve, kdo so mu bili roditelji!"

Pri groznem tem napadu je nastala taka tišina med zbranimi, da se ni čulo drugega nego tu in tam brskanje konjskega kopita.

Juriju Ljudevitu, temu ošabnemu plemiču, je kri zalila obraz, da se

Zgornja Polskava.

mu je svetil kakor škrlat. Ali takoj je postal bledejši od stene in vsa kri mu je zakipela k razburjenemu srcu. Pograbil je za uzdni povodec, da se je konj pod njim spel kvišku. Bledi obraz pa je obrnil sedaj k okamneli družbi, sedaj k vitezu Soncu, ki je mirno sedel v sedlu. Končno mu je obstal pogled na roži ob steni in je preteklo nekaj časa, da ni izpregovoril ničesar. Prijatelji so pričakovali, da se bo Jurij Ljudevit razbesnil kakor ranjen lev. Ali v njihovo strmenje je ostal vsaj na videz miren in skraj tiho je izpregovoril:

„Gospod Sonce," in hlastal je po sapi, kakor ne bi imel zraka v pljučih, „ko bom ležal na smrtni postelji, in če doživim sto let svojega življenja, vam tega trenutka ne bom odpustil in pozabil! Svojo dušo in svoje večno zveličanje vam zastavljam, da boste nekdanj obžalovali te besede. Obžalovali, pravim vam! In vi, prijatelji," tu je obrnil k družbi svoje oko, ki je bilo čisto tako kakor oko ponosnega in ošabnega ministra, njegovega očeta, „menim, da niste čuli lahkomišljenih besed, ki jih je ravnokar izpregovoril gospod Sonce. In če ste jih čuli, upam, da ste jih že sedaj pozabili, kakor bi jih ne bili nikdar čuli. Za vse vrage pekla, upam, da ste jih pozabili! A sedaj, gospod Sonce, pričnimo!"

Poklical je prijatelje, da so mu odpeli oklep. Ko se je izluščil iz železja, se je njegovo v žamet zavito telo kazalo v nekaki žensko-

milobni krasoti. In ko je odložil čelado, so se mu usuli rumeni lasje kakor zlato po plečih. Ves čas je grizel usta ter med zobmi mrmral kletvice. Ko so mu prijatelji odvezli železje, je potegnil svetli meč iz nožnic ter ga zavihtel okrog glave, da je po zraku ostro zašumelo.

„Sedaj sem tako opravljen kakor vi. Na delo torej, gospod Sonce!"

Prijatelji so se potisnili k vhodu, da se je sredi jezdarnice napravil prostor. Tesnost je silila vsakemu v srce, ker je vsakdo čutil, da se bo tu borilo za življenje. Mnogo se jih je kesalo, da so se spuščali v to nevarno podjetje.

Janez Sonce in Jurij Ljudevit sta ostala sama na mestu. Z golimi meči v rokah sta se opazovala nekaj časa. Vsakdo je hotel v pogledu svojega nasprotnika presoditi njegove nakane. Potem pa je Jurij Ljudevit dvignil svoje orožje ter ga nameril po nasprotniku, ki pa se je bliskoma postavil v bran. Čulo se je, kako je bil meč ob meč. Konja sta se spenjala, tolkla ob tla s kopiti, da je švrkal pesek na vse strani in da se je pričel vzdigovati gost prah. Končno je opazila tudi žival, da se gospodarja sovražita: konja sta pričela togotno rezgati ter se gristi, da so pene pršile naokrog.

Oba viteza sta bila izvrstna bor-

dalje na 38. strani

naša lučka

VELIKONOČNA

Sklonil se je zvonček beli
k sestrici trobentici:
„Dober dan, sosedka moja,
no — kako se ti godi?“

Kakor vidim, vsa si nova
in veselo se smehljaš.
Kakšno pa že spet novico
nam povedati imaš?“

„Ej, nevedni gizdalinček,
zdrami se iz svojih sanj!
Kaj ne veš, da je napočil
zopet nam vstajenja dan?“

„Ah, saj res!“ se je začudil
zvonček, mali gizdalin.
V rosno jutro pomladansko
brž zazvonil je: „Cin, cin.“

In trobentica zapela
sredi sončnih je dobnav
Kralju, ki je vstal od smrti,
tih in topel svoj pozdrav.

A vijolica pod grmom
je odprla skromni cvet.
Vse je klilo, pozdravljalo
dan vstajenja, sonce, svet.

Vinko Bitenc

VELIKA NOČ

„Tingel-tongel-bom-bom,“ je po-
trkavalo pri fari.

Mati je stopila na prag in pokli-
cala: „Otroci, pridite, da nesemo
k blagoslovu!“

Leško, Peter in Marjanica so pri-
tekli z vrta. Prijeli so se za krilo
matere, ki jih je odvedla v hišo.

Na mizi je stal pisan jerbas.
Otroci so zlezli na klop, se naslo-
nili na mizo in gledali. Mati je skla-
dala v jerbas.

„Vidite, kolač — to je krona Kri-
stusova.“

„Jagnje — Jezus je bil nedolžno
jagnje, za nas darovano.“

„In pirhi — rdeče kaplje božje
krvi.“

„In tu korenine hrena — trije
bridki žebli.“

Tako je razlagala mati, pregni-
la jerbas s pisanim prtom in ga
zadela na glavo. Potem so šli.

„Tingel-tongel-bom-bom,“ je pre-
pevalo po vsem zraku. Bandera so
plapolala v vetru. „Aleluja!“ je od-
mevalo po polju.

Mati se je vrnila z otroki od vsta-
jenja in blagoslova. Tedaj je vzela
oče nož, prekrižal kolač in odre-
zal. Dal je dva kosa vsakemu in
dva pirha vsakemu.

„Kaj boš sedaj, Petrček?“ je
vprašala mati.

„Vse bom pojedel,“ je rekel Pe-
ter.

„Kaj boš ti, Leško?“

„Danes en kos, jutri en kos.“

„In ti, Marjanica?“

Marjanica pa je rekla: „Pol kosa
pojem danes, pol ga pojem jutri.
Enega pa ponesem v bajto ubo-“

Božji otroci se veselimo Jezusovega vstajenja

Vse je svečano doma. Soba
je lepo pospravljena in okraše-
na. Najlepša pa je miza. Pokri-
ta je z lepim prtom, na njem
so že postavljeni krožniki. Na
sredi mize stoji vaza z roža-
mi in goreča sveča. Podobna je
oltarni mizi, ki je vedno pokri-
ta z belim prtom, okrašena s
cvetjem in gorečimi svečami.

Potem se zbere okrog do-
mače mize vsa družina. Mama
prinese praznična jedila, oče pa
pove, zakaj je vse tako sve-
čano.

V kratkem bo praznovanje naj-
večjega praznika, ki mu pravi-
mo velika noč. Tedaj bodo na
mizi jedila, ki jih drugače ni:
potica, šunka, pirhi. Vsa jedila
je nesla prej mama z otroki v
cerkev. Tam jih je duhovnik bla-
goslovil. Zakaj vsa ta jedila in
zakaj blagoslov teh jedil? Ker
se veselimo največjega prazni-
ka, Jezusovega vstajenja od
mrtvih.

Kako je bilo z Jezusovim vsta-
jenjem? Po daritvi na križu so
Jezusovo umorjeno telo zavili
v lep bel prt. Položili so ga v
grob. Tega so zaprli, zapečatili
in zastražili. Potem pa je Jezus

gim gostačem. Nič niso nesli k blagoslovu, ko nimajo."

"To je lepo, Marjanica," izpregovori oče.

Leško gleda, Peter gleda.

"Jaz tudi, jaz tudi," se oglasita oba. Hitro vzamejo otroci vsak svoj kos in gredo v bajto.

Siromaki v bajti so večerjali krompir v oblicah.

oživel. Njegovi nasprotniki so bili zbegani. Jezusovi prijatelji pa so bili nadvse veseli. Čestitali so drug drugemu: "Veseli smo se, Jezus je vstal in živi!"

Tudi mi čestitajmo Jezusu za njegovo zmago! Čestitajmo pa si tudi med seboj, saj bomo tudi mi živeli v vednem veselju!

Mihec in Katka sta prosila očka in mamico, naj jima dovolita gledati televizijo.

Na zaslonu sta zagledala lepo, belo jajce, ki je ležalo na zeleni travi. Nenadoma se je začelo vrteti in celo poskakovati. Zasllišalo se je rahlo trkanje po notranji strani jajca. Lupina je počila, se zdrobila. Iz odprtine se prikaže majhna rumena glava z velikimi očmi in še večjim rumenim kljunom. Vedno več je piščančka, ki se izmotava iz jajčjih sten. Končno poskoči piščanček iz jajca, se malo otrese in že skače po travi in veselo čivka. To moč je dal piščačku Bog.

Tedaj se spomni Mihec: "Tudi Jezus se je osvobodil sten groba in iz njega prišel živ, a s svojo močjo, ker ni le človek, ampak tudi Bog. Bog pa lahko stori vse, kar hoče."

Zato pripravljamo za veliko noč pirhe: spominjajo nas na vstalega Jezusa.

"Nate, nate!" so jim ponudili prišleci kolača.

Ubožčkom se je samo smejala od veselja. Zasadili so lačne zobke v beli, sladki kolač.

Njih mati, vdova Jera, je od radosti jokala.

Otroci so se vrnil domov. Prek polja je še vedno donelo: „Tingel-tongel-bom-bom.“ Otroci so poslušali glas velikonočnih zvonov. V njih srcih pa je bilo veselo, kot da jih sam Bog hvali za njih dobro dejanje.

F. S. Finžgar

DOMAČA ŠOLA

● Ali veš, katera žival ima brke, grivo, gobček, rilec, košat rep, dolge uhlje, plavuti, kremplje?

● Povej, kako se oglašata pes (cvil, laja, renči, zavija, revska, bevška, tuli...), če mu hočeš vzeti kost, če voha nevarnost, če te prijazno pozdravlja, če bi rad šel z gospodarjem, če je priklenjen, če se mu bliža tujec.

● Tiskarski škrat je pomešal osebe v naslednjih stavkih. Uredi stavke tako, da bodo smiselni! Lisica žvrgoli. Zlate ribice brcajo žogo. Drobni slavček ukrade kokoš. Žoga je lesena. Naš dojenček žaga drva.

Odpadlo listje raste. Drevo gnije. Matevžkov oče spi v zibki. Miza je mehka. Osa je plaha žival. Srna je nadležna. Otroci plavajo v akvariju.

DVE UGANKI

Zdravi, umiti
srečno bleste,
vsega smo siti,
če nas bole.

(Zob!e)

Kača klopotača
tostran griča
v luknjo zleze,
onstran griča
ven prileze.

(Vlak v predoru)

za dežjem
pride
sonce

Savica pada 60 metrov globoko v tolmun med skalnimi stenami in se kasneje izliva v Bohinjsko jezero.

janez sonce

nadaljevanje s str. 35

ca. Skušala sta prekaniti eden drugega, a oba brez pravega uspeha. Janez Sonce je dobil malo prasko na lice in krvave kaplje so mu lezle po razbeljenem obrazu. Jurij Ljudevit pa je staknil lahen udarec na levo roko blizu rame, da se je pretrgal žametni rokav in da se je pod žametom belo platno takoj napojilo z rdečo krvjo.

Janez Sonce je bil mirnejši ter je samo pazil, da mu nasprotnik ni mogel blizu. Tudi Jurij Ljudevit se je delal mirnega, ali v srcu sta mu divjala srd in sovraštvo. Ko je čutil, da Soncu ne more nič, ga je preobdala še hujša razburjenost; pričel je sekati nepazljivo, nepravilno. Tresla se mu je roka in v debelih kapljah mu je lezel znoj s čela. Janez Sonce bi ga bil tedaj lahko prebodel in razsekal, da ni ukrotil samega sebe.

O priliki je Jurij Ljudevit zopet

dvignil meč, da bi usekal z vso silo po nasprotniku. Pri tem se mu je zasukal ročaj, da se je pokazal za trenutek beli palec, ki ga je tiščal ob mečev držaj. Ta trenutek je porabil Janez Sonce. Kakor strela je šinil z mečem onemu po držaju. Zakrhala se je ostrina, ko je zadela ob ročaj, ali zadela je tudi prst, ki se je tiščal ob držaju. Odsekani palec je odletel daleč tja po pesku. Kakor bi bila mrtva, se je Juriju Ljudevitu roka povescila, curek krvi je šinil od nje, meč pa je odpadel iz nje ter padel na mehki pesek. Ranjencu se je delala tema pred pogledom; bolešno je zaječal, premaknil se v sedlu ter ob strani zdrknil k zemlji.

„Naj živi Sonce!“ je vitez ponosno zakričal.

Prijatelji Jurija Ljudevita so opazili z veliko žalostjo ta prigodek. Aricaga je takoj zopet izvlekel svoj dolgi meč ter zarjul: „Naj živi Auersperg!“

Za njim je zakričalo vse: „Naj živi Auersperg!“

Nepreviden je bil takrat Janez Sonce, da je v odgovor zopet zakričal: „Naj živi Sonce!“

Takoj se je razljutila vsa četa; izvlekli so meče ter se zapodili proti onemu v kotu. Dva sta bila vzdignila poprej ranjenega Jurija Ljudevita ter ga odpeljala k vходу, kjer je bil čistejši in boljši zrak.

Janez Sonce pa se je potisnil s konjem v kot ter odbijal prve udarce. Brez dvoma bi se bilo Janezu Soncu slabo godilo in do smrti bi ga potokli, da ni stopil v jezdarnico tedaj deželni glavar Volk Engelbreht Turjaški.

Tisto jutro mu je maševal vladika Pedenski v kapeli svetega Ahacija v deželnem dvorcu. Po maši ga je spremljal Volk Engelbreht po vicedomskih ulicah. Ker so tedaj le o redkih prilikah izvlekli na dan težke karoce, sta hodila velika gospoda peš.

Ko sta zapustila vicedomska vrata sta čula nenavaden hrup in žvenketanje orožja v deželni jezdarnici. Vstopila sta torej v to poslopje ter z velikim strmenjem opazila burni prizor v njem. Ker so bili

plemiči pred bojem sluge odpravili, sta prišla tako nepričakovano, da ju ni nihče ugledal prej nego takrat, ko sta že stopila na peščno areno.

Volk Engelbreht je takoj vedel, kaj se godi. Valvazor ga imenuje mirnega gospoda, ki pa je vendar znal s primerno strogostjo razsojevati, če so zahtevale razmere tako.

„Kake reči se gode tu?“ vpraša glavar srdito, „nebeške strele, tu se bijejo z ostrim orožjem in ravno pred nosom deželnim stanovom.“

Vtis teh besed je bil velik. Kakor bi bil odrezal, je hrup utihnil, meči so se vtikali v nožnice in klobuki frčali z glav. Najbližji so poskali s konj ter z globokimi pokloni obsuli vladiko, da bi mu poljubili sveto roko.

A deželnega glavarja vse to ni utolažilo.

„Lepe reči, za svetega Odršenika, lepe reči!“ je vpil. „In koliko vas je tu! Ti Hohenwart, ti Panicol, ti Blagaj, ti Jurič, ti Grimšič! To vas je lepo števililo! In kakor osli nad mrtvega leva se spuščate vsi na enega. No, lahko so vas veselili vaši očetje! Vaša milost,“ tu se je obrnil k vladiki, „to je naša mladina, to so naši prihodnji stanov! Bogu bodi hvala za take plemiče! Sto nad enega! Čudim se le, da se naš Ludovicus ni silil vmes!“

Obručal je srpo oko po jezdarnici ter opazil Jurija Ljudevita, ki se je bled kakor smrt tiščal k steni ter tiščal krvavo roko proti trebuhu, da bi z obleko ustavil kri, ki je še vedno tekla iz rane.

„No, saj sem dejal,“ je dostavil ironično, „da bo naš Ludovicus svoje prste vmes vtikal! Ze si nekaj staknil, kakor vidim! Da bi se ti prisadilo! Lepo čast mi delaš! Ali to sporočim Janezu Vajkardu tako gotovo, kakor imam nesmrtno dušo v sebi! Vaša milost, ali smo že doživeli kaj takega! Hvala Bogu, da sem deželni glavar! Vas vse bom ukrotil ter vam vtepel v prazne glave pokorščino do milostljivih stanov!“

„Ekscelencija!“ se je tedaj oglašil Aricaga, „samo temu Soncu smo malo po nohtovih potokli!“

„Iz usmiljenja vas nisem videl, polkovnik! Ali toliko vam pravim,

da že dolgo opazujem, kako mi zapeljujete našo mladino. Pa se motite, če menite, da bom jaz, Volk Engelbreht Turjaški, vse to mirno gledal! Z mano se ne bo nikdo šalil, in tudi ti ne, moj Ludovice! Zatorej se mi je čudno zdelo, kako se mu je zjutraj mrzelo pred sveto mašo! Kakor da mu je vsak dan dana priložnost biti pri maši Vaše vladiške milosti! Božja služba je tem dečakom najmanjša skrb, dasi se va-ljajo po pregrehi kakor svinje po blatu. Pokaži no, kako si opraskan, moj prijatelj!"

Pristopil je k Juriju Ljudevitu ter ga pograbil za roko, ki jo je skrival v obleki.

"Kaj," je izpregovoril deželni glavar še togotneje, "kaj, palec ti je odbil? Nebeške strele! Palec ti je že vzel hudič, a dušo, menim, ima že tudi v pesteh! Prišel bi bil k svetemu opravilu kakor jaz, ki sem vendar nekaj več od tebe, pa bi še nosil pet prstov na pregrešni roki!" Ali tu se je obrnil zopet k vladiki, "to presega vse meje, Vaša milost! Malo potrpite, vi mladi vrabčiči, postrigli vam bomo peruti, da boste kričali, kakor bi se bili nažrli samo razbeljenega železa! Za svetega Odrešenika, Vaša milost, in vse to meni pred nosom, kakor da sem deželni glavar, ki ničesar ne vidi, ničesar ne sliši, ki noč in dan spi kot polh v zimi! Vam bom že pokazal..."

Potem sta z vladiko odšla. Mladi gospodje so tičali poparjeni na mestu in so bili polni kesanja. Nikdo ni izpregovoril besedice, ko je vitez Sonce mirno odjezdil iz jezdarnice.

"Ekscelencija je prav močno razdražen!" je izpregovoril nekdo v družbi.

"Da, prav močno!" so pritrjevali drugi s ponižno žalostjo.

Tako se je končal preponosni dvoboj tistega dne.

IV

Po boju v jezdarnici se je zadeva Janeza Sonca prikazala v boljši luči. Če je zjutraj svojo ženico spremljal v cerkev, so meščanje obstajali, pravili si na uho njegovo

vo ime ter občudovali viteza, ki se je ošabnemu plemenitaštvu tako po robu postavil.

Plemiči so se še vedno ostro ozirali za njim, ali ne več tako sre-po kakor poprej. Radi so priznali, da je mlada ženica v resnici prekrasna in da se ni čuditi, če je premotila srce zaljubljenemu vitezu. Na drugi strani pa so tudi pripoznavali, da se je Janez Sonce, na boj pozvan, hrabro vedel. Končno pa je vsakdo privoščil tudi Juriju Ljudevitu, ki je bil silovito ošaben ter nadležen meščanstvu in plemenitaštvu.

Jurij Ljudevit je obtičal za nekaj časa med zidovjem knežjega dvora, in preučeni zdravnik deželnih stanov je zahajal k njemu. Ovijal mu je neizmerno platna okrog roke ter mu mazilil in mazaril rano, da je bilo res čuda, če je končno vendarle ozdravila. Bolnik ni skoro nič govoril ter je voljno prenašal vse, kar mu je nalagal zdravnik. Gledal je temno ter bil vedno globoko zamišljen. Premišljeval je in strast po maščevanju je divjala po njem.

Napočil je dan, ko je hotel deželni odbor zborovati v deželni hiši ter se posvetovati o zadevi Janeza Sonca. Vedelo se je, da bodo deželni očetje tudi o boju v jezdarnici izpregovorili besedico. Pravilo se je, da je deželni glavar še vedno silno hud in da bo zahteval za nepokorne plemiče ostro kazni.

Tisti dan je Jurij Ljudevit prvič zapustil svojo sobo ter se proti deveti uri odpravil k deželni hiši.

Turjačanov trg ali, kakor se je tedaj zval, Novi trg je imel tiste dni malone isto podobo kakor danes, ko na njem gospodujejo zadnji ostanki nekdanj ošabnega nemško-kranjskega plemstva.

Tudi deželna hiša se od tedaj ni mnogo izpremenila, samo da je sprednji, proti trgu obrnjeni del nekaj višji. Nad glavnim vhomom je takrat čepel majhen balkonček, o katerem sedaj tudi ni sledu.

Ko je dospel do veže, je Jurij Ljudevit opazil, da so se tlačili po nji mladi plemiči. Predvsem je Jurij Ljudevit opazil svoje znanice iz jezdarnice in še mnogo drugih, ki so ga pri njegovem vstopu po-

Vintgar je 60 metrov globoko izjedeno korito Radovne v bližini Bleda.

zdravljali z glasnimi klici. Ali takoj so zopet utihnil. Bili so potrti in šepetaje so ugibali, kaka bo kazni, ki jim jo hoče določiti slavni odbor.

Jurij Ljudevit je obrnil ostre poglede po veži in potem po dvorišču, kakor bi s svojimi pogledi koga iskal.

Na dvorišču je ugledal silno revno oblečeno osebo, ki se je ponižno tiščala v kot pri steni. K tej osebi je Jurij Ljudevit počasi pristopil, obrnil se po tovariših ter šepetaje vprašal: „Ali že dolgo čakaš, Vid?“

Oseba pri zidu se je ponižno poklonila ter odgovorila še bolj ponižno: „Nikakor ne, vaša milost!“

„Jaz potrebujem zanesljivega človeka, Vid!“

„Lahko se dobi zanesljiv človek, vaša milost!“

„Prav zanesljivega potrebujem! Rad bi govoril s teboj, Vid! Ali tu ni mesto. Vsak gleda po meni. Kje bi se dobil tak človek?“

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifferstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● PREPROST FANT, 33-leten, vesele narave, a zelo osamljen, zaposlen v Zahodni Nemčiji, bi želel spoznati sebi primerno dekle za skupno življenje. Katera se prav tako osamljena čuti, dobi naslov pri upravi „Naše luči“, če pošlje pristojbino, navedeno v barvnem stolpcu te strani spodaj. (Štev. 4)

● SLOVENEK, 28-leten, 176, simpatičen, s smislom za skupno življenje, želi spoznati resno in pošteno dekle od 18 do 25 let. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošteno pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 5)

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-23 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● ENONADSTROPNO HIŠO v bližini Maribora, na prometni točki, primerno za vsako obrt, ugodno prodam. — Za pojasnila pišite na: Johann Cander, Astheimerstr. 69, D-6097 Trebur, BRD. Hišo vam lahko pokaže: Vlado Vežjak, Miklavž pri Mariboru, Ulica Kirbiševih 6.

● NOVO HIŠO z gospodarskim splotjem in 1,5 ha zemlje, nedaleč od ceste Lenart—Benedikt v Slov. goricah, ugodno prodam. — Podrobnejša pojasnila dobite od 24. do 27. marca pri: Franc Žizek, Zg. Porčič 74, Gradišče.

● STAREJŠO HIŠO s ca. 1300 m² vrta blizu Kranja ugodno naprodaj. Gradbena parcela je primerna za obrt ali lokal. — Za podrobnejše informacije pišite na: A. Bizjak, Oberdorfstr. 102, CH-8968 Mutschelen, Švica (Schweiz).

● HIŠO s parcelo v Trebnjem na Dolenjskem ugodno prodam. — Ponudbe pošljite na: Ladislav Krevs, Wilhelmshöhe 9, D-5180 Eschweiler bei Aachen (telefon 02271 - 4 46 26).

● VINSKO KLET s prešo (stiskalnico) nekaj vinske posode in 40.000 m² zemlje v Malem Bukovniku blizu Jeruzalema v Slov. goricah na sončnem, mirnem kraju z lepim razgledom, ugodno prodam. Dostop z avtom možen ob vsakem vremenu. — Resnim kupcem posreduje naslov uprava „Naše luči“, če pošljete pošteno pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 6)

priporočamo vam

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

(3 deli, 1024 strani, broširano; vsi trije deli skupaj samo 160.— šil.)

V sočno pisanem romanu o lepi ljubezni med dvema človekoma popiše pisatelj vse grozote italijanske in nemške okupacije in stalinistične revolucije, pa tudi očiščevalno pot teh dveh poštenih ljudi skozi vse ideologije, dokler se končno ne odločita za demokracijo in tujino.

Najbrž ni danes drugega, temu enakega knjižnega dela, v katerem bi bile medvojne razmere v Sloveniji tako resnično popisane, kot so v tem. Ponekod v Sloveniji je ta roman romal od hiše do hiše in je pomenil za ljudi pravo odrešenje.

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke. **NA VSEH URADIH**, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

revija, ki jo izdaja celovška Družba sv. Mohorja. Bila naj bi nekakšna koroška Mladika, čeprav za njo krepko zaostaja. Vsekakor bi bil DRUŽINI IN DOMU krepkejši koncept urejevanja v prid.

Najbolj posrečena zaglavja lista so liturgično ubran uvodnik, rubrika Za domačim ognjiščem, uganke in smešnice. Morda je leposlovja preveč. Namesto tega naj bi bilo več razpravljanja o slovenski koroški problematiki (cerkveni, narodnostni, prosvetni, politični, gospodarski), pisanega z različnimi literarnimi prijemi (poročila, razgovori z vidnejšimi predstavniki, ankete, kronike, eseji).

Ker DRUŽINA IN DOM finančno ni odvisna od nikogar, je ohranila svobodo pisanja. Prav zaradi te kvalitete bi jo bilo vredno dvigniti z omenjenimi premiki na raven, ki bi jo morala imeti.

plašče

VELIKONOČNE PESMI Jugoton Zagreb, MS 02

To ploščo je posnel Consortium musicum Ljubljana pod vodstvom Mirka Cudermana v trnovski cerkvi v Ljubljani marca 1969. Z njo si lahko naše družine in posamezniki pripravijo lep velikonočni užitek.

Na prvi strani so posnete sledeče pesmi — Rihar: ZVELIČAR NAŠ JE VSTAL IZ GROBA in DANICA SVETILA; Vavken: DAN PRESVETI; Cvek: SKALOVJE GROBA; Mav: ZAPOJ VESELO, O KRISTJAN; ZVELIČAR JE IZ GROBA VSTAL in RADUJ SE, KRALJICA; Klemenčič: POGLEJTE DUŠE.

Na drugi strani pa so — Premrl: ŽIVLJENJE NOVO SE BUDI; JEZUS, PREMAGALEC GROBA; VELIKO NOČ PRAZNUJEMO; KRISTUS JE VSTAL; DANICA SVETILA in POGLEJTE DUŠE.

Na ovitku je natisnjen kratek

življenjepis vseh skladateljev, plošči je pa tudi dodan list z besedilom pesmi.

VSTAJENJE Jugoton Zagreb, MS 13

Tudi to ploščo je pripravil Consortium musicum Ljubljana. Posnel jo je v trnovski cerkvi v Ljubljani junija 1974.

Na prvi strani so tele pesmi — ALELUJA; Rihar: ZVELIČAR NAŠ JE VSTAL; Vavken: ZAPOJ VESELO, O KRISTJAN; Rihar: DANAŠNJI ŽARKI in JEZUS JE VSTAL OD SMRTI.

Na drugi strani pa so — Haydn: HVALA VEČNEMU BOGU; Kubick: RADUJ SE, KRALJICA; Rihar: V ZAKRAMENTU; Händel: ALELUJA.

Na ovitku je natisneno besedilo vseh pesmi.

NAŠE GESLO Helidon, FLP 09-016

Mladinski pevski zbor iz Maribora je pripravil to ploščo z deli 17 jugoslovanskih skladateljev.

Prva stran — Kozina: NAŠE GESLO; Gallus: PUERI CONCINITE; Arnič: POZNI MESEC; Kogoj: APRIL; Pirnik: JESEN in ZVEZDICA; Šivic: V POZNI NOČI; Jež: KAJ JE DOMOVINA; Gabrijelčič: USPAVANKA.

Druga stran: istrska narodna ČRČAK; goriški napev OJ, LE SIJAJ; Adamič: CIGANSKA; ljudska iz Zilje SLOVES; ljudska iz celovške okolice VUŽNEJŠA JA NI; ljudska iz Roža POJDAM U RUTE; goriška ljudska TENENAJ; REZIJAJKICA; prekmurska ljudska VENCIBEILI; Krstič: SVADBARSKE PESME; Cossetto: KOLEDARSKE.

V DEŽELI GLASBE IN PETJA Helidon, FLP 04-051

Ansambel bratov Avsenik je posnel v običajni zasedbi dve plošči valčkov in polk z naslednjimi naslovi:

Prva ploščica — V DEŽELI GLASBE IN PETJA; POMLADNI NAS-

MEH; NA MARTINOVO; KRIŽI IN TEŽAVE; ZIDARSKI PLES; VSAK ZASE NAJ SE BRIGA; POČITNICE NA KMETIH; NOČ DIŠI PO PRAVLJICI; IZ NAŠIH KRAJEV; ČAR JULIJSKIH ALP; ZAKAJ ME NE MARAŠ TI; POKAL-POLKA.

Druga ploščica — NE MARAJ ZA TEŽAVE; JUTRANJA ZARJA; VRISK MED BREZAMI; SVATJE SE ZBIRAJO; TAKIH NI NIKJER LJUDI; NA ZDRAVJE VSEM; OH, TA ZEJA; VESELI GORENJC; ČE PRIDEŠ NAZAJ; V DOMACEM KROGU; LA-STOVKE; OB JEZERU; HARMONIKA IN ORGLICE.

radio

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah pa od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošiljajo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: Deutsche Welle, (Südosteuropa-Redaktion), Postfach 100444, 5000 Köln 1.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10; 41,38 in 48,47 m in na srednjem valu 196 m).

RADIO LONDON:

Vsak dan od 12.00 do 12.15 (na kratkih valovih 16, 19 in 25 m) in od 19.00 do 19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m), ob nedeljah pa od 16.30 do 17.00 (na kratkih valovih 19, 25 in 31 m).

RADIO WASHINGTON (Glas Amerike):

Vsak dan ob 6.00 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m in na srednjem valu 251 m) in ob 7.15 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m).

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.
Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).
P. Štefan Kržišnik, Zisterzienser Stift, 6422 Stams, Tirol.
Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.
Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).
Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.
(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).
Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.
Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Charleroi, Marchinelle.
(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Cretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).
Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).
Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.
Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-
Merlebach.
Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).
Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76
ali 64 11 72).
Ludvik Rot, Hochdahler Str. 14, 5657 Haan 1. (Tel. 02129 - 13 92).
Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).
Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).
Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).
Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.
(Tel. 0821 - 9 79 13).
P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).
Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-
785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).
P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).